

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Nathansen, Henri.
Titel Title:	<u>Af Hugo Davids Liv.</u>
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 1
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kbh. : V. Pios Boghandel, 1917
Fysiske størrelse Physical extent:	4 bd.

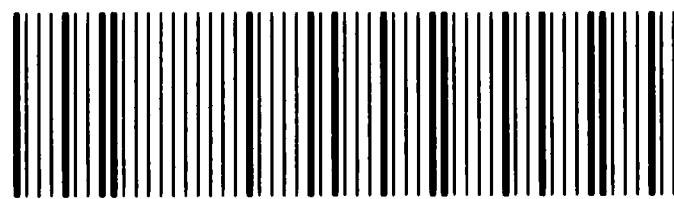
DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021446123

HENRI NATHANSEN

AF HUGO DAVIDS LIV

DE UNGE AAR

1917 12409

V. PIOS BOGHANDEL
POVL BRANNER

KØBENHAVN MCMXVII
NØRREGADE

AF HUGO DAVIDS LIV

HENRI NATHANSEN

AF HUGO DAVIDS LIV

I.
DE UNGE AAR

V. PIOS BOGHANDEL - POVL BRANNER
NØRREGADE - KØBENHAVN - MCMXVII

*Copyright 1917
by Henri Nathansen.*

Oversættelsesretten for Rusland forbeholdes.

KROHNS BOGTRYKKERI

TIL

MIN HUSTRU

I.

DET første, Hugo David havde hørt om sin Barn-
dom, var følgende:

Hans Moder og Fru Ramby sad paa den aabne Plads i Byens lille Anlæg, hæklende og hviskende, hver med sin Barnevogn. Da begyndte Karl at klynke og sprælle, og Fru Ramby tog ham op. Højere og højere skreg han, indtil Fru Ramby bad Fru David tage sin lille op, for at hans milde Smil som saa ofte før kunde dæmpe den unge Rambys Vrede. Fru David vækkede da Hugo, tog ham op og holdt ham hen foran Karl. Pludselig stilnede Graaden — Karl saa' paa Hugo med sine store blaa Øjne, der endnu stod fulde af Taarer. De to smaa rakte de runde Hænder ud imod hinanden, og Mødrene holdt dem nærmere, for at de kunde røre ved Hænder og Kinder. Hugo smilede, sart og drømmende, mens hans Fingre famlede sig frem mod det lille lyse Ansigt, der lo ham imøde. Da krummede i et Nu den lille Karls Fingre sig og fløj med et pludseligt Ryk imod Hugos Kind. Hugos Udtryk skiftede fra Smil til Skræk — han trak Haanden til sig og førte den op mod Kinden, hvor en lang Rift brændte gennem den hvide Hud. Karl stak i at græde — Hugo stirrede paa ham, forvirret og forvildet, skreg saa selv op af Angst og Smærte.

Højere og højere skreg de to smaa med vrede, forvrængede Ansigter, indtil Mødrene fik dem puttet ned og dysset til Ro i Barnevognene. Og lidt efter laa de begge, blundende paa de hvide Puder — de smaa Klynk gled ud i Stilheden — fredeligt og trygt sov de Side om Side under den store Kastanie bag Konsul Henriksens Buste i »Karolinelund«s middagsstille Have. — —

Det første, Hugo selv erindrede fra sin Barndom, var følgende:

Han stod under et hvidt Træ i deres Have. Der var fuldt af Solskin oppe i Træet — hvidt, hvidt Solskin, der kildrede over hans Ansigt, naar han løftede det — en Sky af hvidt, duftende og blændende. Han saa' sin Moder komme med udbredte Arme fra Lysthuset langt borte, hvor hun havde siddet og smilet hen imod ham. Nu løftede hun ham op, saa hans Fingre berørte de hvide Blomster. Han plukkede en af Blomsterne og holdt den hen foran Moders Ansigt. Hun sagde: Atisj! — og trykkede ham ind til sig, saa stærkt, at han blev bange og greb for sig. Men hans Haand blev i samme Nu rolig og træt, og han blev lykkelig liggende i hendes Kjoles hvide Skær, mens hun bar ham tilbage til Vognen i Lysthusets Skygge. —

Andet huskede han ikke. Kun det hvide Træ og hans Moder.

Først langt senere huskede han Faderen. Hugo laa paa Gulvet i Stuen bag Kontoret og legede med sine Klodser. Højere og højere byggede han — et Hus med

Tag og Taarn. Huset rørte sig ganske lidt, naar han satte en Klods paa han holdt Hænderne forsigtig frem for at fange Taarnet, hvis det skulde falde. Nej — det stod endnu — svingende, saa han maatte holde Vejret. Blot én Klods endnu, saa vilde han holde op, forsigtig tage dem ned fra Toppen og bygge et andet Hus — højere — højt, højt, som ingen anden kunde bygge det. — Dér stod det! — Han holdt Vejret helt tilbage, for at ikke det mindste Pust skulde kunne naa det. Nu bare én eneste Klods til — den lille spidse, som han plejede at sætte øverst! Ganske forsigtig tog han den, ventede lidt, fordi han mærkede, at Haanden rystede. Nu ... Nu! — Og i samme Nu ramlede Hus og Taarn med et Brag i Gulvet.

Hugo saa' Faderens mørke Ansigt løfte sig fra Avisen henne under Lampen. Der blev ganske stille i Stuen — ude fra Gaden kunde han høre Sneen slaa mod Ruderne, og han følte, at han blev rød og angst, mens han sænkede Ansigtet for ikke at træffe Faderens Blik. Moderen kom hen og samlede Klodserne sammen — Hugo følte sig ene og forurettet. Da rakte Faderen sine Hænder ud imod ham, og han gik hen og stillede sig mellem hans Knæ. Faderen løftede ham op — han gjorde sig tung og stiv. Lidt efter krøb han hen i Hjørnet af Sofaen, hvor den store, bløde Pude laa. Han hørte Kedlen snurre i Kakkelovnen og de hule Stemmer ude paa Gaden. Petroleumslampen hvi-skede ganske stille. Moderen begyndte at tale — Faderen svarede, ganske kort, med lange Mellemrum. Alt var saa blødt og stille ... saa nær og dog saa langt, langt borte. Men naar Hugo aabnede Øjnene, sad Moderen lige overfor ham . . hun smilede til ham ... saa blev hun borte i Taage. Og alt spandt

sig sammen ... Stemmerne derinde ... Stemmerne derude ... Lampen og Kedlen og Moderens Ansigt, der bøjede sig imod Lyset for at træde Naalen

Barnet har sin Verden, det Rum og de Ting, hvor- med det befolker den. Hugos Verden var Moderens lille Stue, der vendte ud mod Hovedgaden i den lille By. Naar han om Morgenens kom derind og det bul- drede fra Ovnens og duftede af det brune Røgelses- papir, som Moderen lagde paa Pladen, blev han staa- ende lidt stille og lyttede og snusede ... lyttede til Ovnens og snusede til den hjemlige Duft, der bølgede omkring ham og gjorde ham glad. Naar saa Marie Amme kom ind for at se til Ovnens, løftede hun ham op i Stolen ved Vinduet, hvor han kunde sidde og kigge op i Sneen, der dansede omkring udenfor Rudens. Højt oppe var Fnuggene sorte, saa kom de ned og blev hvide. Nogle slog mod Rudens og blev hængende, han satte Fingeren paa Rudens, saa blev de store og vaade og løb ned ad Render, som andre havde lavet, og stadig kom der nye og blev hængende og blev vaade — saamange at han slet ikke kunde tælle. Ude paa Gaden laa Sneen højt, Folk havde Sne paa Frakken og paa Støvlerne, og Hestene dampede som Vandkedlen henne i Ovnens, og Købmand Nielsens sorte Hund, som han ellers var saa bange for, sprang omkring i Sneen, saa han maatte le, for den kunde jo ikke høre det. Fra Faderens Kontor bag Butiken trængte Stemmer derind, men Fa- deren kom ikke, det vidste han — hele, hele Formid-

dagen kom han ikke, det vidste han, det vidste han! Han var helt alene — kun Moderen kom en Gang imellem fra Køkkenet og stod med Armene om hans Hals, og de saa' da begge to ud ad Vinduet og lo ad Købmand Nielsens Hund — højt, højt, nu var han slet ikke bange. Hendes Næse var saa kold, naar hun kysede ham, hun holdt den længe ind mod hans Kind, og hun duftede af Bomuldskjolen og det hvide strikkede Sjal, der kildrede i hans Øre. — Saa fik han Legetøjet op i Karmen, Soldaten med det ene Ben, som han holdt mest af, og Kineseren, der skreg, naar man trykkede ham paa Maven, og Manden med Kuglen, som løb ned igennem ham og trillede ud i nogle Huller med Tal paa. Men allermest holdt han dog af Æsken med de smaa Rum, hvor han gemte sine Billeder, Glas-kuglerne og Knappenaalene med de røde, blaa og gule Hoveder. Naar han var træt af at se paa Snefnuggene og af at ordne Kuglerne og Knappenaalene, krøb han ned og satte sig paa Forhøjningen. Saa lod han, som om Forhøjningen var hans egen Stue, og henne imellem Stolene var hans Seng, og han stod op og gik i Seng, stod op og gik i Seng, og for hver Gang gik der en Dag, og der var ingen Ende paa Dagene — de kom og gik, og han var altid hjemme. — Han hørte Moderen og Marie Amme tale ude i Køkkenet og Faderen mumle inde i sit Kontor, og der kom ingen her ind i Stuen paa Forhøjningen, men de skulde allesammen være saa nær, at han kunde høre dem. Og han legede, at han gik i Skole og talte til ti, hver Dag han kom i Skole — den var ogsaa inde under Stolen, og Læreren spurgte, og han svarede: 1, 2, 3, 4, 5 — —. Men saa blev han voksen og rejste bort, helt hen til Lænestolen, hvor han gik ombord i et Skib og kom til fremmede

Lande og gik rundt og saa' paa Matroserne og de vilde Dyr, og saa flygtede han for en stor Løve, der lignede Købmand Nielsens Hund, men Soldaten med det ene Ben skød den ihjel, mens Kineseren skreg op, saa Hugo maatte trøste ham. — Saa sejlede de hjem igen efter mange mange Aars Forløb, og han løb hen og bankede paa Døren ud til Køkkenet. Og naar saa Moderen kom ind og troede, at der var kommet fremmede, saa stod han der og sprang hende henrykt imøde og knugede sig ind til hende, jublende og lykkelig, fordi han havde narret hende, og fordi han igen var kommet hjem efter mange mange Aars Forløb og mærkede Duften af Kulde og Formiddagskaffen, der hang i hendes Klæder.

Hugo huskede den Dag, da det lykkedes ham ved egen Haand at aabne Døren ind til den anden Stue. Det var længe efter, at han havde faaet Lomme og Lommestørklæde og selv kunde sige til, naar der var noget, han skulde. Han havde prøvet mange Gange, men en Dag var Døren pludselig gaaet op fra den anden Side og havde ramt ham i Panden. Han havde da lovet Moderen aldrig mere at prøve derpaa, fordi Marie Amme ellers igen vilde aabne Døren og ramme hans Hoved. Men nu var det saa længe siden, at Moderen nok havde glemt det. Han løftede sig paa Tæerne, prøvede og prøvede igen, men kunde ikke faa Haandtaget drejet. Han var hed i Kinderne, og Fingrene brændte. Da følte han endelig Laasen glide, og Døren gled paa Klem. —

Han kiggede ind. Det var den fine Stue, hvor han ellers aldrig kom. Alt var fint — fra Hængelampen med Glassene, der klingrede, naar Moderen rørte ved den, til det store Spejl, hvor Faderen havde løftet ham op og vist ham, hvor stor han var. Han lyttede hørte Moderens Stemme ude i Køkkenet og Faderens Mumlen inde fra Kontoret. Saa listede han ind.

Han følte straks, at han var paa forbudne Veje. Alt var stille — han kunde slet ikke mere høre de andres Stemmer. Ganske sagte gik han rundt, følte paa de bløde Stole, krøb op i en af dem og sad musestille og saa' sig omkring. — Dér var Skabet med alle Bøgerne, som Faderen læste i ... naar han rokkede lidt i Stolen, kunde han se sig selv inde i Glasset. — Dér var Klaveret, som Moderen spillede paa, naar der kom fremmede, og Faderen havde engang staaet og sunget, mens Lysene brændte og viftede i Stagerne. — Henne i det lille Bord ved Vinduet gemte Moderen saa mange smaa og fine Ting — den lille Bog med Sommerfuglene og Æsken med Sølvhestene paa Laaget. Men det allerbedste var gemt i det runde Skab i Krogen — Kagerne i den store Daase og Æblerne i Skaalen højere oppe. Han vilde blot aabne Døren og kigge derind — blot kigge, slet ikke andet — maaske allerhøjest føle paa et af de røde Æbler. Han vidste, at Døren knagede, naar Moderen lukkede den op og tog Kassen med Kagerne frem. Han vilde kun føle — slet ikke andet. Nu drejede han den lille Nøgle om, saa' sig sky omkring og aabnede. Hvor det duftede! Dér stod Skaalen oppe — han kunde lige naa den, naar han stod paa Tæerne. Han vilde bare flytte den lidt og se paa Æblerne, slet ikke smage, det vidste han godt, at Vorherre saa'. Dér skimtede han et rødt og blankt Æble

— hvis han kunde faa Skaalen lidt længere frem, saa kunde han føle paa Æblerne, maaske ogsaa tage et ud af Skaalen og lugte til det — bare lugte og saa lægge det tilbage igen. — Han stod med Æblet i sin Haand. Hvor det skinnede, og hvor det duftede! Han kunde jo blot laane det og beholde det i sin Lomme og lægge det ind igen imorgen. Han lod Tungen glide hen over den duftende Skal, følte, at Blodet steg ham til Kinderne — og uden at han vidste hvordan eller kunde gøre for det, havde han plantet sine Tænder deri og bidt til. —

Han stod et Øjeblik, rød i Hovedet af Anger og Skræk — forstod, at Æblet ikke kunde lægges tilbage, uden at Moderen vilde opdage, at han havde bidt deraf. Saa lukkede han Skabet, stak Æblet i Lommen og listede ind i Stuen, hvorfra han var kommet. Nu havde han gjort det — det var en Synd, det vidste han, Moderen havde sagt. Men nu kunde han ligesaa godt spise Æblet, da han dog havde taget det — og saa love sin Gud, at han aldrig mere vilde gøre det — —

Han skulde lige til at liste Æblet op af Lommen, da Moderen i det samme kom ind fra Køkkenet. Hun gik nynnende hen imod Kakkelovnen, aabnede Døren og lagde Brænde paa. Hugo var krøbet op i Stolen ved Vinduet og trykkede Kineseren paa Maven. Hans Hjærte bankede. Nu rejste Moderen sig — blot hun vilde gaa ud igen. Men nu hørte han hende komme hen imod sig — nu lagde hun Armen om hans Hals og trykkede hans Kind ind til sin —

»Men hvor er du dog varm i dine Kinder!« Han bøjede Hovedet bort og tog den enbenede Soldat. »Er du ikke rask, lille Hugo?« — Aa, gid hun var borte, langt langt borte ...! — »Se paa mig, Hugo.« —

I det samme følte han Graaden. Han sad et Øjeblik og stirrede ind i Moderens ængstelige Øjne. Saa brast det altsammen for ham, og han rev Lommetørklædet op af Lommen for at skjule sit Ansigt ...

Da hørte han noget trille ned paa Gulvet. Moderen havde vendt sig om og stirrede hen mod det blanke Æble. Saa drejede hun Ansigtet imod ham, tog hans Hoved mellem sine Hænder og saa' ham ind i Øjnene. Han vidste ikke noget, tænkte ikke — følte kun, at han græd og græd, som om aldrig hans Graad skulde høre op, og han aldrig nogensinde skulde blive glad igen. Men da han mærkede, at Moderen kyssede hans Haar og hviskede hans Navn, knugede han sig ind til hendes Bryst, fortvivlet og dog lykkelig, lovende Gud, at han aldrig, aldrig mere — indtil han mærkede, at han faldt til Ro, mens Moderen stadig kyssede hans Haar og hviskede: »Hugo, min lille Hugo ... saa ... saa ...«

Men Dagene gaar, og alting glemmes. Nu er det Sommer, og Moderen gaar med ham ned ad Gaden — helt ned forbi Springvandet, hvor hun taler med en Mand, som viser Hugo sit Ur og lægger det paa hans Øre, saa han hører det dikke. Nu snurrer det inde i Uret, og saa ringer det: 1, 2, 3 .. Det bliver ved med at ringe lige til 10. Saa løfter Manden ham op over Springvandet — Hugo skriger og spræller, mens de andre ler. Og da han staar paa Jorden igen, ler han selv med og vil op over Springvandet en Gang til — nu er han slet ikke bange, han er en stor Dreng, der

slet ikke er bange. Og den fremmede Mand gaar med et Stykke, og Hugo holder ham i Haanden og faar hans Stok. Og saa gaar han med Stokken som en stor voksen Mand, mens Moderen og den fremmede Herre ler og taler og hilser paa en Dame, der gaar forbi og vender sig om efter dem og staar stille. Udenfor Anlæget stanser den fremmede Mand, ler igen og løfter ham højt, højt op, saa det kildrer i hans Mave, og han raaber, at han vil ned. Saa gaar Manden og vender sig om og vinker —

Inde i Anlæget møder de en lille Dreng og en lille Pige, der sidder i Gruset med Spand og Ske. Den lille Pige har gult Haar og en hvid Kjole med en stor blaa Sløjfe. Hugo sætter sig ned ved Siden af hende, og den lille Pige rører ved hans Haand og tager ham i Blusen. Saa giver hun ham sin Ske, og han fylder hendes Spand med Grus. — Den lille Dreng kommer ogsaa derhen og hælder sit Grus ud over deres, og de bliver ved og ved. Sommetider kommer hans Moder og en anden Dame hen, rejser dem op og børster lidt paa deres Bluse og Bukser, men Hugo ønsker, at de maa blive borte, saa han kan sidde alene med den lille Dreng og den lille Pige. — Der er saa varmt i Gruset, en Gang imellem kommer en Fugl hen i Nærheden af dem og nipper noget op og flyver bort igen. Den lille Pige tager ham ved Haanden, og de gaar lidt længere bort, mens den lille Dreng sidder alene. Saa kommer ogsaa han derhen, men den lille Pige rykker længere bort, og Hugo følger hende. — Nu holder han Spanden for hende, og hun øser op. De har helt glemt den lille Dreng, der sidder langt borte og ser paa dem. Saa rejser han sig op og kommer hen med

sin Spand. Men den lille Pige slaar til den, saa Gruset flyver op, og Spanden falder ned paa Jorden. Da bukker den lille Dreng sig, tager en Sten og slaar den paa hendes Ansigt. Hun sidder lidt, tager en hel Haandfuld og slaar den tilbage. Hugo tager ogsaa en Haandfuld og slaar den paa den lille Dreng, der har sat sig i nogen Afstand og ser hen imod ham. — Da rejser den lille Pige sig med Spand og Ske og gaar over til den lille Dreng, og da Hugo vil nærme sig, rykker de bort og taler sammen og hælder Bunkerne sammen. Og hver Gang Hugo vil nærme sig, rykker de længere bort, og tilsidst sidder han alene og roder med Hænderne i Gruset og bryder sig ikke om nogen — hverken den lille Dreng eller den lille Pige eller Moderen eller Faderen eller Marie Amme. Solen brænder gennem hans Bluse, og han kradser med Neglene i Jorden, han véd godt, at han ikke maa, men han gør det alligevel, og han hælder Grus paa sine Bukser og putter smaa Sten i Støvlerne, saa det gør ondt, og han græder. Og da Moderen kommer hen og ser de snavsede Fingre, smækker hun ham over Haanden, og han smækker igen og skriger, mens hun bærer ham hen paa Bænken, hvor den fremmede Dame sidder. Moderen slaar ham — han sparker og slaar igen og skriger. Henne paa Plænen kan han se den lille Dreng og den lille Pige sidde og se forskrækket over imod ham. Da skriger han højt, saa højt, at han bliver helt forskrækket for sig selv. Og Moderen river ham op af Bænken, løfter ham op og gaar bort med ham — bort fra den lille Dreng og den lille Pige, ud af Anlæget, mens han hører hende sige, atter og atter: »Skam dig — nu holder du op — du kommer al-

drig mere med mig i Anlæget — hvad tror du, den lille Dreng og den lille Pige tænker om saadan en uartig Dreng — —?»

Hugo var nu en stor Dreng. Han kunde aabne alle Døre og kunde gaa alene ud i Haven. Idag havde Faderen sagt til ham, at han skulde blive ude eller gaa ind i Køkkenet hos Marie Amme, for de ventede Stor-ken, og hvis han passede rigtig paa, kunde han se den flyve ned i Skorstenen med en lille Broder eller Søster til dem derhjemme.

Alt var stille i Huset. Nu og da kom en tyk Dame med stort hvidt Forklæde ud i Køkkenet med Vandfad og Kander og hentede varmt Vand fra Komfuret. Hugo sad paa Køkkenbordet og stirrede ud i Gaarden op over Naboens Plankeværk, hvor Pærerne hang og skinnede i Solen. Alt var saa stille. Kun naar Døren gik op, kunde han høre nogen stønne langt borte — det lød som Moderens Stemme, og Marie Amme sagde, at han maatte sidde ganske stille, for Moderen havde Hovedpine, og Hugo havde selv set Dr. Mügge staa henne ved Sovekammervinduet med den tykke Dame og hælde nogle Draaber op i en Ske, saadan som Moderen gjorde det, naar Hugo selv havde ondt i Mave. — Det var dejligt at sidde heroppe paa Køkkenbordet, hvor han ellers aldrig kom. De var allesammen saa rare idag og passede slet ikke paa ham som ellers. Faderen havde kysset ham, da han satte ham herud, og Marie Amme havde givet ham en 2 Øre af Tallerkenrækken. Den holdt han nu i sin Haand, varm

og fugtig, og tænkte paa, om han skulde købe Pærer hos Gartner Koch eller Brystsukker hos Købmand Nielsen eller maaske begge Dele. Til Middag havde han faaet Øllebrød med en stor Portion Flødeskum, saa stor som han aldrig før havde faaet den. Det var altsammen fordi Storken skulde komme, og ingen af de andre havde Appetit til Flødeskummet. —

Engang imellem kom Faderen ud i Køkkenet, hvor han ellers aldrig kom. Han gik omkring med Hænderne paa Ryggen og saa' alvorlig ud, som naar han sad over Papirerne inde paa Kontoret. Han stod ofte stille, og naar Døren gik op fra Stuen, og den tykke Dame kom ud, spurgte han om noget, men hun rystede bare paa Hovedet og brød sig slet ikke om, hvad han sagde. Sommetider kom han hen og stod bag Hugo, men det var, som om han slet ikke saa' ham, han stod blot og stirrede ud over Gartner Kochs Have — han vilde vel ogsaa se Storken komme. Men saa gik han igen ind, mørk og alvorlig med Hænderne paa Ryggen og aabnede og lukkede Døren ganske sagte.

Nu blev der lavet Kaffe, og Hugo fik en lille Kop med en Kage op paa Køkkenbordet. Gid det var hver Dag, Storken kom! Han havde det ganske for sig selv heroppe — naar han lænede sig ind i Krogen henne ved Vinduet, sad han ganske som oppe paa Forhøjningen, kun at her var lyst, og Solen skinnede. Bare Storken ikke kom før imorgen eller iovermorgen eller mange mange Dage længere end iovermorgen. Saa kunde han blive siddende her og se dem lave Mad og koge Kaffe, og om Natten kunde han saa blive liggende inde i Sengen hos Faderen i den anden Stue. Men naturligvis vilde han ogsaa gjerne snart se den lille Søster eller Broder, som de havde ventet i saa

mange Dage. Naar han spurgte Faderen, om der da ikke kom Brev først, saa sagde Faderen, at det var helt nede fra Faraos Land, og dèr var der ingen Postbud Rasmussen. Faderen havde fortalt ham om Faraos Land — dèr havde de en Gang boet i gamle Dage, og det var derfor, Storken stadig kom med Børn dernedefra. Faderen havde ogsaa fortalt ham noget om, hvad de Folk hed, men det kunde han ikke mere huske, og Moderen havde sagt, at det fik han tidsnok at vide. Naar han nu kom i Frøken Schüttés Skole, fik han jo alting at vide, og Moderen havde lovet ham, at han skulde komme der til Føraaret. Saa kom han til at gaa sammen med Karl og Lis og den lille rare Dreng, som han ogsaa havde truffet i Anlæget, men hvis Navn han ikke mere kunde huske —

Nu kom den tykke Dame farende ud. Dørene stod aabne. Marie Amme slog Hænderne sammen. Inde fra Stuen hørte han Trin og mange Stemmer. Han følte med sig selv, at nu maatte Storken komme. Han saa' op mod Skorstenen — der stod en blaa Røg op derfra — var det fra Storken — var den kommet —? Et Vindue blev aabnet i Moderens Soveværelse, og han saa' Doktorens Ansigt — saa' han ogsaa efter Storken? Eller var det, for at den skulde flyve ud igen? Nu hørte han et lille Barn skrige, som naar Lis var uartig og sparkede. Saa blev Vinduet lukket igen — nej, der kom ingen Stork ud af Vinduet — —

Han saa' sig om. Han var ganske alene i Køkkenet. Han havde aldrig før været alene herude, og Døren stod aaben til Gaarden. Hvis nu Købmand Nielsens Hund kom og tog ham, som Marie Amme altid truede ham med, naar han var uartig! Saa kunde den løbe op paa Loftet med ham og spise ham, og de vilde al-

drig faa at vide, hvor han var blevet af. Far —! Mor —! raabte han i sin Angst . . Far — Mor! Han vilde aldrig være uartig mere, aldrig pille ved Tændstikker mere, aldrig slaa Lis mere eller hjælpe Karl med at tage af Sukkerskaalen. Blot de vilde komme og finde ham her, hvor de havde glemt ham . . Far! . . Mor! . .

Marie Amme aabnede Døren fra Stuen: »Hvad skriger du for, Dreng?« — Han blev flov og holdt i samme Nu op med at græde. — »Storken er kommen med en lille Søster til dig. Den blev saa forskrækket over at høre dig tude, at den fløj ind ad Gadedøren.« — »Er den derinde?« spurgte Hugo dæmpet. »Nej — den havde travlt og skulde mange andre Steder hen.«

Nu kom Faderen ud for at hente ham — han var bleg, men smilede og kyssede ham. »Nu om lidt kan du komme ind og se den lille Søster.« —

Han stod inde i Moderens Soveværelse. Alle hvi-skede. Moderen rakte ham Haanden og saa' paa ham med et alvorligt Smil uden at tale. Den tykke Dame løftede en lille Pakke hen imod ham . . . et rødt lille Ansigt og to ganske bitte smaa Hænder, som han fik Lov at røre ved. Saa rakte den tykke Dame den lille Pakke over til Moderen. Og Faderen satte sig ved Sengen og kyssede Moderens Haand. —

Nu havde de altsaa en lille Søster. Imorgen naar han vaagnede, kunde han gaa ind til Moderen og se den lille Søster og røre ved hendes smaa Hænder. Nu var han den store Broder. Han listede sig stille hen til en Stol ved Sengen og sad dèr og saa' paa det lille røde Ansigt imellem de hvide Puder. Han følte den varme Toøre i sin Haand. Han vilde købe Brystsukker hos Købmand Nielsen til sin lille Søster.

Og Tiden gik. Hugo følte, at han var bleven større, og at der var kommet en mindre end han i Huset. Moderen havde ikke Tid til at kæle for ham som før, og Faderen skammede ham ud, naar han søgte at hænge over Moderen. »Nu er du jo en stor Dreng.« Han følte sit Ansvar og voksede. Han hentede Blé til den lille Søster ude i Køkkenet og sad ved Vuggen, naar hun sov, og Moderen var andetsteds. Han sad da og saa' paa den lille Dukke dør i Vuggen og lo til hende, naar hun spilede Fingrene ud og tog om hans og holdt ham saa fast at han maatte løsne Fingrene, en for en, for at slippe fri. Saa tog han Ranglen og gjorde, som Faderen gjorde, naar han vilde have lille Søster til at le — nærmede Ranglen forsigtig, og naar Søsteren rakte ud efter den, tog han den hurtig bort. Saa aabnede Søsteren Munden og lo — hun havde slet ingen Tænder, og Øjnene var store og stirrede slet ikke paa ham, men helt ud ved Siden af eller op mod Loftet, hvor de blev hængende ved Lampen, saa han maatte vise hende Ranglen for at faa dem ned igen. Hvor var hun morsom! — Og om Aftenen, naar hun kom i Bad før ham, saa stod han og saa' hende sprælle og pjaske, saa det sprøjtede op i hans Ansigt, og saa lo de allesammen, Faderen med — højt, højt, som han ellers aldrig plejede, og saa blev hun puttet ind i det store varme Badeklæde og snurret og skrubbet og rullet ind — ud og ind rullede Moderen de hvide Stykker om hende, indtil hun laa rolig og tyk og kiggede op paa dem alle tre. Moderen rakte hende da frem, for at de andre kunde kysse hende, før hun blev puttet ned under Dynen. Men Hugo blev oppe og sad inde hos de andre og tegnede, mens Døren stod paa Klem ind til Soveværelset: Jo, han var en stor Dreng og skulde ikke i Seng endnu ...

Og Vinteren gik, og han var ikke alene i Moderens lille Stue. Sommetider fik han Lov til at gaa ud i Haven med sin Slæde og skovle Sne i den lange Gang. Saa kom Karl og Lis og hendes tykke Broder Jørgen. De lavede Snemænd, og de byggede en Hytte, hvor de kunde sidde inde og holde Vagt, naar Indianerne kom. Saa kæmpede de og slæbte Lis bort paa Slæden og førte hende som Fange til Lysthuset, hvor hun blev bundet, indtil de andre kom og befriede hende. Men Karl brød sig aldrig om, hvad de havde aftalt — han listede sig ind i Hytten og smed de andre ud, selvom de var Venner, og han rullede tykke Jørgen rundt i Sneen, saa han græd og tabte Bukserne, mens de andre lo, og Lis hjalp Jørgen Bukserne paa igen og trøstede ham med et Bolsje fra deres Faders Butik. Lis havde altid Bolsjer — Karl sagde, at hun tog dem af Skuffen, men Lis sagde, at hun havde faaet dem af Drengen i Butiken, og saa gav hun Karl to, for at han skulde lade være med at drille hende. — Jørgen var den rareste, men Hugo holdt mest af Karl. Han kunde altid hitte paa noget, som ingen af de andre kunde finde paa — binde Slæderne sammen, lege Konge og Dronning og Slaver. Karl var altid Konge, Lis var Dronning, og Hugo og Jørgen Slaver. Naar saa de andre ogsaa vilde være Konge, købte Karl dem for et af Lis' Bolsjer — Jørgen for ét, men Hugo vilde have to for at købes. Men naar der ikke var flere Bolsjer, saa kæmpede de om at være Konge, og da Jørgen var den stærkeste, lovede Karl Hugo, at han skulde blive Prins, hvis han vilde hjælpe ham mod Jørgen. De rullede da Jørgen ind i Hytten og stillede Slæderne for, saa han ikke kunde komme ud. Og saa græd han derinde, mens Lis lo og spurgte, om han saa vilde være hendes Slave. Men naar han

da endelig gav efter og kom ud, saa rullede de ham rundt og slog ham paa hans tykke Hale og spændte ham for Slæderne og satte sig op alle tre, Konge, Dronning og Prins og lod ham køre til Slottet oppe ved Lysthuset, hvor de steg af og gik ind og lod Jørgen holde udenfor og være Hest og puste og stampe og sige, som de andre Heste sagde ...

Sommetider bragte Marie Amme ham hen til Karl, hvor de da legede, til Hugo ved Aftentid skulde hjem. Karl var lidt større end Hugo — det var altid ham, der fik sin Vilje. Karls Forældre var helt anderledes end Hugos — der var ikke noget, de ikke maatte gøre. Inde i den store Spisestue tumlede de med Borde og Stole, de legede Jernbane og Røvere i Skoven og Krig med Tinsoldater, og Karl spillede Bajads, saa Jørgen lo og vred sig, og Lis spillede med, og Jørgen var Hund og skulde springe igennem et Tøndebaand og over Sjippetovet, og naar han faldt, saa lagde Karl sig over ham og Lis ovenpaa Karl og Hugo allerøverst oppe. Saa væltede de pludselig allesammen ned, og Jørgens Bukser revnede, da han rejste sig, og saa lo de igen, saa de maatte sætte sig ned for ikke at tabe Vejret. Men det allerbedste var, naar Karls Moder kom ind med Kryddere og Saft og en lille Kop til at lave Budding i. Saa holdt Lis Hotel, Karl og Hugo laa paa Stolene og krævede ind. Jørgen var Stuepige og kom med Buddingen, og naar de havde spist, fik han Lov til at slikke Tallerkenen. Naar de saa skulde rejse, kom Jørgen med Vognen, og Karl og Hugo satte sig op paa Stolene og kørte med Toget, hvor Jørgen sad foran og var Fyrbøder. Og naar de holdt ved Stationen, steg Hugo ud, og Lis kom ind, og hun og Karl kørte videre, mens Hugo tog imod Billetter og hjalp Jørgen med at

komme Kul paa og fløjte og pibe, naar de skulde holde eller køre igen. —

Men Karl kunde ogsaa uartige Ting. Han kunde Ord, som de andre ikke vidste hvad var, men som de vidste, de ikke maatte sige. Han lærte Jørgen at aabne Buffeten og se, om Sukkeret stod derinde, og saa spurgte han dem om, hvem der turde tage et Stykke og give ham det. Naar de andre ikke turde, saa sagde han, at han skulde vise dem, at han ikke var bange, og saa tog han et Stykke og spiste det hele selv, mens de andre sad og saa' derpaa. Han klappede sig paa Maven og sagde hver Gang han bed af det, at det smagte dejligt, og at han vilde lade de andre smage, hvis en af dem vilde tage et Stykke til. Det gjorde de saa og bed paa Omgang, og naar de var færdige, lo de, stolte over Bedriften, og Karl sagde, at de kunde selv se, der var ingen der opdagede det. — Næste Gang havde Jørgen en Kage med i Bukselommen, den var helt blød af at ligge dernede, og Karl gav ham Lov til at laane hans Sabel, saa Hugo blev vred og ikke vilde lege med. Men den næste Gang igen havde Hugo et Æble med i Lommen — de lukkede Dørene, og han viste dem det allesammen, og da de spurgte ham, hvor han havde faaet det fra, saa lo de alle. Karl blev udnævnt til at dele det, han tog selv det største Stykke og laante Hugo Sablen, og Jørgen blev sat ud paa Gangen, da han gjorde Vrøvl, og da han vrælede og kom ind igen, saa faldt de alle over ham og tog hans Stykke Æble fra ham og spiste det, mens de truede ham med mange flere Klø, hvis han sladrede. —

Naar saa Hugo om Aftenen kom hjem, syntes han, at alting var anderledes. Der var saa stille i Stuen, og Faderen og Moderen lignede slet ikke Karls Forældre.

Faderen sad og læste i en Bog — Moderen syede under Lampen, og Døren til Sovekammeret stod aaben, saa man kunde se den lille Lampe, der brændte paa Bordet ved lille Søsters Seng. Sommetider holdt Moderen op med at sy, lyttede og gik forsigtig derind. Saa kom hun frem i Døren og vinkede ad Faderen og Hugo. De gik derind og stod allesammen omkring lille Søsters Seng og saa' hende sutte paa Tommelfingeren i Søvn. Moderen tog Fingeren ud, uden at Søster mærkede det, men lidt efter sad Tommelfingeren i Munden igen, og de lo allesammen, og Moderen stoppede Dynen til og sagde til Hugo, at han skulde i Seng. Han kunde næsten klæde sig af selv, og snart sad han i sin hvide Skjorte oprejst i Sengen og bad sin Aftenbøn sammen med Moderen:

Nu lukker sig mit Øje —
 o, Fader i det Høje
 i Varetægt mig tag.
 Fra Synd og Sorg og Fare
 din Engel mig bevare,
 som ledet har min Fod idag. Amen!

Han var saa træt — men bad om at Døren maatte staa aaben til Stuen. Han hørte Faderens og Moderens Stemmer derinde alting var saa stille, saa dejligt lunt og stille. Naar han drejede Hovedet, kunde han se Moderens Haand trække Synaalen forbi Dørspærken. Lidt efter kom hun hen i Døren. »Sover du?« spurgte hun. »Ja,« sagde han — og sank ned og blev borte .. saa træt, saa træt .. Godnat ...

Nu gik Hugo i Frøken Schüttes Skole. I Begyndelsen havde Moderen fulgt ham — men da Karl og Jørgen og Lis gik alene, fik han ogsaa Lov til at gaa ene. Han havde lært at se til højre og til venstre, før han løb over Gaden — saa styrtede han over paa det andet Fortov, saa han kunde høre Penalhuset rasle i Tornysteret. Købmand Nielsens Hund kom ud af Porten, men naar han blot stod stille og sagde: Trofast —! kom den hen og snusede til hans Ben og gik ganske stille sin Vej igen. Kæmneren stod i Gadedøren og røg lang Pibe og spurgte, hvordan Far og Mor havde det, og nede ved Springvandet stod Buntmager Skou i sit Butiksvindu og nikkede til ham i Forbifarten. Sommetider mødte han Karls Forældre, de var altid glade og gik med hinanden under Armen og hilste paa alle de Mennesker, de kom forbi. Naar han kom til Østergade spejdede han efter »bitte Frost« — det var en Dreng, som Karl sagde gik i Friskole, og ham var de alle bange for. Karl sagde, at han havde Kræfter, og han gik altid med Hænderne i Bukselommerne, saa Hugo syntes, han kunde se alle de Kræfter, han gik med i Bukserne. Hugo var aldrig rigtig sikker, før han var kommet forbi »bitte Frost«, men saa var der ikke mere noget at frygte — for henne paa Hjørnet stod Politibetjent Hansen, og naar man blot hilste rigtig dybt paa ham, saa passede han paa og gjorde ikke de artige Drengene noget.

Frøken Schütte var ganske lille, og Karl sagde, at hun gik med Tornyster paa Ryggen under Kjolen. Hendes Kjole var brun og ulden, og den lugtede som Moderens Kommodeskuffe. Hun havde altid en Lineal i Haanden, og naar de i Timen sad med Hænderne paa Bordet, smækkede hun dem over Fingrene. Lis sagde,

at hun var en Heks, og at hun ingen Børn havde, fordi ingen vilde gifte sig med hende. Men hun kunde baade den lille og den store Tabel paa Fingrene, og ingen kunde skrive Bogstaver som hun. Naar Karl var uartig og smed Kugler op paa Tavlen, kom han ned i Kælderen, og han fortalte, at der var ganske mørkt dernede og fuldt af Spøgelser. Men naar man havde siddet der lidt, saa var der helt lyst, saa man kunde se, hvad der stod dernede, og nu troede han ikke paa Spøgelser mere — de kom kun frem om Natten, aldrig om Dagen. Hugo gyste — han skulde nok passe paa, at han aldrig kom derned. Men saa en Dag havde Karl kastet en Papirskugle op paa Frøken Schütte, da hun et Øjeblik vendte Ryggen til. Hun vendte sig om og saa' paa dem. »Hvem var det?« spurgte hun. Ingen svarede. »Hvis den skyldige ikke melder sig, saa tager jeg den første den bedste og putter ham i Kælderen«. Karl svarede ikke — Hugo skælvede. Da kom Frøken Schütte hen og tog ham i Armen for at føre ham bort. »Det var ikke mig!« skreg Hugo. »Saa sig, hvem det er.« Hugo var stiv af Skræk, han saa' Karl sidde bleg og stirre lige ud — Karl vilde aldrig tilgive ham, hvis han sladrede, han vilde saa tage Jørgen til Ven og gaa med ham fra Skole. »Hører du, hvem er det?« skreg Frøken Schütte. »Det ved jeg ikke — det ved jeg ikke!« Han saa' hen mod Karl, da hun slæbte ham afsted, grædende og bedende. Lis nikkede trøstende og opmuntrende. Døren smækkede i. —

Alt var mørkt. »Gud, Gud — hjælp mig, du ved jo, at jeg ikke har gjort det.« Han talte til ti og ventede, at Gud skulde aabne Døren. »Gud, Gud — jeg saa det var Karl — til dig kan jeg sige det, vil du saa ikke nok lukke op.« — Stilhed. — Kunde Gud maaske slet

ikke høre ham hernede i Kælderen? »Jeg sagde ikke, at det var Karl, fordi Mor har sagt, at jeg ikke maa sladre af Skole. Hører du, Gud — kan du høre, hvad jeg siger?« — Stilhed. — Der gik nogen oppe i Gaarden. Kom han —? »Gud, Gud — hører du — her er saa mørkt, og jeg er saa bange«. Skridtene fjærnede sig. Gik han forbi — Hugo var lige ved at sige, at Gud slet ikke var nogen rigtig Gud, naar han ikke hjalp ham. Saa blev han bange for sine egne Tanker og hviskede: »Jeg mente det ikke, Gud . . jeg mente det ikke ...«

Han saa' sig om. Der var blevet lysere, saa han kunde skælne Tingene dernede. Dør laa en Kasse uden Laag og henne i Hjørnet stod en Spade og en Rive. Og dør laa en Stabel Brænde, akkurat som det, Mor brændte i Kakkelovnen. Og dør — dét var jo Potten, som Lis engang havde væltet og slaaet Hanken af inde i Frøken Schüttes Soveværelse. Hugo lo, da han kom til at tænke derpaa. Det var Karl, der dengang havde stukket Hovedet ind ad Døren og forskrækket hende med et Brøl, saa hun faldt af. Han lo igen. — Det var godt, at han ikke havde sladret. Nu vilde han og Karl blive endnu mere Venner end før, og Jørgen vilde bare være en, som de legede med. Hvis han havde sladret af Skole, var det jo Synd — dét, han havde gjort, var altsaa ikke Synd. Og vilde Gud ikke hjælpe ham, saa skulde han nok vise, at han ikke var bange og ikke mere vilde bede om Hjælp. Nu var der jo lyst — han kunde godt rejse sig og gaa omkring — her var ingen Spøgelser — Frøken Schütte kunde selv være et Spøgelse. Karl var heller ikke mere bange for at komme hened — det var blot noget, de Voksne troede paa, fordi de aldrig havde prøvet det. Det var slet ikke altid rigtigt, som de Voksne sagde, de troede bare, man var

saa dum, at man ikke vidste, at Spøgelser kun kommer frem om Natten. Nej, baade han og Karl og Lis var meget større, end de Voksne troede — der var mange Ting, som de slet ikke sagde, naar de Voksne spurgte derom. For de Voksne forstod dem dog ikke — og saa kunde de ligesaagodt lade, som om de troede paa alt dét, de Voksne fortalte —

Nu kom der nogen ned ad Trappen. Det var Karl, der var bleven sendt ned for at lukke op.

»Saa' du saa noget?« spurgte Karl.

»Det er bare noget Vrøvl altsammen,« sagde Hugo stolt og gik ud ad Døren.

»Skal vi være Venner igen — altid, Hugo?«

»Ja « sagde Hugo, »altid!« — Nu vidste han, de var Venner for Livet.

Da Hugo kom hjem fra Skole, var den lille Søster bleven syg. Moderen og Faderen stod ved Vuggen, og Doktor Mügge sad med den lille Søster — hun var blaa, og Hugo blev sendt ud til Marie Amme i Køkkenet. Lille Søster havde Krampe. Om Natten kom det igen. Hugo vaagnede og saa' Moderen staa grædende ved Vuggen i Natkjole, mens Faderen trak Tøj paa og skulde hente Doktoren. Hugo sad op i sin Seng og saa' forskrækket paa den lille Søster, der slog med Armene og var helt blaa og slet ikke kunde skrike. Saa kom Doktoren — løftede lille Søster op af Vuggen og lagde hende ned igen. Moderen lænede sig ind til Doktor Mügge og græd. Hugo saa' paa Faderen — han havde aldrig før

set sin Fader græde. Saa græd han selv — tungt og utrøsteligt, indtil Doktoren kom hen og sagde, at han skulde være stille og sove, fordi den lille Søster var død. —

Alt var forandret. Den lille Søster laa ganske stille. Moderen gik mange Gange om Dagen ind til hende og græd. Faderen gik ogsaa derind, og saa lagde Moderen sit Hoved ind til Faderens Kind, som hun ellers aldrig gjorde, og Hugo saa', at de græd begge to. Han listede sig stille rundt i Stuerne — der var saa koldt og saa tomt, og der var ingen, som sagde noget til ham. — Den næste Dag kom der en hvid Kiste. Den lille Søster blev lagt deri, og Hugo kom ind og saa' hende ligge i sit fineste Tøj med en lille Buket Blomster i Haanden. Hun rørte sig slet ikke, laa blot og sov med de fine Blomster i sin Haand. —

Far og Mor skulde rejse med den lille Søster. Moderen havde lagt et Sjal udenom Kisten, saa man slet ikke kunde se, hvad det var. Hugo spurgte Marie Amme, hvorfor de skulde rejse. »Fordi den lille Søster skal begraves.« — Hugo stod lidt og tænkte. »Hvorfor skal lille Søster ikke begraves oppe paa Kirkegaarden, hvor alle de andre ligger begravet?« — »Fordi hun er en lille Jødepige, og de nok skal begraves i en anden Jord,« sagde Marie Amme. —

Da Hugo havde fulgt Forældrene paa Banegaarden og saa' dem rejse bort med lille Søsters Kiste, syntes han, at han var ganske ene i Verden. Hele Formiddagen sad han inde i Moderens Stue og græd, fordi den lille Søster var borte og aldrig kom igen og skulde ligge langt borte fra dem allesammen mellem lutter fremmede Mennesker

Senere paa Dagen fik han Lov af Marie Amme til at

gaa ned til Lis og Jørgen. De stod ude i Haven og gyngede Karl — højere og højere. Hugo stod lidt og saa' derpaa — saa sagde han til Lis:

»Jeg synes, I skulde lade mig gynges idag.«

»Hvorfor dét?«

»Jo — for min lille Søster er død.« —

II.

BYEN rullede sig nu langsomt op for Hugos Blik. Den blev til Gader og Huse, Torve og Anlæg. Naar han gik ned gennem Søndergade, kendte han hvert Hus, og mange kendte han indenfor — baade Stuerne, Gaardene og Haverne. Der var Gartner Kochs lille Hus med den store Have og Pæretræet, som han kunde se fra Køkkenvinduet. Saa kom Købmand Asmussens Hus med Butiken, hvor Hr. Asmussen altid sad paa Disken og fløjtede. Længere nede laa Garver Svendsens Hus, hvor han spillede Pind med Karl, Jørgen og den røde Johannes og legede Skjul paa de store Lofter. Og ligeoverfor Springvandet laa Hotellet, hvor Omnibussen kom kørende med de Rejsende fra Banen og gumpede og rumlede, naar den kørte ind gennem Porten. —

Paa den anden Side af Gaden boede Købmand Nielsen med den store Hund og de to smaa lyse Piger, der nikkede over til ham, naar han laa i Vinduet. Der var en dejlig Have med en høj Bakke, hvor han skiftedes til at lege Kærester med Anna og Mary. Anna var den rareste, men Mary vilde han helst have til Kæreste. Anna gav ham altid med af hvad hun havde — ja, sommetider gav hun ham alt, hvad hun havde i Kræm-

merhuset. Mary spiste altid sit selv, kun en sjælden Gang fik han Lov til at bide. De havde ogsaa en Broder, der hed Frantz, men han var stor og gik i den rigtige Skole, hvor Hugo først skulde efter Sommerferien. Han spyttede, og Karl sagde, at han røg Cigaretter, naar han gik i Gaarden.

Naar Hugo gik op ad den lille krumme Gade, hvor Boghandler Sommer boede, og Fruen altid sad ved Vinduet og kiggede i Spejlet, kom han til Torvet. Dér laa Raadhuset med de smaa Vinduer højt oppe, hvor de sagde, at en Morder engang havde siddet og bekendt. Overfor Raadhuset boede Købmand Lange — de havde en Dreng, der hed Jens, som ogsaa havde Gynge i Haven og aldrig kunde pudse sin Næse. Jens gad ikke selv gynge med — sad kun og saa' paa de andre og havde laant et Fløjelsslag af sin Moder, som den, der gængede højest, fik Lov til at bære over Skuldrene. Det kaldte Jens at slaa dem til Ridder. Den, han syntes bedst om, tog han senere med op paa sit Værelse og viste Billeder og fortalte af de Bøger, han havde læst om Valdemar Sejr og Tove og Kong Erik og de Fredløse. Sommetider tog han Fløjelsslaget paa Skulderen og sagde en hel Del, som han selv fandt paa, mens han fægtede med Armene og slog sig paa Brystet og knælede ned paa Gulvet, saa Hugo ikke vidste, om han skulde le eller være alvorlig. Først naar Jens rejste sig og snøftede langt i sin Næse, kunde Hugo ikke længere bare sig. Men saa kom han ikke op paa Værelset igen før langt senere, naar det var gaaet de andre ligesaa galt som ham selv. —

Lidt længere oppe laa det nye Hotel, hvor Teatret var, og hvor Moderen havde lovet ham, at han skulde komme, naar han blev stor nok til at se og forstaa.

Karl sagde, at der var ikke noget at forstaa. Han havde set sin egen Far og Mor spille Komedie dør engang, og Faderen havde haft Skæg i Ansigtet og kysset en af Lærerinderne oppe fra Skolen, hvor han var Lærer. Karl syntes jo nok, det var fjollet, men de Voksne lo jo, og saa lo han med. Hugo kendte ogsaa en Malersvend, som de sagde havde spillet en af Indianerne i »Jorden rundt«. De stod altid stille, naar de saa' Malersvenden gaa forbi, og Hugo ønskede da, naar han blev stor, at faa Lov til at blive Malersvend og spille Indianer. Til Vinteren havde Karls Fader lovet at de skulde komme med hen i Teatret og se Malersvenden spille. Han havde ogsaa spillet Elverkonge, sagde Hr. Ramby: »Uforglemmeligt!« —

Drejede man af til venstre for Hotellet, laa Kirken der med de mørke Huse udenom og de store Træer, hvor Solen aldrig skinnede. Men nede i den lille Gyde, der førte bort fra Kirken, laa Skolerne, den rigtige Skole og Friskolen, hvor »bitte Frost« og hans Broder »store Frost« gik i Skole. Hugo gik altid hurtig forbi og skottede indad Vinduerne, skræmmet og draget af Udsigten til at møde Frosternes Blik. Henne paa Hjørnet laa den rigtige Skole med den store Port, hvor han sommetider havde set Drengene storme ud med rigtige Kasketter og brede blanke Skygger — nogle med lange Støvler og Matroskrave. Nu til Sommer blev han selv en rigtig Dreng og fik Bøger og Landkort og Kasket med Skygge — rigtig bred, som de store Drenge brugte. —

Fra Skolen kom man til Vestergade, hvor Anlæget laa, og hvor Madam Christensen solgte Stænger og de brune Bolsjer med Syltetøj i. Karl og Jørgen havde altid Penge — Karl sagde, at Jørgen tog af Skuffen.

Men en Dag havde Karl haft hele Lommen fuld og smidt dem i Grams paa Gaden og sagt: »Vil I have Skillinger, Drengene?« Alle de, der var med, havde kastet sig paa Gaden og slaaet og revet for at komme til, men Hugo vidste, at Karl havde faaet Pengene af Jørgen mod at sværge Jørgen, at han ikke vilde sige, hvorfra han havde dem. Hugo stod og saa' paa de andre, der sloges og sparkede henne ved Rendestenen. »Skal du ikke have nogle med?« spurgte Karl. »Nej,« sagde Hugo og saa' paa Karl, saa han kunde vide, hvorfor. — Drengene var nu kommet paa Benene og børstede Bukser og Trøjer, mens de viste hinanden Pengene. »Hugo vil ikke være med,« sagde Karl. »Han er bange,« sagde Jørgen. En af Drengene kom hen og begyndte at skubbe til Hugo. »Kender du den?« sagde en anden og stak en Næve op foran Hugos Ansigt. »Han er en Tøsedreng,« lød det inde fra Flokken. »Far siger, at han er omskaaret,« sagde den Dreng, der havde skubbet til ham. »Jøde — kan du spise Flæsk og drikke Fløde!« raabtes der højt henne fra Rendestenen. — Og under Latter og Raab stormede de allesammen afsted og forsvandt i Madam Christensens Butik.

Hugo stod alene, trist og skamfuld. Han forstod ikke, hvad de havde raabt, selvom han anede, hvad det betød. Han blev staaende og saa' ned i Brostenene — han kunde have sparket til dem allesammen — han kunde have sparket sig selv — han sparkede til Brostenene, saa Zinkerne slog Gnister. — Da opdagede han i det samme en Toøre, der laa ved hans Fod. Hvis han nu tog den og lod, som det var hans egen og gik ganske rolig ind til Madam Christensen og købte Hindbærboldsjer, saa kunde de andre se, at han slet ikke behøvede deres Penge. Han tog Toøren op og stod lidt

med den i Haanden. Hvor det vilde ærgre dem, naar de saa' ham gaa ganske rolig op til Madam Christensen! Saa skulde de tro, at hans Fader var rig, og at han havde Lommepenge. — Nu hørte han Klokken kime og ruske og saa' dem alle komme stormende ned ad Trappen og samle sig henne ved Indgangen til Anlæget for at undersøge, hvad de havde købt. En af Drengene raabte hans Navn og løftede en af de store Sukkerstænger i Vejret. »Vil du smage?« raabte han leende og stak Sukkerstangen i Munden. Alle de andre raabte med: »Vil du smage?« — og puttede deres Bolsjer i Munden. — Da stak Hugo ganske stille Hænderne i Bukselommerne og gik rolig hen mod Madam Christensens Butik. Der blev pludselig stille henne i Flokken, og han med Sukkerstangen glemte helt at sutte. Hugos Hjærte bankede. Han gik ind og købte for to Øre Hindbærbolsjer i Kræmmerhus. Da han gik ned ad Trappen, lod han som om han havde en Bismarcksklump i Munden og holdt Kræmmerhuset synligt i Haanden. De andre stod endnu derhenne og hviskede og saa' hen imod ham. Aa, hvor Bismarcksklumpen smagte! — han gjorde Kinden rigtig stor og tyk med Tungen og aabnede Kræmmerhuset, for at de kunde se, at han ikke behøvede at tigge dem om Bolsjer. Saa drejede han om ad Skolegaden og løb, da han var ude af Sigte, for ikke at møde »bitte Frøst« og maaske faa Klø, fordi han var alene. —

Den Dag maatte Hugo altid tænke paa, naar han drejede om Hjørnet og saa' Md. Christensens Butik.

Men nu var det længe siden, og de andre havde glemt det. Idag havde de aftalt at mødes i Anlæget, og Hugo havde taget sin Trillevogn med — saa vidste han, at de alle vilde være Venner med ham. Garver Svendsens røde Johannes var jo nok nu hans bedste Ven, men det var alligevel bare for at Karl skulde blive misundelig og bede om at komme med paa Trillevognen. Johannes var meget lettere at være Venner med end Karl. Han gjorde altid, hvad Hugo vilde — sagde Hugo til ham, at han skulde løbe hjem og hente sit Sjippetov, saa løb han hjem og laante Hugo Sjippetovet hele Dagen. Og naar Hugo sagde til Johannes, at han skulde være hans Hest og køre ham, saa spændte Johannes sig for, og han sprang og vrinskede som en rigtig Hest, naar Hugo rykkede i Tømmen og slog med Pisken. Men Johannes havde jo rødt Haar, og det gjorde de andre Nar af, og derfor kunde Johannes aldrig blive hans allerbedste Ven, som Karl engang havde været. Johannes var meget mere Slave. Han gjorde alting, selvom han ikke fik det mindste for det — han blev staaende, naar Hugo spændte ham fra og bandt ham i Stalden — han var Indianer og laa død i lang Tid, naar Hugo var Soldat og skød ham — han var Skoledreng, naar Hugo spillede Frøken Schütte og lukkede ham ned i Kælderen paa Forhøjningen. Men hvad kunde det altsammen hjælpe, naar han alligevel var rødhaaret og kun havde Avispapir om Skolemaden og lugtede, saa Karl og de andre flyttede sig fra ham og pustede ...

Johannes stod udenfor Anlæget og ventede. Hugo spændte ham for og kørte ned ad Gangen forbi Pladsen, hvor Konsul Henriksen stod bag Gitteret, og ned til Bakken, hvor de skulde mødes med de andre. —

Nu kunde han se Karl og Jørgen. Hugo rykkede i Tømmerne, Johannes dansede og vrinskede. »Højere!« sagde Hugo. Johannes vrinskede af alle Kræfter, saa Karl og Jørgen drejede Hovederne. »Du skal løbe i Galop,« sagde Hugo og piskede. Johannes løb i Galop, saa Vognen svingede og gumpede. — Nu drejede de om ved Bakken, hvor Karl og de andre Drenge stod. »Prrr — Prrr!« — Hugo holdt an, Johannes stejlede og sparkede ud, saa han tabte Strømperne. Karl og Jørgen kom beundrende hen — Hugo spændte fra og trak Johannes ved den røde Manke hen til et Træ, hvor han bandt ham fast og gav ham hans Hue til Mulepose. »Nu staar du stille, til vi skal hjem,« sagde Hugo. »Ja,« sagde Johannes og vrinskede, saa Graaspurvene fløj i Vejret fra Buskene langt borte.

Hugo trak Vognen hen til Bakken. De andre fulgte i ærbødig Afstand. Hugo satte sig op — han havde bestemt, at han vilde køre alene idag for første Gang. Han vidste, at det var en Kunst at holde Styret fast, saa Vognen ikke drejede forkert og væltede nedad Skraaningen. Han vidste ogsaa, at det galdt om at vise de andre, at han kunde køre alene uden Karl eller Jørgen ved Styret. Klarede han bare Bakken, saa var alting klaret — saa var han ikke mere nogen Tøsedreng, og de andre skulde faa Lov til for Fremtiden at bede ham om at styre ...

Han satte sig op i Vognen — der var ganske stille, selv Johannes glemte at vrinske og saa' beundrende derhen, rød og varm i Hovedet. Nu — — Nu! Vognen begyndte at gaa. Hugo bed Tænderne sammen og holdt fast om Styret. Det susede i hans Hoved og for hans Øren — Vognen fløj ned ad Bakken, han følte en Bølge af Stolthed og Storhed skyde op i

sit Bryst, han styrede selv, han kørte alene, han kunde tumble det hele, han kunde tumble de andre, der var ingen som han, ingen! Nu kunde de jo raabe Tøsedreng, hvad brød han sig derom, men de vilde ikke raabe det mere, nu var han en rigtig Dreng, en stor Dreng, han kunde køre med Hest, naar han vilde og binde Johannes og køre alene, naar han vilde. — Nu kom det sidste Sving forbi Træet. Han lo for sig selv, han var slet ikke bange — det var ikke Spor af Kunst at styre, naar man bare ikke var bange. Hurra! — hviskede han for sig selv — nu var han nede — Vognen stod stille. Han blev siddende en Stund for at nyde sin Sejr. Saa stod han ud og trak Vognen tilbage. De andre stod tause og fulgte ham med Øjnene, mens han langsomt kørte Vognen op ad Bakken. —

Nu var alting anderledes — han kunde se det paa Karl, der kom hen og stod og saa' paa Vognen. Da Hugo vilde sætte sig op igen, kom Jørgen og de andre Drengene hen og bad, om de maatte køre med. Hugo nikkede — han tog først Jørgen og de andre med — Karl kunde vente til sidst, saa forstod han maaske nok, at han havde svigtet ham for Jørgen. Karl stod tilbage og saa' flov ud, men Hugo lod, som han slet ikke saa' ham. — Endelig til allersidst kom Turen til Karl. Karl var blevet helt anderledes — han sagde ingenting, men saa' stadig flov ud og talte meget sagtere end ellers. — Saadan er det at være Uvenner med mig, tænkte Hugo med hemmelig Fryd. Nu vil de alle være Venner med mig, fordi de ser, at jeg kan styre, og at jeg kan køre alene med mig selv i Trillevognen, hvis jeg vil. — Da han og Karl stod ud, saa' Karl beundrende paa ham. »Du kan rigtignok styre,« sagde han. »Jeg har lært mig det selv,« sagde Hugo. »Du styrer bedre end alle de andre,« hviskede

Karl. »Jeg kan styre baade dig og Jørgen og Johannes paa én Gang, hvis jeg vil,« svarede Hugo. »Kan du?« sagde Karl betaget. »Det skal jeg vise jer,« sagde Hugo. Han var større, end han nogensinde selv havde tænkt.

De kom op paa Bakken igen. Hugo var varm — hans Hænder var vaade. Han spyttede lidt, som han havde set Købmand Nielsens Frantz gøre det og gik hen og løste Johannes. Johannes troede stadig, han var Hest, indtil Hugo fortalte ham, at han skulde køre. Saa trak han Strømpen op og tørrede Næsen med Trøjeærmet. Nu vidste Hugo, at det galdt Livet! Kørte han dem alle tre uden at vælte, saa havde han kørt, som ingen af de andre før ham havde gjort det, saa var han den øverste og kunde befale dem, naar han vilde. Han skulde vise dem! —

Nu fordelte han dem paa Vognen, Jørgen foran hos ham, Karl og Johannes bagved. Vognen begyndte at køre, der skulde Kæmpekræfter til, men han skulde vise dem! De sad alle ganske stille — han holdt om Styret, saa Fingrene sved. De susede og susede, han klamrede sig i Angst og Storhed til Styret, han var deres Anfører og skulde køre dem, som de aldrig før havde kørt. Hurra! — sang det inde i ham — de var ved Foden af Bakken, nu var der vist ingen, der turde sige Tøsedreng. Fuld af Stolthed og Lykke rakte han den ene Haand i Vejret — han vilde styre med én Haand udenom Træet — Hurra ..! raabte han højt, saa det skingrede. Da vred Styret sig omkring — han mærkede et Ryk og et Stød — et Slag i sit Hoved — hørte de andre raabe — —! Og i et Nu ramlede alting sammen som Klodserne derhjemme, naar han havde bygget Taarnet højere, end Slottet kunde bære

Hugo rejste sig op, det smærtede i hans Hoved — dér laa det altsammen. Han syntes, han blev saa lillebitte og ønskede, at det slet ikke var sandt — bare noget han drømte. Men Karl og Jørgen stod og børstede Bukserne, mens de hviskede noget til hinanden — nu lo Karl og sparkede til Hjulet, der var knækket og rullet et Stykke fra Vognen. Saa vendte de sig og gik bort sammen uden at sige noget. Henne ved Bakken vendte Karl sig — han lo igen. Saa raabte Jørgen noget, som Hugo ikke forstod og løb leende sammen med Karl og de andre Drenge ud af Anlæget. —

Hugo og Johannes stod tilbage. Johannes havde trukket Strømpen ned — han havde stødt sit Knæ — det var helt snavset dér, hvor det blødte. Saa spyttede han paa Saaret og tørrede det af med Trøjeærmet. Gik saa hen og lagde Hjulet i Vognen. »Jeg kan godt trække Vognen hjem paa 3 Hjul,« sagde han. »Jamen, jeg tør ikke komme hjem med den,« Hugo var lige ved at græde og følte sig selv som den allermindste Tøsedreng. »Niels derhjemme i Butiken kan gøre den i Stand,« sagde Johannes. »Vil du sige, at du har væltet den, Johannes?« — »Ja.« — »Griner saa ikke dine Brødre af dig?« — »Det kan de jo bare vove — saa faar de paa Snuden.« — »Kan du klø dem begge to?« — »Magelig,« sagde Johannes og trak af med Vognen.

Hugo kom langsomt bag efter. Bare Johannes ikke var saa snavset og rødhaaret, saa var han i Grunden hans eneste Ven

Hugo gik nu i den rigtige Skole. Rektoren hed Rektor Müller, han var mørk og haltede, og naar han gik

over Legepladsen, blev alting stille, og alle Drengene rev Huerne af. Ude i Gaarden stod der et stort Kastanietræ henne ved de smaa Huse. Det kunde Hugo se fra sin Plads i Klassen — naar det om Sommeren stod fuldt af hvide Blomster, maatte han altid tænke paa, da han var ganske lille og altid havde fri, og Moderen kom hen imod ham under det hvide Æbletræ i Haven. — Nu stod Lærer Hjort henne ved Vinduet og spillede paa sin Violin, mens de alle sang:

Og der gaar Dans paa Riberbro,
for Slottet det er vundet —
der danse de Riddere fro og glade
for Erik Kongen hin unge.

Hugo elskede den Sang og den Musik! »For Erik Kongen hin unge,« sang han og stirrede bevæget ud i den solbeskinnede Gaard. Og Lærer Hjort gik bort fra Vinduet og gik spillende op og ned i Klassen. — Hvem der var Lærer Hjort og spillede Violin og selv sang for og hele Livet kunde synge for og spille Violin! Der var ogsaa den anden Sang, men Hugo huskede kun, at der stod: »For de spillede . . for de spillede . . for de spillede Guldtæ-ærning.« — Saa, nu vendte Lærer Hjort om og gik tilbage mod Vinduet med Øjnene langt ude i Kastanietræets Blomster. Der stod han saa henne og blev ved med at se ud, mens han begyndte paa: »I alle de Riger og Lande . . .«

Kateket Ingversen var lille og spinkel. Han gik paa Tæerne og klappede dem paa Kinden, naar han kom forbi. Han var graahaaret, men ellers ikke gammel, og de store Drengs sagde, at han havde været forelsket i sin Moders Tjenestepige, og at hun havde druknet sig, og det var derfor, han var blevet graahaaret paa en Nat.

Ham havde de i Danmarkshistorie og Dansk. Han kunde tale i hele Timen om Konger og Dronninger og Krige og Dannebrog, der faldt ned fra Himlen, om hvordan Danmark var et stort Rige, og Vikingerne drog ud og erobrede fremmede Lande og brændte Byerne og slæbte Fjenderne med sig og sejlede hjem med store Drager foran paa Skibene og med Sække fulde af Guld og Rov i Bunden af Skibet. Sommetider læste han Vers op af fine røde Bøger med Guld paa Bindet — baade om Kong Knud og Valdemar Atterdag, og han stod da deroppe paa Kathederet med det hvide Haar, og hans Øjne var ganske blaa og helt blanke, naar han slog ud med Haanden og saa' op mod Himlen. De andre Drengene havde ham ogsaa i Bibelhistorie, men Hugo læste kun det gamle Testamente med — naar de andre havde det nye Testamente, fik han Lov til at regne paa sin Tavle. Han vidste, at han ikke maatte sige Jesus Christus, men han sad og lyttede efter, naar Hr. Ingversen fortalte om de hellige tre Konger, der kom til det lille Barn i Krybben. Det var den lille Dreng, de andre holdt Juleaften for med rigtigt Juletræ og Presenter — hjemme hos Hugos Forældre var der kun et lille Julebord med en Lysestage og nogle smaa Æsker med Godter til Hugo og Moderen og noget Tøj og et Forklæde til Marie Amme. — Hvorfor maatte han ikke selv faa Juletræ eller synge med i Timen, naar Hr. Ingversen sang for, og de andre Drengene sang med: »Et Barn er født i Bethlehem« — eller: »Dejlig er den Himmel blaa!« Hvorfor var han ikke som de andre, og hvorfor kom Lærer Ingversen aldrig hjem til Fader og Moder, som han gjorde det til de andres Fader og Moder? Han følte sig saa ene og forladt, naar han sad der med sin Tavle, og de andre læste om den Mand, hvis Navn han ikke maatte

nævne. Og da Lærer Ingversen en Dag talte om Jøderne, saa' alle Drengene hen paa Hugo, og han bøjede sig ned over Tavlen for at skjule, at han blev rød, for han vidste godt, at han var en Jødedreng, og at det var derfor, han havde sorte Krøller som ingen af de andre. Bare han var som alle de andre og læste det ny Testamente og ikke behøvede at blive rød, naar Hr. Ingversen talte om Jøderne. De andre Drenge fortalte ogsaa, at de havde hørt Hr. Ingversen tale i Kirken, og de drillede Hugo og spurgte, om han ikke skulde derhen paa Søndag og høre ham. Men Hugo lod, som han slet ikke brød sig om, hvad de sagde, og gik ind i et af de smaa Huse ude paa Legepladsen, skønt han slet ikke skulde. Og dør sad han og græd og var ulykkelig, fordi han ikke vidste, hvad han skulde svare de andre, naar han kom ud igen. —

Den Lærer, Hugo holdt mest af, var Kandidat Strand som de havde i Geografi og Skrivning. Han havde sort blankt Haar og ingen Skæg. Han gik altid fint klædt og sagde aldrig noget til dem udenfor Timen. Han talte næsten heller aldrig med de andre Lærere, men gik omkring nede paa Pladsen med Hænderne paa Ryggen. En Gang imellem kom Rektorens Kone hen ved Vinduet i Rektorens Spisestue og vandede sine Blomster — saa gik Kandidat Strand sommetider hen til hende og stod og talte med hende. Karl sagde, at han en Gang havde set, at hun havde givet Hr. Strand en Blomst, og at det var, fordi han en Gang havde villet være Skuespiller, men Forældrene ikke vilde have det. Det havde Karls Fader, som var Lærer for de store Drenge, fortalt — for Karls Fader havde ogsaa en Gang villet være Skuespiller, men der var en af de andre Skuespillere inde i København, som ikke vilde have

det, fordi han var bange for Karls Fader, der var meget, meget dygtigere end han. Derfor havde Karls Fader bestemt, at han vilde være Lærer, og nu spillede han kun en Gang imellem Komædie oppe paa det nye Hotel. Men det var kun for Morskab, ikke for Penge, og Avisen havde en Gang sagt, at han spillede de andre sønder og sammen, skønt baade Herredsfuldmægtigen og Apotekeren og Frøken Blom paa Skolen spillede med, og Redaktøren, som selv havde skrevet om dem, sad nede i Hullet og saa' paa dem. — Engang imellem, naar Hugo kom forbi Kandidat Strand nede paa Legepladsen, stansede Hr. Strand ham og spurgte, hvordan hans Fader havde det. Hugo blev rød og lykkelig, naar Hr. Strand talte til ham udenfor Timen — han var stolt mange Dage efter og saa' paa Hr. Strand med store taknemmelige Øjne, naar han skred op paa Kathederet i sit fine Tøj med det blege alvorlige Ansigt.

Nu hørte de Rektor Müller halte forbi ude paa Gangen. Der var ganske stille i Klassen. Hugo saa' op paa Kandidat Strand. Han strøg sig over Panden med den hvide Haand. Hugo var saa beklemt, han vidste ikke hvorfor. Hvad mon Kandidat Strand sad og tænkte paa?

En Dag, da Hugo kom hjem fra Skolen, fortalte Marie Amme, at nu kom Storken igen en af de første Dage. Hugo gik ned i Garver Svendsens Gaard, hvor de andre Drengene var, og fortalte det. Karl troede ikke paa dét med Storken — han havde hørt, at de smaa Børn kom ud af et Æg. Men en af de andre Drengene,

der hed Aage og havde Kasket med bred Skygge og Flip over Matroskraven, sagde, at det var noget Sludder. Han vidste, at de kom ud af Brystet, for det var kun Hønsene, der lagde Æg.

Nu blandede de andre sig i Samtalen, og nogle sagde Ord, som Hugo ikke forstod, og saa lo de andre og gav sig til at slaas. »Kan du se Storken?« raabte en af Drengene og pegede op i Luf-ten. Hugo saa' op, og alle de andre lo igen. Han skammede sig, fordi han havde fortalt det — nu vilde han heller ikke mere tro derpaa. — Aage vidste alting, han var Søn af Dr. Mügge, og Dr. Mügge var der-hjemme og vidste naturligvis, om Storken kom eller ej. Aage var begyndt at fortælle de andre om Grundlovs-festen inde i Anlæget — han vidste, at Bønderkarlene og Bønderpigerne laa derinde om Natten mellem Gra-nerne, hvor der var ganske mørkt — han havde selv hørt dem hviske og hvine derinde. Saa fortalte Karl om deres Tjenestepige, som var kommet bort, fordi hun havde haft Købmand Nielsens Kommis inde paa sit Værelse om Natten. »Jo, det var om Natten, at de Voksne var sammen — de kyssede hinanden, og saa kom der et Barn. Hans Fader og hans Moder kyssede nok hinanden om Dagen, men det betød ikke noget, det fik man ingen Børn af.« Saa lo de igen og foer hujende omkring, væltede hinanden og puffede til Hugo, naar de kom forbi. — »Er du en Dreng?« spurgte Aage og stod foran ham med optrukne Øjenbryn og saa' sig for-nøjet om i Kresen. »Det er jeg vel nok,« sagde Hugo, angst og skamfuld. »Skal vi sé, om han er en rigtig Dreng,« sagde Aage og smilede, saa man saa' alle de spidse, hvide Tænder. Og inden Hugo kunde slippe bort, havde de taget ham og slæbt ham ind i Vogn-

skuret. Og mens han kradsede og slog om sig, knappede de hans Klæder op — han følte deres Fingre paa sin Krop, hørte et pludseligt Jubelskrig og saa' dem fare bort, mens Aage raabte: »Han er en Jødedreng!« og de andre lo og larmede. Og Hugo stod der i Skuret og knappede sine Bukser, mens han svor, at han vilde slaa dem ihjel, mest Aage, og sparke dem og rive dem og slaa dem med Pisken og slæbe dem hen til Posten og drukne dem i Vandtruget, som naar de havde fanget en Rotte i Fælden.

Da han kom hjem, havde Moderen faaet en ny lille Søster. Han spurgte ikke mere om Storken og undrede sig over, at Faderen vilde lyve for ham, da han fortalte, at Hugo kunde have set den, hvis han var kommet en Time før. Han sad ganske stille ved Moderens Seng, og da hun rakte sin tynde Haand ud imod ham, strømmede det altsammen ind over ham — Drengenes Latter og Raab — hans egen Vrede og Trang til Hævn — Faderen, der sagde, det var Storken, skønt han godt vidste, at det ikke var sandt, og at Hugo vilde blive let ud og slæbt ind i Vognskuret igen, hvis han sagde det for anden Gang.

Men da saa Moderen lagde sin Kind ind mod hans Haand, løste det sig op i ham, Vrede og Hævn og Foragt, og det blev til det ene, at han elskede Moderen og dem alle derhjemme og vilde blive derhjemme og hverken bryde sig om Karl eller Jørgen eller nogen andre i Verden. — »Maa jeg sidde her hos dig,« spurgte han Moderen. — »Ja, du maa min Dreng,« sagde Moderen og kyssede hans Haand

Tiden gaar. Sorgen, der var stor idag, glemmes, naar Solen skinner imorgen. Den Sorg, som man følte med en Blanding af Smærte og Lyst om Aftenen, ofrer man kun et Skuldertræk og et Smil den næste Morgen. Maaske søger man endnu at holde den lidt vedlige, skammende sig over sin troløse Glemsel. Men Luft og Lys og Trang til Latter og Glæde vælter den fra Brystet, og man aander befriet ud, overvundet af den sejrrige Morgen. — —

De var alle mødt med deres Slæder paa »Klonhøjen«. De susede under vilde Hyl ned gennem Snepisket, der stod dem om Ørene og kildrede dem ned ad Halsen. »Bitte Frost« og nogle andre Friskoledrenge var mødt med smaa, flade Slæder — de maatte ligge paa Maven og styre bagud med Benene. De andre kørte to og to, raabte til Friskoledrene om at flytte sig, kørte ind paa dem og sparkede deres Slæder af Vejen. Hugo var som de andre — idag var han Venner med dem alle — Friskoledrene var Fjenderne. »Af Banen!« skreg han og kom susende med Aage bagpaa. »Af Banen, Dreng!« raabte Aage til »bitte Frost«, der var foran. »Bitte Frost« saa' sig sky omkring, da han mærkede den lette Slæde komme susende. I et Nu var han kørt over Ende, slynget til Side af Overmagten. Rasende samlede han sin usle Slæde sammen og Huen, der laa laset og fuld af Sne. Han kaldte sine Tropper sammen — de nærmede sig foruroligende de fine Dreng, og kort efter laa hele Skaren kæmpende i Haarene paa hverandre. Hugo kastede sig over »bitte Frost«. Han trængte til at slaa — gamle Mindelser om Skræk og Hævnlyst og Forurettelse skød op i ham — han hverken saa' eller hørte, Sneen piskede om ham, »bitte Frost« laa under ham, og han satte sit Knæ paa hans

Bryst, mens han holdt hans Hænder nede i den skarpe Sne. »Bitte Frost« saa' op mod ham med sine lyse Øjne bag de hvide Øjenvipper. Han aandede tungt, ingen af dem sagde noget, de stirrede kun paa hinanden med hvasse Øjne.

Pludselig gjorde »bitte Frost« et Spring som en Knækbille — Hugo faldt om, den anden ovenpaa, og nu regnede Frosts Næver ned over ham. Hugo bed og sparkede, skreg af Raseri og Smærte. Da hørte han de andre Friskoledrenge pifte højt til Tegn paa Flugt. Frost sprang op, greb Slæden og foer afsted, hujende og hoverende — Hugo stod og spyttede, da de andre kom til, mens Blodet løb fra hans Næse. Han følte, at han vakte Medlidenhed og Beundring, fordi han havde kæmpet med »bitte Frost.« De andre børstede Sneen af ham og laante ham deres Lommetørklæder til den blødende Næse. Han følte et evigt Kammeratskab med sine Venner og et evigt Fjendskab mod Friskoledrene. Dét var Fjenden, nu vidste han det! »Bitte Frost« og hans lasede Kammerater fra de smaa Huse nord for Byen — dem var det! Og han spyttede igen og tørrede den ømme Næse og svor »bitte Frost« Hævn i al Evighed. —

Der var Tider, hvor Byen laa under Sne, og de maatte brænde Lys hele Dagen. Sneen laa da i Drivver helt op til Vinduerne paa første Sal, og sommetider kunde Hugo ikke komme gennem Byen til Skole. Saa laa han inde i Stuen og legede med den lille Søster. Hun lo med sin tandløse Mund og fægtede henrykt med Armene. Moderen kom ind og laa med paa Gulvet. En gang imellem aabnede Faderen Døren fra Kontoret, først alvorlig, saa smilede ogsaa han i det sorte Skæg. Hvor var der hyggeligt derhjemme, naar Sneen laa

højt, og man havde fri fra Skole, mens Brændet buldrede i Kakkellovnen, og Kedlen snurrede!

Og atter andre Dage holdt Kanen udenfor, som Faderen laante hos Vognmand Jepsen nede paa Østergade. Faderen var selv Kusk og stod bagpaa i store lodne Støvler — Moderen og Hugo sad foran med Tørklæde op over Munden og Fødderne pakket ind i Sjaler og Tæpper. Klokkerne kimede paa Seletøjet — Faderen knaldede med Pisken, og det rykkede i Kanen, saa Moderen skreg op og var bange for, at de skulde vælte. De fløj gennem Luften, og Hesten dampede og pustede. Og de lo, naar Hesten løftede Halen og var uartig, mens Kanen fløj afsted, som om der slet ikke var nogen i den! Men naar de saa kom hjem, og Lampen blev tændt, og der duftede af Røgelse, og det brændte og snurrede i Fingerspidserne, saa man slet ikke vidste, om man havde dem — hvor var det dejligt at være hjemme, hvor var han sulten, og hvor Maden smagte — selv Osten, som Faderen kaldte for Skindbux! Dejligt, dejligt var det allesammen — og hvor han elskede dem allesammen derhjemme! /

Tiden fløj afsted. Hugo gik nu med Kasket. Han havde først haft én, som Faderen havde købt hos Buntmager Skou, men det var en rigtig Bondekasket med smal Skygge, og Hugo havde grædt, fordi Drengene drillede ham med den i Skolen. Saa havde Moderen endelig foræret ham en med bred Skygge til hans Fød-

selsdag. Den Dag han mødte med den nye Kasket paa Skolen, følte han sig stolt og lykkelig, som om han var rykket op blandt de rigtig store Drengene. —

Nu gik han og Karl og Jørgen lange Ture. Til Smidts Plantage med Vandhullet, der laa dybt nede, og som de altid gik langt udenom i Frygt og Bæven. De vidste, at der engang var druknet en Pige, og de kiggede altid sky derhen for at se, om hun ikke skulde komme op igen. De gik til Nygaard, hvor der boede en Mand, som Hugos Forældre kendte. Derude plejede de om Sommeren at sanke Ax til Duerne, men en Dag kom Røgteren efter dem — de løb, saa Stubbene stak dem gennem Strømperne, og mistede Vejret af Skræk og Anstrængelse. Hugo kunde aldrig siden høre tale om en Røgter uden at Hjærtet bankede i Livet paa ham.

En Dag havde de faaet Lov til at gaa til Vindstrup Strand for at gaa i Vandet. De kendte Vejen til Klitgaarden, hvor de havde været paa Besøg hos Proprietær Olsen. Han var en stor, tyk Mand med et mægtigt Skæg, og han gik altid med dem ud i Marken for at de kunde finde Toører under Kokasserne. Vejret var dejligt — det blæste kun lidt, og Himlen var blaa. De havde Mad med i deres Botanisérkasser og et Stykke Chokolade i Sølvpapir, som de spiste straks udenfor Byen. Kom der en Vogn forbi, bad de om at maatte køre med, og saa laa de bagi og sang i vilden Sky, mens Vognen skramlede og skumplede. Da de kom i Nærheden af Havet, hørte de Bølgerne, de løb op over Klitterne og skreg Hurra, da de saa' det store Hav, som der ingen Ende var paa, saa langt de kunde se. De smed Tøjet og stormede ud, skreg og dansede, satte sig paa den første Revle og lod Bølgerne skylle over, tabte Vejret og Synet og fik begge Dele igen, modige efter

den overstaaede Skræk. Saa soppede de rundt efter Rav og Sten og Skaller og byggede Fæstninger med Volde og Grave i Sandet. Solen brændte og stak. De lagde sig op i Klitterne, rullede ned og stak sig paa Marehalmen, der var tørt og skarpt og kunde skære som Knive. Nu og da blev de trætte, sov ind, vaagnede igen, brødes og væltede hinanden rundt. Indtil de alle tre laa gispende og leende ved hinandens Side og stirrede op i den skinnende Luft.

Det begyndte saa smaat at graane — Karl mente, de fik Torden. Det var pludselig blevet ganske stille — de blev selv stille og talte sagte om at gaa hjem, inden Tordenvejret kom. Karl vilde en anden Vej tilbage, som var meget lettere — saa kunde de være hjemme paa en god Time. De andre vilde hellere gaa samme Vej tilbage og besøge Hr. Olsen paa Klitgaarden, men Karl sagde, at de skulde bare følge ham, han kendte Vejen som sine egne Bukser. —

De gik tause og beklemte. Nu og da ruskede et Vindstød Støvet op fra Vejen og fyldte Øjne og Øren. Havet brummede truende efter dem. De gik i Afstand fra hinanden, Karl lidt foran med Blikket rettet fremefter. Alt var stille. Hugo saa' sig engang imellem tilbage — Himlen var graa, længere borte skummel og tyk, ganske mørkeblaa helt ude. Naar Vindstødene kom, var de lunkne. Nu faldt den første Draabe paa Hugos Næse, han meddelte det til de andre, de stak Hænderne ud i Luften og sagde, at det var bare Vrøvl. Det begyndte at skumre, de havde lovet hjemme at spørge sig for om Klokken, saa de kunde være hjemme, inden det blev mørkt, men de havde glemt det.

Karl gik foran, let og rank paa de lange, lige Ben, han var solbrændt ned ad Halsen, mørkerød mod det

lyse Haar. Jørgen var begyndt at blive lidt træt i de tykke Ben. Bukserne strammede over hans runde Ende, og Hænderne dinglede slapt i Gangen. Han saa' sig engang imellem ængstelig omkring og sagde hver Gang, at de bare skulde have gaaet den rigtige Vej tilbage — nu endte det nok med, at de foer vild. Karl lo og spyttede langt og overlegent, men Hugo syntes, at han ofte saa' sig omkring, og at han havde en vred Rynke i Panden, som om han søgte efter noget, han ikke kunde finde.

Pludselig satte Jørgen sig ned paa en Skærvebunke og vilde ikke videre. Karl gik hen og skældte ham ud — Hugo stod og saa' hen mod det tykke Blaa, der rykkede nærmere. Det var nu begyndt at blive mørkt i Luften, man kunde se Stænkene, der faldt paa Skærverne. Jørgen sparkede til Karl med de tykke Ben, Karl trak ham i Benet, saa han skurede ned ad Skærvebunken og begyndte at græde. »Kom nu,« sagde Karl og gik videre. Hugo fulgte i nogen Afstand. Jørgen blev siddende og flæbe — saa lettede han paa sig og fulgte langt bagved. Da lød der med ét en fjærn Torden bag dem — brummende og truende tabte den sig, rumlede saa lidt igen og blev borte. Jørgen kom løbende, han tudede og raabte, at han vilde gaa tilbage. Hugo blev uvis staaende, Angsten klemte ham for Brystet, han havde Lyst til at græde og gaa med Jørgen. Men Karl travede videre uden at vende sig om, og de fulgte.

Pludselig skramlede et Skrald lige over deres Hoved, Karl stod stille, saa' op — de andre blev staaende, saa' paa hinanden med fortrukne Ansigter. Regnen var begyndt, Mørket blev tættere. Jørgen kom hen og tog Hugo i Haanden, Karl stak Hænderne i Lommen og gik videre med Hugo og Jørgen efter sig. Nu øsede

Regnen ned, Tordenen rullede over deres Hoved, de dukkede sig og vovede ikke at vende sig. Mørket sivede ned over Markerne og slørede Vejen forude. Da foer et Lyn henover Himlen, blaffede i et Nu i Mørket, som lukkede sig igen. Karl stod stille ved en Korsvej, de andre standsede, kom saa hen. »Hvor er vi?« spurgte Jørgen. Intet Svar. »Hvor er vi?« sagde Hugo og hørte sin egen Stemme drukne i Mørket. Intet Svar. Kun Regnen, der piskede paa Vejen og blødte gennem deres Klæder. Da skar et Lyn flammende gennem Luftten, et skarpt Tordenskrald slog raslende sammen over deres Hoved og trykkede dem i Angst mod Jorden. Hugo og Jørgen laa paa Knæ paa Vejen — Karl kom hen, tog Hugos Haand og græd. »Vi er gaaet vild,« stammede han. »Bed til Gud,« sagde Jørgen, »jeg kan ikke selv — bed til Gud, Karl.« — »Vi maa bede alle tre,« sagde Karl, »ellers hjælper han os ikke — du maa bede med, Hugo.« — »Jamen — til hvem?« — »Til Gud oppe i Himlen,« sagde Jørgen. »Gud, Gud — hjælp os,« vedblev han. »Gud, Gud — hjælp os,« sagde de andre. »Hjælp os,« skreg de alle tre, med Stemmer, kvalt af Graad. Lynene spillede omkring dem, Tordenen slog og skramlede. »Bliv ved, bliv ved,« sagde Karl og rejste sig. »Gud, Gud — hjælp os!« skreg Hugo og Jørgen. —

De begyndte igen at gaa, Karl lidt foran, Hugo og Jørgen med hinanden i Haanden. De gik gennem Mørket og Pløret, mens Vandet i Pytterne pjaskede omkring dem. Ingen af dem sagde noget, de stavrede klynkende gennem Sølet. De lovede Gud, højt og helligt, at de aldrig vilde svigte hinanden, at de altid vilde lyde deres Forældre, at de aldrig vilde stjæle, aldrig drille Lærerne, aldrig, aldrig være onde og ryge Cigaretter i Gaarden. De traskede og traskede, engang

imellem kom Karl og tog en af dem i Haanden. De gik saa videre, roligere, fordi de følte hinandens Nærhed — Venner for Livet, hvis Gud blot vilde høre dem og lede dem hjem.

Da saa' de et Lys i det Fjerne. Karl opdagede det først, de knugede hinandens Hænder og gik videre. Der kom flere Lys ... nu saa' de en Lygte langt borte. De løb et Stykke ... var det Byen? Ja — ja, nu saa' de Husene de løb, flygtende fra Mørket, Regnen og Skraldene løb mod Hjemmet alt var glemt i et Nu Angst og Kulde Bønner og Gud tre Drenge var de, der løb mod Hjemmet uden anden Tanke end Lampelys og tørre Klæder og varme Senge. Nu saa' de Gaden og Brostenene, der skinnede i Lygteleget hørte deres egne Skridt i den øde Gade saa' et Øjeblik paa hinanden og løb saa hver til sit i et Væld af Henrykkelse, der steg og steg jo nærmere de kom det Sted, hvor de hørte hjemme. —

Da Hugo aabnede Døren, saa' han sin Moder sidde ved Vinduet og stirre ud i den mørke Gade. Hun rejste sig med et højt Raab, styrtede hen til ham og kyssede ham atter og atter. Saa væltede det ned over ham med tørre Klæder, varmt Øl, Tæpper og Dyner, mens Faderen stod tavs og saa' til og nikkede til ham. Og han sov ind i en Rus af Æmhed og Varme og Fryd, mens den sidste Linie af Aftenbønnen døde saligt hen paa hans Læber. —

Der kom ikke mange i Hugos Hjem, men de, der kom, kendte han nu allesammen. Der var Kæmneren,

som altid pustede — Moderen sagde, at der var noget i Vejen med hans Hjærteklap. Han havde store, hvide Bakkenbarter og ganske smaa Fødder, som han satte udad, naar han gik. Karl sagde, at man kunde se paa Næsen, at han drak. Og Hugo sad ofte og saa' paa hans Næse med de blaa Aarer ligesom Floder paa Landkortet. Han gik altid med lang Pibe — naar Hugo kom forbi Porten om Morgen, stod han der og røg i røde Morgensko — naar han om Eftermiddagen sad inde paa Faderens Kontor, holdt han den lange Pibe i Haanden, og engang imellem kildrede han Hugo med Pibespidsen under Næsen. Sommetider kom hans lille Hund med. Den lagde sig da altid ved Kakkelovnen, men naar Kæmneren kaldte paa den, kom den hen — han kunde faa den til at sætte sig paa Halen, og Hugo syntes da, at den lignede Kæmneren. Kæmneren sad med Pegefingeren i Vejret, Karo saa' mere og mere ulykkelig ud — begyndte saa at svinge med Potterne, kunde tilsidst ikke mere, og faldt ned paa alle fire. Der stod den saa og saa' ulykkelig op paa Kæmneren, indtil han sagde, at den kunde lægge sig. Saa gik den, drejede sig lidt rundt og lagde sig pludselig ned. Og saa sov den, til Kæmneren gik.

Købmand Nielsen var helt anderledes. Han sagde aldrig noget til Hugo, hans Kone heller ikke. De havde mange Penge, sagde Moderen — Kæmneren havde ingen, derfor var Kæmneren anderledes. Baade Anna og Mary og Frantz lignede deres Fader og Moder. De var lyse og lange ligesom Fru Nielsen, og Mary og Frantz havde akkurat saadan en smal Mund som Købmand Nielsen og smaa Øjne, der saa' ligesom gennem en Sprække. Købmand Nielsen snøvlede lidt og talte ganske langsomt. Hugo blev aldrig trakteret af Fru

Nielsen, naar han var derovre — hun skrabede altid med Kniven paa Kanten af Smørkrukken, og Kniven var saa tynd, at den bøjede sig, naar Fru Nielsen smurte. Hun havde lange Fingre med Knokler paa — de var altid kolde og tørre, naar Hugo tog hende i Haanden. Alting skinnede ovre i Fru Nielsens Stuer, men der var aldrig rigtig varmt, og ingen af Stuerne var til at lege i. Hugo var altid artig ovre i Fru Nielsens Stuer og sad pænt og saa' ned paa de tre Stykker Smørrebrød og de to Kryddere. Anna og Mary og Frantz var ogsaa artige hjemme, men kom de ned i Haven eller over hos Hugo, var der ingen, der var saa uartige, og de havde altid Bolsjer og Penge, som de aldrig viste, naar Hr. og Fru Nielsen saa' derpaa. Hugo vidste godt, hvor de havde dem fra, men han sagde det naturligvis ikke. For ellers havde han aldrig mere faaet noget med af dét, de købte hos Md. Christensen. Naar Købmand Nielsen var ovre paa Besøg, talte Hugos Moder altid om København — om hendes Søstre og Teatrene, da de var unge og fløj fra Bal til Bal. Købmand Nielsen sagde da: »De Københavnere er gale.« Og hans Kone saa' op fra Strikketøjet: »Her gælder det anderledes om at spare,« sagde hun saa og stak Strikkepindene imod hinanden, som naar Karl og Hugo fægtede med Sabler.

Nej, saa var Købmand Asmussen helt anderledes. Han var lille og tyk, og Hugo hørte ham altid fløjte, naar han kom ind ad Gadedøren. Han havde ganske smaa, tykke Ben, som var lige ved ikke at naa til Gulvet, naar han sad i Sofaen. Naar han pudsede sin Næse, var det med et højt Skrald, og saa tørte han Lommetørklædet helt rundt i Ansigtet, som Moderen gjorde, naar hun pudsede lille Søsters Næse. Købmand

Asmussen lo altid, hans Øjne blev da helt borte, og han hoppede paa Sofaen af Latter, saa de allesammen maatte le med. Naar han gik Tur paa Gaden, havde han altid sine to smaa Drenge med, de var mindre end Hugo og hed Fip og Pollevip, og han lo og stansede alle de Mennesker, han kom forbi, og lod Fip og Pollevip bukke og tage Hatten af.

Hans Kone var lys og havde Krøller ned ad Nakken. Hun talte og lo, saa Moder holdt sig paa Hovedet og sagde, at hun skulde holde op. Men saa tog Fru Asmussen Moderen om Livet og dansede rundt, og lille Søster kom kravlende og vilde tage dem i Kjolen og raabte ogsaa med, saa Fru Asmussen lagde sig paa Gulvet og tumlede rundt baade med Hugo og lille Søster og kyssede dem, saa de var lige ved at tabe Vejret. Saa stod hun op igen og børstede Kjolen, saa den stod til alle Sider, og Marie Amme kom altid ind med Kaffe, naar Fru Asmussen var der, og de lo da allesammen, saa Faderen tilsidst maatte stikke Hovedet ind fra Kontoret og spørge om, hvad der var paa Færde. Men Fru Asmussen sprang hen og tog Far om Halsen, hvad Hugo aldrig havde set nogen gøre, ikke engang Moder. Og saa begyndte ogsaa Faderen at le, og Fru Asmussen snakkede, saa Moderen holdt sig for Ørene, og Faderen skyndte sig ud igen i Kontoret.

Hugo kunde ogsaa godt lide Buntmager Skou. Han kom for det meste om Aftenen, og sad inde paa Faderens Kontor. Naar saa Kæmneren kom til, talte de med Faderen om Rejser og fremmede Lande. Hr. Skou rejste en Tur hver Sommer, og naar han fortalte dem derom, plejede han at sige: »Dét kan vi gøre, hvad?« Hugo vidste godt, at Fru Asmussen gjorde Nar ad Hr.

Skou, naar Marie Amme bragte Kaffen, og Fru Asmussen sagde: »Dét kan vi gøre, hvad?« Hun plejede da ogsaa at sige: »De Københavnerne er gale,« og saa snøvlede hun og gjorde sine Øjne ganske smaa, og Hugo vidste nok, hvem hun mente.

Hr. Skou havde ingen Børn, men han havde en Husholderske, som sagde: sku og bandede, men de kunde allesammen alligevel godt lide hende, og Moderen var altid glad, naar Frøken Spang kom og gjorde Visit. Hun fik ogsaa Kaffe, men havde selv Klejner eller Sirupskager med, hvor der var en Mandel i, som Hugo sommetider fik. Hun brugte ofte nogle Ord, som Hugo ikke kendte — hun sagde *immervæk* og *underdessen* og blødte Sirupskagerne i Kaffen, før hun bed af dem.

Men den mest grinagtige var dog Garver Svendsens Kone. Hun gik med Briller og rystede paa Hænderne, naar hun blev ivrig og saa sprang hun Masker over og pillede det op igen. Hun havde altid Bøger med, som hun læste op i, mens hun hækledede. Og saa skændtes de allesammen om dét, der stod i Bøgerne, og det var Bøger, som de spillede inde paa Teatret i København. En af dem hed: Et Dukkehjem — den Dag, da Fru Svendsen læste op deraf, rystede hun paa Hænderne, saa hun maatte lægge Hækletøjet, og da hun hjalp Moderen med at tænde Lampen, klirrede Glasset, saa Moderen selv maatte sætte det paa igen. Og de talte højere og højere, indtil pludselig Fru Svendsen tog Bogen og stoppede baade den og Hækletøjet og Brillerne i Posen og gik sin Vej. Men bagefter spillede Fru Asmussen Fru Svendsen baade med Briller og Hækletøj, og Marie Amme kom ind fra Køkkenet og saa' derpaa og lo og holdt sig paa Maven, saa Fru Asmussen tabte Brillerne og lagde sig paa Sofaen, ligesaa lang som hun var, og

lo, saa hun sagde, at hun var nær ved at dø og maatte have en Kop Kaffe for at komme til Live igen.)

Sommetider kom ogsaa Karls Fader og Moder og Jørgen og Lis' Forældre. Karls Fader hed Hr. Ramby og var Lærer i de øverste Klasser. Han havde mørkt Haar, som var blankt og lugtede af Pomade. Han talte meget højt og saa' sig altid i det store Spejl, naar han talte. Marie Amme sagde en Gang, at han var en smuk Mand. Han vilde aldrig lade de andre tale, og han sagde altid til Fru Ramby: »Hvad siger du, min Ven?« — selvom Fru Ramby slet ikke havde sagt noget. Han gik med et stort Slips udenpaa Frakken og saa' engang imellem ned, om det sad rigtigt. Der var altid noget, der sad forkert ved Fru Rambys Haar eller Tøj, og saa pillede han ved det, for at hun skulde rette det, og naar saa Fru Ramby mumlede noget, sagde han: »Hvad siger du, min Ven?« — og saa sagde hun ikke noget. Hr. Ramby spiste forfærdelig meget, sagde Moderen, han tog altid af Fadene, mens han tyggede — det havde Moderen sagt til Hugo, at han aldrig maatte gøre. Og saa smurte han tykt Smør paa og satte en stor Klat paa Skorpen, før han lagde Paalæg paa, og det laa altid saa tæt, at man slet ikke kunde se Rugbrødet. Naar de havde varm Mad til Aften, stak Hr. Ramby Servietten ned i Halsen og saa' ud som lille Søster, naar hun havde Smæk paa, og engang imellem tabte han noget ned paa Servietten, saa Fru Ramby maatte sige det til ham. »Hvad siger du, min Ven?« sagde han saa og pillede det op, mens han stak Gaflen ud efter et Stykke Sigtebrød og tørrede sig om Munden med Servietten. Naar han sagde, at han var færdig, lænede han sig tilbage og sad lidt og grundede. Men naar Moderen rakte ham et Fad, saa' han først lidt paa det, og

saa begyndte han igen. De andre lo da, og han lo selv med og sagde: »Ja, jeg nægter ikke — Bordets Glæder — ikke sandt, min Ven?«

Jørgen og Lis' Forældre holdt Hugo meget af. De sad altid ved Siden af hinanden i Sofaen, han var rød og hvid i Ansigtet med et ganske lille Overskæg — Haaret var saa tyndt oveni, at man kunde se igennem det. Hr. Mathiesen talte aldrig med, naar de andre talte sammen, han sad bare og smilede og røg sin Cigar og tændte straks en ny, naar han havde røget den gamle færdig. Han røg saa forsigtig, at Asken blev hængende — Hugo havde hørt, at han engang havde røget en hel Cigar, uden at Asken var faldet af. Naar Hugo kom hjem til Jørgen og Lis og gik gennem Butiken, stod Hr. Mathiesen altid ved Vinduet og røg sin Cigar, mens han stirrede ud over Gaden. Hugo havde engang hørt Moderen spørge Faderen, hvad Mathiesens mon levede af. Men der var altid mange Retter paa Bordet hjemme hos Jørgen og Lis, og Jørgen var den, som Hugo helst byttede Smørrebrød med. Det laa saa fint ovenpaa hinanden, og der var Paalæg paa det altsammen, sommetider ogsaa paa Finbrødet, skønt Hugos Fader havde sagt, at Paalæg paa Finbrød var Vejen til Tugthuset.

Fru Mathiesen var altid glad, meget gladere end Hugos egen Moder, og hun gik altid med Køkkenforklæde hjemme og vaskede selv Gulve og syede Jørgen og Lis' Tøj — hun var saa renvasket, saa hun skinnede, og hendes Haar sad altid, saa man kunde se, hvor Kammen havde gaaet. Moderen sagde, at hun var »meget proper«, og at hendes Fader havde haft en stor Gaard og ikke vilde have, at hun giftede

sig med Hr. Mathiesen. Men saa var Gaarden blevet taget fra Fru Mathiesens Fader, og nu boede han hjemme hos Mathiesens i et lille Værelse ud til Haven og gik sommetider og gravede derude, naar de legede dér om Sommeren. Marie Amme havde fortalt, at hun havde tjent paa den gamle Hr. Raaskous Gaard — for saadan hed han — men han havde holdt saa meget af at drikke, at han havde drukket hele Gaarden op. »Og os andre kunde han heller ikke lade i Fred,« sagde Marie Amme og huggede Brændet henne paa Blokken ved Komfuret, saa det sprang helt hen til Køkkenbordet.

Efter Aftensbordet blev Lysene tændt paa Spillebordene, der var til at slaa ud, saa de blev dobbelt saa store. Stuen var fuld af Røg, og Lysene viftede. Hugo fik Lov til at sidde hos Faderen og se i hans Kort. Hr. Ramby talte hele Tiden og slog Kortene med et Smæk i Bordet: »Hvad siger De til en lille Kammerherre?« sagde han og saa' over mod Hr. Mathiesen. Hr. Mathiesen sad længe og spekulerede — saa lagde han et Kort til. »De er en daarlig Makker, Hr. Mathisen!« — Faderen tog rolig Stikket hjem, Hugo ordnede dem i en lang Række. Saa spillede Faderen ud. »Her kommer Goliath,« sagde Hr. Ramby, »— David er stukken!« Og Hr. Mathiesen lo og nikkede over til sin Kone, der spillede med Damerne ved det andet Bord. Røgen sved Hugo i Øjnene — Tale og Latter brusede omkring ham. »Det kan vi gøre, hvad?« hørte han Fru Asmussen sige bag sig. Saa kom Marie Amme ind med Kaffen og et stort Fad med Kager. Hugo spilede Øjnene op — naar han listede sig til at spytte paa Fingeren og tørre den af bag Øret, var han ikke søvnig mere. Nu kom Marie Amme med hans Kop og en af de fine Snegle fra Bager

Sørensen paa Torvet. Han hørte Hr. Ramby sige over til sin Kone: »Hvis der var en Flødebolle endnu —? Hvad siger du, min Ven? — Tak.« —

Stuelegenes Tid var forbi. Hugo og de andre Drenge havde dannet en »Smedesvendeforening« — de kom sammen i Anlæget og brødes eller sloges i Partier. Foreningen var dannet efter en Cirkusforestilling nede paa Amtmandens Mark, hvor en Smedesvend fra Konsul Henriksens Fabrik — den unge Konsul, som han kaldtes — havde løftet flere Kugler end selve den stærke Manden, der optraadte, og havde faaet udbetalt 25 Kr. i Manegen. —

Købmand Nielsens Frantz var den stærkeste. Han havde Muskler paa Armene, men han var vigtig og vilde ikke altid lege med, stod kun og saa' til, mens han spyttede og røg Cigaretter. Saa udnævnte de ham til Dommer. Jørgen duede slet ikke, han var helt blød at tage paa, han trillede bare rundt og blev liggende. Garver Svendsens Johannes havde Kræfter, men Karl sagde, at han forstod ikke at bruge dem. Han tabte altid Strømperne og pustede og svedte i det røde Haar. Saa var Dr. Mügges Aage bedre, men han bed, skønt han slet ikke maatte det, og naar de andre sagde, at det galdt ikke, saa sagde han, at det var, fordi de var bange for ham, og han havde vundet — for det var Løgn, at de sagde, han havde bidt. Nej — Karl var vel nok deres Formand, naar det kom til Stykket. Men idag skulde Kampen staa imellem Hugo og Karl.

Og Hugo stod spændt og ventede paa Tegnet fra Frantz, der havde en Fløjte med Ært i til at give Signal med, naar de skulde tage fat. —

Nu lyder Signalet! De har smidt Kasketterne og kastet Trøjerne — staar et Øjeblik og sér paa hinanden. Karl har rynket Brynene — hans blaa Øjne sér genemborende paa Hugo. Saa nærmer han sig langsomt med Hænderne parat til Greb. Hugo bider Tænderne sammen og sér ham lige ind i Synet. Nu gælder det, hvem der i Fremtiden skal være Formand, han eller Karl. — Karl staar nu lidt fra ham og begynder at tjatte med Hænderne hen imod ham. Hugo bider Tænderne fastere sammen — en Bølge af Blod skyder op i hans Ansigt — saa springer han ind paa Karl, og i et Nu holder de hinanden fast omspændt, mens de andre Drengene stimler sammen om dem. Hugo og Karl staar lidt, tungtaandende, stirrer hinanden ind i Øjnene med sammenbidte Læber. Pludselig løfter Karl ham op — Hugo spræller for at faa Fodfæste — i næste Øjeblik ligger han paa Jorden. Han smutter omkring for ikke at faa Skuldrene mod Jorden — Karl snor sig som en Aal over ham. »Han rørte ikke!« skriger Johannes bag dem.

Hugo har stemmet det ene Ben mod Jorden — med et vældigt Kraftspring vipper han Karl over Ende, mens Johannes danser om af Fryd, og de andre viger bort for at give Plads for de kæmpende. Hugo klemmer Karl ned paa Siden, han føler Karls Fingre i sine Arme. »Lad være med at knibe,« hvisker Hugo ind i hans Ansigt. »Hold Kæft, Dreng,« svarer Karl og kniber stærkere. Hugo flammer af Smærte og Vrede — nu er Karl ikke mere hans Ven — han er en Slave, der skal undertrykkes — en fejs Fjende, der skal slaas ned paa

Stedet. Med et vældigt Tag kaster han sig over ham, mens Karl sætter sit ene Knæ op i hans Mave, saa det sortner. »Du snyder, din Slave,« siger Hugo og lægger sig over hans Skulder. »Han snyder,« raaber Hugo til Frantz, der nærmer sig med Dommermine. I det samme krymper Karl sig ud af Hugos Favntag — Hugo hører det revne et Sted nede i Karls Buxer og stritter imod, saa Blodet danser for hans Øjne. Karl er ovenpaa og stirrer rasende ned i Hugos Ansigt. I dette Øjeblik hader Hugo ham — blot faa ham væltet, blot faa ham trykket flad, saa han aldrig mere skal glemme det. De stirrer en Stund paa hinanden, vogtende over det mindste Ryk, det mindste Blink. »Vil du give dig?« »Nej.« »Vil du give dig?« ...

I et Overmaal af Nag og Vildskab samler Hugo al sin Kraft, spænder sig op — han hører Tænderne skringe og Buxerne revne, føler Karls Albu i sin Side — det er Snyderi, det véd Karl! — saa trykker han selv sin Albu ind i Siden paa Karl, og mens alting sortner omkring dem, smider han sig af alle Kræfter over ham, saa det svupper i hans Krop. Nu gælder det ikke mere, hvem der er Nummer 1, nu slaas de — alt, hvad der har samlet sig i dem gennem Aarene af Ondskab og Hævntørst, raser ud — de bryder sig ikke om Regler mere, skønt Frantz fløjter som en besat, og de andre skriger op. De føler hinandens Krop, hinandens Kød, Næver, Ben, Ansigt — Slagene regner, de sanser ikke, slaar, flænses, myrder. Da bider Karl sig fast i Hugos Arm, saa han skriger. Han slaar sin Næve i Karls Ansigt — han synker. Karl sparker sit Ben mod Hugos Skinneben, saa det snurrer — Hugo sparker igen, rammer en Sten og fnyser af Smærte. De tumler rundt i Støvet, som fylder Øjne og Mund. Alting danser ...

Da sender Karl i et Nu en Spytteklat op i Hugos Ansigt. Hugo tager sig til Øjnene, blændet, ækel og skamfuld. Karl støder ham bagover og springer op, mens de andre Drengene samles omkring ham, børster hans Tøj og tørrer hans Ansigt. Men Hugo bliver siddende i Støvet, han vil ikke rejse sig, han mærker Karls Spyt i sit Ansigt, men vil ikke tørre det af. De andre Drengene driver bort — Johannes sér sig en Gang tilbage.

Hugo sidder alene og stirrer mod Jorden. »Aldrig være Venner med nogen, aldrig være Venner med nogen,« hvisker det inde i ham. Og han slaar sin Næve i sit eget Ansigt, græder af Smærte og kaster sig paa Jorden, sparkende, grædende, sværgende til Gud, at han skal hævne sig — over Karl — over Jørgen, Frantz og Johannes, over alle i Verden — alle! — —

III.

AARENE gik. Den lille Søster var nu stor og hed Emma. Hugo var mere hjemme end før, han læste og var flittig. Han talte ofte med Moderen om deres Slægt i København, hvor han skulde bo, naar han engang blev Student fra Skolen. Han vidste, de var Jøder — hvad det var at være Jøde, var han ikke rigtig klar over, men det var noget med at spise anderledes end andre Folk og tro paa en anden Gud. Naar Hugo spurgte Moderen, om *de* da spiste anderledes end andre, saa sagde Moderen, at Flæsk vidste han nok, at de aldrig spiste hjemme, og Kød paa Smørrebrød maatte de heller ikke spise. Hvorfor de ikke maatte, vidste Hugo ikke, men han havde hørt, at det stod i Mose Lov.

Han hørte ogsaa mange Ord, som Faderen og Moderen brugte, naar der ikke var andre tilstede, han lærte snart at forstaa, hvad nogle af dem betød — det var noget, de havde for sig selv og ikke røbede for andre. Karls Fader kunde nok et Par af dem, men han sagde dem saa forkert, at Fader og Moder lo, og Faderen kaldte ham en *Schmock*, naar han var gaaet. Nu og da kom Hugos Onkler, der var Rejsende, paa Besøg. De kunde en Mængde Historier med fremmede Ord, og naar Faderen og Onklerne var sammen, talte de om

den By, hvor de var født — de fortalte Historier baade derfra og fra Byer i fremmede Lande, og Historierne var altid morsomme og fulde af fremmede Ord, som Hugo lidt efter lidt gættede sig til, saa han kunde følge, hvad de fortalte. [De fleste var paa tysk, og det Sprog vænnede Hugo sig hurtig til at lære at forstaa og til at tale.]

Han følte, at der var noget, hvori han var forskellig fra de andre Drengene i Skolen, han forstod det selv ikke, men han mærkede det inden i sig. Det var baade noget, han var glad for, naar han hørte Forældrene tale derhjemme, og skammede sig over, naar han var sammen med andre. Naar Drengene raabte efter ham, at han var Jøde, saa var det jo nok flovt, navnlig naar andre hørte det. Men siden hans Fader havde lært ham, at han blot skulde sige for sig selv: Kristen! — saa hjalp det jo noget, selvom han vidste, at han ikke maatte raabe det højt efter dem, der raabte efter ham. Men hvorfor maatte de raabe »Jøde«, naar han ikke maatte raabe »Kristen«?

Naar han saa' sig i Spejlet, forstod han ogsaa, at han ikke lignede de andre. Haaret var sort og krøllet — han holdt ikke af Krøller, han vilde meget hellere have glat Haar med Skilning som de andre. Fru Asmussen tog ham nok i Krøllerne og spurgte, hvad de kostede, og Hugo forstod godt, at det var, fordi hun syntes, de var pæne, men hvad brød han sig om, hvad Fru Asmussen og de andre Damer sagde om hans Krøller, naar Drengene drillede ham med dem. Marie Amme havde noget Haarolie, som hun kom i Haaret for at gøre det blankt og glat. Hugo havde en Dag bedt hende om at faa lidt i sit, og det hjalp ogsaa noget, men Moderen kunde lugte det og sagde, at han duftede

mange Mile væk, og det var jo ogsaa galt, for saa kunde alle lugte, hvorfor Krøllerne var borte. Hugo kunde ogsaa se i Spejlet, at han var meget blegere end de andre, og hans Hals var helt hvid som Tøsenes og blev aldrig solbrændt om Sommeren. Det var meget bedre at være rød i Hovedet som Johannes — saa kunde ingen se, naar man blev rød, og det blev Hugo ofte, naar nogen spurgte ham om noget. Han behøvede slet ikke at have gjort noget galt for at blive rød — sommetider blev han det, blot naar nogen saa' paa ham. Engang havde han hørt Fru Ramby sige til Moderen: »Sikke Øjne den Dreng har!« Han vidste godt, at det betød, at han havde smukke Øjne — det havde Fru Rambys Pige engang sagt, da han var nede og spurgte efter Karl, og saa havde hun taget ham paa Skødet og trykket ham ind til sig. Men Hugo syntes, det var væmmeligt, og han skammede sig, fordi hun troede, at han var en lille Dreng, som man kunde sidde med paa Skødet, og sparkede for at komme ned. Da havde hun kysset ham lige midt paa Munden, saa han blev helt vaad og maatte tørre sig af med sit Trøjeærme.

Men det var alligevel ikke, fordi han havde krøllet Haar og var bleg i Ansigtet og havde store, sorte Øjne, at han mærkede, han ikke lignede de andre. Der var mange af Drengene i Skolen, der ogsaa havde mørkt Haar og var lige saa blege som han — men det var, ligesom de slet ikke selv vidste det eller mærkede det. Det var netop det, at han vidste, han ikke var som de andre og var bange for, at de andre kunde mærke det paa ham. Hvis han kunde gøre det, uden at Faderen og Moderen fik det at vide, saa vilde han gerne læse med i Religionstimen og synge Salmer med de andre om Barnet fra Bethlehem, der laa og smilede i

Krybben. Blot de saa alligevel ikke kunde høre det paa ham, naar han sang med — for hvad skulde han gøre, naar de sang *Jesus*, og han ogsaa skulde sige det? Han huskede engang, da han var oppe i Verdenshistorie hos Hr. Ingversen. De havde for om de romerske Kejsere, og Hugo var oppe i Kejser Augustus. Hr. Ingversen spurgte om, hvornaar han regerede. Hugo vidste det godt, men da han skulde sige *før Kristi Fødsel*, og *efter Kristi Fødsel*, blev han rød i Hovedet og kunde ikke sige det. Hr. Ingversen blev ved med at spørge — Hugo stod blot og blev mere og mere ulykkelig, og han hørte Jørgen hviske bagved: 30 før Kristi Fødsel — Jørgen vidste altsaa ikke, hvorfor Hugo ikke kunde sige det! Saa gik Hr. Ingversen til den næste, og Hugo fik tg. — det eneste tg. han havde i hele den Maaned.

Han skammede sig, og han var altid bange — baade for at nogen skulde mærke det paa ham, og for at nogen skulde sige noget, som fik ham til at blive rød i Hovedet, saa de kunde spørge ham, hvorfor han blev rød. Der boede en gammel Mand nede paa Østergade, som solgte brugte Bøger — dør havde Karl engang købt »Den sidste Mohikaner« og sagt, at han havde købt den hos Bogjøden. Hugo vidste, at Manden slet ikke var Jøde — Faderen havde fortalt ham, at de derhjemme var de eneste Jøder i Byen. Hvorfor lo da de andre Dreng, da Karl sagde Bogjøden? — En anden Gang havde Jørgen fortalt, at Prokurator Wissing nede paa Springvandspladsen havde laant hans Bedstefader Penge, og det var derfor, han maatte gaa fra Gaarden. »Bedstefader siger, at Prokurator Wissing er en rigtig Jøde,« sagde Jørgen. Hugo blev rød og lod, som om han skulde pudse sin Næse for at skjule sin Rødme.

De andre snakkede bare videre og lod, som om de ikke havde mærket noget. — Hvem der blot havde lyst Haar som Karl, tænkte Hugo, saa vilde jeg ikke bryde mig saa meget om det. Hvorfor er vi ogsaa sorte, saa alle kan se det? — —

For ellers var der jo slet ikke noget — blot det, at de ikke spiste Flæsk hjemme. Faderen havde nok sagt, at Hugo skulde lære hebraisk, naar han blev større, men det blev aldrig til noget. Engang imellem satte Moderen et lille Glas med Olie og en lillebitte Væge ind i Kakkelovnen, hvor den brændte hele Natten. Det var, fordi Moders Fader var død den Dag, og de brændte Lys for at huske Dagen. En Gang om Aaret fastede Faderen og Moderen hele Dagen — Hugo kun den halve til Middag, og da han blev saa forfærdelig sulten om Formiddagen, havde han taget en Kiks inde i Skabet, men da var Klokken allerede 11, saa det vilde Gud ikke sige noget til, naar Hugo alligevel skulde spise til Middag Kl. 12. Sommetider om Lørdagen tog Moderen en Bog frem med Guldsnit og dansk paa den ene og hebraisk paa den anden Side. Den læste hun lidt i henne ved Vinduet. Saa satte hun den ind igen i Bogskabet mellem de andre Bøger.

Nej, det var ikke dét, og dog var der noget. Naar Hugo om Aftenen sad inde i Stuen og læste, saa kiggede han nu og da op og saa' hen paa Faderen og Moderen. Faderen sad mørk og alvorlig, saa' hen for sig og pustede Røgen op under Lampekuplen, saa den et Øjeblik blev borte, før den igen steg tilvejs som fra en stor Skorsten. Moderen sad og syede, den lille Søster laa paa Gulvet og lagde sin Dukke i Seng paa Skamlen og dækkede den til med sit Lommetørklæde.

Alting var saa stille. Hugo sad og læste i en Bog oppe fra Skolebiblioteket om Opdagelsesrejser og Billeder af vilde Dyr og Mennesker. Mon Faderen og Moderen aldrig havde været ude i den vide Verden, og vilde han selv aldrig nogensinde komme derud? Skulde de altid blive herinde i Stuen allesammen, og var alt det andet derude kun noget, som de skrev om, men som han aldrig kunde faa at se. Jo, naar han blev stor og blev Student, saa skulde han ud at rejse, langt bort til Hovedstaden. Dér skulde han blive en stor Mand og tjene mange Penge og rejse endnu længere bort og se Alverdens Riger og Lande. Og saa glemte han det allesammen derhjemme — som Karl og Jørgen havde sagt, at de vilde glemme det allesammen. Baade Skolen og Anlæget og Springvandspladsen og deres Forældre og gifte sig og ryge Cigarer uden at spørge om Forlov — bare blive stor og komme bort — ud i den vide Verden! —

Hugo saa' over paa Moderen. Hun løftede sit Ansigt og saa' hen paa ham, som om hun gættede hans Tanker. Han bøjede Hovedet og var lige ved at græde. Nej — nej — han vilde aldrig bort! Herinde kunde ingen gøre ham noget — her sad hans Fader og hans Moder og passede paa ham og den lille Søster. Her kunde de ikke raabe efter ham, her var han ligeglad, om de vilde lege med ham eller ej. Her var han hjemme. Naar Faderen talte om de Folk i Byen, han ikke kunde lide, saa lovede Hugo sig selv, at han heller ikke vilde lide dem. Naar Faderen talte om dem, han holdt af, saa svor Hugo dem et evigt Venskab. Her var jo nok ikke saa morsomt som hjemme hos Karl eller hos Jørgen og Lis. Men han vilde ikke bytte. For Moderen, det var den, han elskede højest i Verden — meget, meget

højere end Faderen, skønt han ogsaa holdt af ham, naar han sad som i Aften og saa' op paa Lampen og dampede af Piben.

Ja, for Moderens Skyld vilde han blive en stor Mand og køre med hende i Vogn og forære hende et Gulvtæppe til den fine Stue. Han vilde altid blive hos dem! Han skulde blive Læge som Dr. Mügge eller Amtmand som Baron Blixen og gaa med Uniform paa Kongens Fødselsdag. Saa skulde de bare vove at raabe efter ham paa Gaden! »Moder .. Moder,« hviskede han saa sagte, at ingen kunde høre det. »Jeg skal aldrig glemme jer — aldrig — aldrig — hverken dig eller Far eller lille Søster. Jeg skal blive den flittigste af dem allesammen — baade Karl og Jørgen og Aage, de skal komme til at tage Hatten af for mig allesammen, som vi gør det for Amtmanden — og jeg skal slaa ud med Haanden og sige: »Godmorgen, Drengel« —

Men samtidig med at Hugo begyndte at rødme og skille sig ud fra de andre Dreng, var han hemmelig begyndt at sværme for Lis.

Det var kommet ganske pludselig. Hugo havde faaet Lov til at gaa til Dans paa Hotellet, hvor der var en Lærer, som gav Undervisning. En Gang om Ugen mødte de allesammen, fine og pyntede — alle Pigerne, som de kendte, var der ogsaa. Men nu var de i hvide Kjoler og blanke Sko og holdt sammen og tiskede og hviskede og kiggede over til Drengene. Der var Købmand Nielsens Anna og Mary — Anna var altid rød

i Kinderne og havde tykke Ben, men Mary saa' voksen ud og fejede omkring og havde et Kræmmerhus med Bolsjer i Lommen. Saa var der Rektor Müllers Datter, hun var mindre end Anna og Mary og havde store skinnende Øjne og en lang, sort Fletning, som altid fløj foran, naar hun dansede, og som hun kastede tilbage igen med et Ryk, saa den kildrede En i Ansigtet. Rektor Müllers Datter hed Marie — de dansede nok mest med hende, fordi hun var Rektorens Datter, men de gjorde det ogsaa noget, fordi hun var grinagtig og kunde føre, naar man ikke selv kunde. Hun stak altid Tungen ud mellem Læberne, naar hun dansede, og sommetider pustede hun Haaret fra Øjnene, saa det fløj tilvejs, og man mærkede det varme Pust fare over Ens Ansigt.

Købmand Asmussens Fip og Pollevip var der ogsaa med deres Søster »Jomfru Tralle«. Jomfru Tralle var lys som Fru Asmussen og havde smaa Griseøjne, fordi hun altid lo. Hun dansede dejligt, man mærkede slet ikke, at hun holdt. Danselæreren, Hr. Sten, var ogsaa stolt af hende, en Gang imellem førte han hende selv akkurat som en voksen Dame, og Jomfru Tralle knejsede og strakte Vrist og var alvorlig i to Minuter. Man behøvede aldrig at tænke over, hvad man skulde sige til hende, hun talte altid først og hørte slet ikke efter, hvad man sagde, men lo alligevel af det. Hun havde altid nogle Ord, som hun selv fandt paa og brugte efter alt, hvad hun sagde. Et af dem hed: »Om Natten« — et andet: »Paa Landet«. Naar Hugo spurgte hende, om hun ikke kørte i Slæde, saa sagde hun: »Jo — om Natten.« Og naar han spurgte om, hvor det var, saa sagde hun: »Paa Landet.« Hun var meget morsom. Men de fineste var vel nok Brygger Seemanns Charlotte

og Johanne. Brygger Seemann boede i den store Gaard nede paa Springvandspladsen, Fru Seemann var saa fin, at hun kørte i Wienervogn med to Heste. Hugos Fader havde engang fortalt Moderen, at de sad i Gæld op over Skorstenen, men det kunde ikke ses paa Huset, det var et fint hvidt Hus med en høj Trappe og Messingskilt, der skinnede paa Døren. Baade Charlotte og Johanne var høje med tynde Ben og lyserødt Haar. Fru Ramby havde engang fortalt, at Johanne havde været i Selskab hos dem, og da de bød hende et Stykke Ostebrød til Theen, havde hun svaret: »Tak, jeg spiser aldrig andet end Schweitzerost.« Hugo havde en Gang danset med Johanne. Hun var højere end Hugo og duftede fint af Lugtevand. Hun var af dem, som man skulde tænke paa, hvad man skulde sige til. Hugo havde tænkt derover, før han gik hen og bukkede for hende. Hun saa' paa ham under Øjenlaagene, der var tynde og lyserøde, og rejste sig langsomt. Hugo spurgte hende, om hun ikke kørte i Slæde. Hun smilede, løftede Øjenbrynene og rystede paa Hovedet uden at sige noget. Det susede rundt i hans Hoved: hvad skulde han mere spørge om? Han kunde ikke finde andet — stadig spurgte det inde i hans Hoved: hvad skulde han mere spørge om? Endelig sprang han lige i det: »Holder du meget af at danse?« — Johanne saa' paa ham under de lange Laag: »Ja, med Voksne,« sagde hun saa og løftede Øjenbrynene. Saa holdt Musiken op, og Hugo bukkede ganske lidt, for at hun kunde have det saa godt.

Saa var der Erna nede fra Preislers Hotel. Hun var Veninde med Jomfru Tralle, og de var lige grinagtige begge to. Erna var lille og rund og fuld af Spilopper. Hun bestilte ikke andet end at le. Naar

Jomfru Tralle sagde noget, lo hun, saa hun maatte sætte sig ned og sprælle med Benene, og engang fløj hendes Sko af, helt over til Drengene, og saa hoppede hun paa ét Ben over efter den, mens Jomfru Tralle og hun selv var nær ved at dø af Grin. Der var altid Rift om Erna, hun var aldrig af Gulvet. »Puh, hvor jeg sveder!« sagde hun. Og saa pludrede hun en hel Masse, og Hugo syntes altid, han var saa morsom, naar han dansede med hende, skønt han slet ikke vidste, hvad han sagde. »Du maa tage ordentlig fat,« sagde Erna, »ellers daaner jeg.« Og saa gjorde hun sig tung, saa Hugo maatte tage rigtig fat, og trykkede sig ind til ham, saa han kunde mærke, hvor varm hun var under Kjolen. Karl havde fortalt, at han havde kysset hende en Gang ude paa Gangen, men da Hugo spurgte Aage, om han troede, det var sandt, saa sagde han, at det var Løgn — for det var *ham*, der havde gjort det.

Men Amtmand Blixens Piger var der næsten ingen, der turde danse med. Sommetider gik Danselærer Sten hen og bukkede — saa rejste en af dem sig langsomt og bad Søsteren holde Viften. De var saa fornemme, at de aldrig lø. Den yngste, som de nok troede hed Sonja, havde ganske alvorlige Øjne, og Karl sagde, at hun saa' adelig ud. Hugo beundrede dem paa Afstand, mest maaske fordi ingen turde danse med dem. Den ældste var ganske bleg og hvid i Huden og havde fine, lige Øjenbryn som en Blyantstreg. Hun havde ogsaa alvorlige Øjne, men de var større end Søsterens, og naar hun dansede forbi og saa' paa Hugo, saa var det ligesom han saa' dem længe efter, at hun var forsvundet. Hugo beundrede hende — ja, maaske sværmede han ogsaa lidt for hende, for han kunde huske, at han

havde drømt om hende en Nat. Men da sad de sammen og talte, og de saa' hele Tiden paa hinanden, og han huskede, at han havde kysset hende. Tænkte han paa den Drøm, naar han saa' hende danse forbi, blev han rød og var glad for, at hun ikke vidste, hvad han vidste.

Dér kom Lis og Karl dansende forbi. Hvor de var pæne — lyse og varme begge to, og de dansede, som om de hørte sammen. Lis smilede til Hugo, idet hun foer forbi, hun vidste godt, at Hugo sværmede for hende, det havde hun selv fortalt ham, at Karl havde sagt. Hvor var hun nydelig i den hvide Kjole og de blanke Sko! Lis havde to Fletninger, det var der ingen af de andre Piger, der havde. Naar de legede sammen, og Fletningerne gik op, saa kastede hun dem en efter en foran paa Brystet og stod med det blaa Baand i Munden og flettede dem. Naar den ene var færdig, kastede hun den tilbage over Skulderen og kastede saa den anden frem over den anden Skulder og flettede videre. Hun var ganske lys og havde lyse Haar paa Armene, men hendes Øjenbryn og Øjenvipper var mørke, og naar hun saa' ned, laa Øjenvipperne helt nede paa Kinden. Men nu var det allerede længe siden, de havde leget sammen. Nu havde Lis en Veninde, det var den lille grimme Karen oppe fra Bryggergade — hun var skæv og gik med udslaaet Haar for at skjule Ryggen. Karen havde et ganske tyndt Ansigt, Kindbenene stod frem, og Næsen var spids med en Masse Fregner. De andre Piger sagde, at hun var vigtig og onskabsfuld og sladrede om dem i Skolen. Men Lis gik altid med hende paa Gaden og i Anlæget, og Karen hængte ved hendes Arm og snakkede højt med den tynde, pibende Stemme. Hun sad altid over til

Dansen — engang imellem dansede Lis og Karen sammen, Drengene dansede kun med hende, naar Hr. Sten sagde, at de skulde. Ellers lod de hende bare sidde — naar hun ikke var Spor af køn eller grinagtig, hvad var der saa ved at danse. Det var heller ikke rart at tage hende om Livet, hun var haard at føle paa. Karl sagde, at hun gik med Jærnkorsét. —

Nu kom Lis igen forbi. Hun nikkede til Hugo: »Næste Dans!« — sagde hun, idet hun fløj forbi. Karl saa' paa hende, mens han dansede og holdt sig rank og voksen — Hugo kunde se, at han dansede paa Tæerne for at være højere end Lis. Nu lo de, og Lis kastede en af Fletningerne tilbage. Hun havde en Maade at bøje Hovedet paa, naar hun lo og se fra neden opad, mens hun løftede Brynene. Hugo maatte da altid tænke paa de to Linjer om Tordenskjold: »Tordenskjold han var polisk — gik omkring og solgte Fisk.«

Mon Lis sværmede for Karl? Karl sagde det nok selv, men derfor var det jo ikke sikkert. Hugo havde engang spurgt Lis' Broder, men Jørgen sagde, at det var noget Sludder, og at Lis var en vigtig Tøs. Naar Hugo og Karl var paa Besøg hos Jørgen og Lis, saa kunde man ikke mærke, hvem hun holdt mest af enten af ham eller Karl — men alligevel troede Hugo nok, naar han skulde være helt ærlig, at hun holdt mest af Karl. Det var ikke, fordi Karl var pænere eller dansede bedre — men det var dét, at de begge var saa lyse og i Grunden lignede hinanden og passede sammen. Hugo var nok glad, naar han skulde være sammen med Lis, men han blev altid stille, og det var Karl, der fik hende til at le og se fra neden opad, som Hugo saa godt kunde lide, skønt det ogsaa gjorde ham urolig og taus. Hvem der kunde tale som Karl og le som

han! Naar Lis lo, saa aabnede hun Munden som de smaa Fugleunger, han engang havde set — man kunde da se hende langt ned i Halsen, den var helt lyserød, og det duftede saa frisk, naar man mærkede hendes Aande. Men en Dag, da de sad sammen inde i Stuen, og Jørgen og Karl var gaaet ud i Haven, havde Lis spurgt Hugo, hvorfor han altid saa' saa alvorlig paa hende. Da var han lige ved at sige, at han sværmede for hende, men han var glad over, at han ikke havde gjort det. Der var ingen, der skulde vide det — ellers var det jo slet ikke rigtig at sværme længer. —

Saa — nu bukkede Karl for Lis — hun var lidt svimmel, og Karl maatte holde hende. De satte sig hen paa Bænken og talte sammen, og Lis saa' ud, som om hun helt havde glemt, at hun havde lovet Hugo den næste Dans. Hugo følte sig ene og forladt. Hvad brød han sig om, at Erna og Jomfru Tralle gik forbi med hinanden under Armen og kiggede til ham — han vidste godt, at det var, fordi de vilde have, at han skulde danse med dem — nu vendte Erna sig om og nikkede til ham — saa foer baade hun og Jomfru Tralle leende over til Pigerne og sad dør og lo og hviskede og sparkede med Benene. Han vilde blæse dem et Stykke! Han lod, som om han slet ikke saa' over paa Lis og Karl, og alligevel saa' han dem godt. Nu bøjede Lis sig ned efter sit Lommetørklæde, der var faldet paa Gulvet. Karl bukkede sig med det samme, og Dr. Mügges Aage sprang ogsaa til for at tage det op. Hugo saa', at de stødte Panderne sammen — det var godt, at det ikke var ham — han kunde høre Erna og Jomfru Tralle le højt derovre. Naar nu Lis saa' hen paa ham, saa vilde han lade, som om han slet ikke saa' det. Hvorfor saa' hun slet ikke over — havde hun glemt,

hvad hun havde lovet? Det var nok rigtigt, som Jørgen sagde, at Lis var en vigtig Tøs — Jørgen var hendes Broder og maatte vel vide det. Hvis Lis nu ikke saa' derover, inden han havde talt til ti, saa vilde han gaa hen og bukke for Anna eller Mary eller Marie eller Jomfru Tralle eller Erna. Og saa vilde han ikke danse med andre hele Tiden og sige til Lis, naar hun kom, at han havde lovet sig bort. 1—2—3—4—5—6—7—8—9 ... han ventede længe, inden han sagde 10 .. gentog 8 og 9 to Gange, tre Gange. Saa sagde han endelig ti, sad og ventede et lille Øjeblik, ét til. Rejste sig saa pludselig og gik over og bukkede for Jomfru Tralle.

Aa — hvor de lo og morede sig! Lis skulde nok faa at se, at han kunde tale og danse ligesaa godt som Karl, hvis han vilde. Hugo strakte Vrist og dansede paa Tærne — de andre saa' efter dem, naar de dansede forbi. Han saa' slet ikke paa Karl eller Lis, naar de kom i Nærheden — han kendte dem ikke — de kunde danse sammen, saa meget de vilde — det brød han sig ikke en Smule om. Dér sad den største af Amtmand Blixens Piger — nu saa' hun paa ham, han saa' paa hende igen og syntes, hun kiggede efter ham, da han var forbi. Skulde han prøve at danse med hende, naar han var færdig med Jomfru Tralle? De var begyndt at tale om Karl og Lis — hvem der havde fundet paa det, vidste Hugo ikke, men Tralle fortalte, at Lis sværmede for en af de store Drengene i Latin-skolen, som gik med lange Bukser og Spadserestok. Og saa haanede de Lis og Karl, som var dum nok til at blive siddende hos hende og hente Vand til hende. Gud, hvor Lis skabede sig! Lis læste ogsaa voksne Bøger og spillede Teater for Karen fra Bryggergade — Gud ved, hvad hun saa' i den Grimrian! Det var

naturligvis, fordi Karen var skæv og grim, at Lis troede, hun blev kønnere af at gaa sammen med hende. Om Hugo vel syntes, at Lis var køn — ja, meget pæn naturligvis, men køn kunde man da ikke kalde hende. »Jo — om Natten,« sagde Hugo og nød sig selv, da Tralle lo op og klemte ham i Haanden af Latter. Erna raabte noget til dem i Forbifarten. »Næste Dans!« raabte Hugo til hende, og Erna raabte tilbage: »Jeg skal se, hvad jeg kan gøre!«

Erna kunde. Nu var Hugo klar over, at han ikke vilde danse med Lis, selv om hun kom og bad ham derom. Hun skulde bare straffes, saa kom hun nok. Han kunde danse med alle de andre, de vilde gerne danse med ham — Erna sagde, at han førte ganske storartet. Maaske vilde han ogsaa danse med den største af Amtmandens Piger, hun var nok lidt større end han selv, men det brød han sig ikke om, hvis det kunde ærgre Lis og gøre Karl misundelig. Han vidste, at alle saa vilde se efter ham og beundre og misunde ham. Naar han nu var færdig med Erna, saa vilde han vente lidt og gaa lige forbi Lis hen til en af Amtmandens Piger og bukke for dem. Pyh — Lis — hendes Fader var vist ikke Amtmand! Hugo havde hørt Faderen og Moderen tale om, at det nok ikke gik godt med Hr. Mathiesens Forretning — naar saa en Gang Hr. Mathiesen gik fallit, saa kunde Lis have det saa godt. Jo — her kom han — værsgod, de maatte godt se, han kunde føre og ikke var Spor af bange for at tale med Erna. Og Hugo løftede sit Hoved og saa' henover Lis og Karl, der kiggede paa ham — nu var han færdig med hende, Karl maatte gerne have Lis, naar hendes Fader gik fallit

Musiken holdt op. Hr. Sten klappede i Hænderne

og sagde, at der kun var én Dans tilbage. Hugo havde fulgt Erna til Bænken, han stod ved hendes Side og tørrede sig med sit Lommetørklæde. Han var stor og ovenpaa — han skulde vise dem, at han ikke var saa dum, som de troede. Han havde helt glemt at blive rød i Hovedet, der var jo heller ikke noget at blive rød for. Naar han nu gik hen og bukkede for Amtmandens Piger, saa skulde de bare se! Saa skulde han danse som Ridderne i Bøgerne fra Skolens Bibliotek, og de skulde se paa hinanden, og han skulde sværme for Amtmandens Datter — han troede nok, det blev den yngste, hun var lidt mindre end den anden og saa' heller ikke saa voksen ud. Maaske kunde de saa mødes i Anlæget og træffe Lis og Karen. Saa kunde Lis jo se, hvad det var at love ham en Dans og ikke holde det.

Pludselig begyndte Musiken at spille, det var en af de Danse, som Hugo kunde bedst. Nu vidste han, at han *vilde* danse med Amtmandens Datter. Han hørte sit Hjærte banke, da han gik derhen. Uden at sige noget stod han foran den yngste og bukkede. Hun saa' op paa ham under Laagene — kun et Øjeblik. Saa rystede hun paa Hovedet og smilede. »Nej, Tak — jeg er træt,« sagde hun saa og vendte sig om til Søsteren, der saa' op paa Hugo, men ikke smilte.

Hugo stod længe stille, de andre dansede forbi. Han ønskede, at han var borte, at de alle var borte. Han hørte Latter og løsrevne Ord — saa' de alle paa ham, var det ham, de lo af? Han løftede sit Hoved — hele Salen dansede — Hr. Sten med den ældste af Amtmandens Piger — Karl med den yngste, der havde sagt »Nej, Tak!« til Hugo. Da mødte hans Blik pludselig Lis, hun sad med Karen og dansede ikke. Skulde han

danse med Karen han blev rørt over Karen og sig selv — der var ingen, der vilde danse med dem. Men hvis nu Lis maaske vilde — hvad brød han sig saa om Karen — naar de andre ikke gad danse med hende, hvorfor skulde saa han? Han stod nu foran dem — et Øjeblik kæmpede han en Kamp mellem Karen, som var grim og gik med Jærnkorsét, og Lis, der smilede til ham fra neden og opad. »Skal vi saa danse, Lis?« spurgte han med bankende Hjærte. »Ja, Tak!« Lis rejste sig og gav Karen sit Lommetørklæde. Aldrig i Livet havde han følt sig saa glad som nu, da han dansede ud. »Er du vred paa mig, Lis?« — »Nej, er du?« — »Nej.« Han saa' hendes Tænder skinne inde i den lyserøde Mund og mærkede hendes Aande, varmt og tungt over sit Ansigt. Alt var Dans og Musik og Lis, som saa' paa ham under de lange Øjenvipper — Lis var den eneste, han elskede i Verden. »Jeg troede ikke, du vilde danse med mig, Lis,« sagde han bævende. »Hvorfor ikke?« — »Du sad hele Tiden med Karl og Aage.« — »Pyh,« sagde Lis, »de fjollede Drengel!« Hugo følte hendes varme, lidt vaade Haand i sin. Han elskede Lis

Hugo gik nu i sit tolvte Aar. Han var rykket op i den studerende Klasse og sad om Eftermiddagen og læste i Marie Ammes Værelse ud til Gaarden. Han var flittig, men læste uden Lyst. Tit og ofte faldt han i Tanker, mens han stirrede over mod Gartner Kochs Pæretæ, og Tankerne gik da altid paa Langfart ud over Byens Tage, bort til de fjærne Riger og Tider, som han

læste om. Han beundrede og elskede Athenienserne — Perikles, Alkibiades, Fidias og Sokrates og sørgede, naar Spartanerne drog gennem Murene »under Gigers og Fløjters Spil«. Naar Budskabet om et Nederlag kom som et Lyn fra en klar Himmel til Athen, bankede hans Hjærte af Sorg og Harme, og han drømte over Bøgerne om at udmærke sig i Spidsen for sit Land som de store Navne, han havde læst om.

I Dansk havde de nu faaet Kandidat Strand — det var de eneste Timer, Hugo længtes efter. De var begyndt at spille Roller af de Stykker, de læste — de lærte dem udenad hjemme og sagde dem saa højt i Timerne. Kandidat Strand sad paa Kathederet og læste med, han spillede helst de alleralvorligste Roller, Kongen i »Elverhøj«, Noureddin og Svend Dyring. Men han kunde ogsaa spille i »Genboerne« og »Eventyr paa Fodrejsen«, og saa lo Drengene, saa han maatte holde op og sende Vagt ud paa Trappen for at passe paa Rektor. Karl og Hugo skiftedes om de andre store Roller, Karl kunde spille Henrik hos Holberg og Klint i »Genboerne«, men Hugo havde baade spillet Aladdin og Agnete i »Elverhøj«, og engang havde han overtaget Kong Christians Rolle, da Hr. Strand havde Snue. Hr. Strand havde sagt, at Hugo godt kunde gaa lige op paa Teatret, hvis de tilfældig stod og manglede en Konge. Men alligevel kunde Hugo godt mærke, at Karl var den bedste. Han generede sig slet ikke for noget, han kunde tale om »Elskovs Lyst« og sige »gløddende Favnetag« uden at blive rød, og alle de uartige Ord hos Holberg dem sagde han, saa Hr. Strand lo med oppe paa Kathederet. Det var mest det, at han turde og ikke generede sig. For Hugo vidste godt, hvordan han selv skulde sige de Ord, naar de stod i hans Rolle,

men naar han kom til dem, blev han rød, fordi de andre saa' paa ham, og saa lød de helt anderledes, end han selv følte det. Det var navnlig, naar han var Ridder og skulde sige noget til den Dame, han elskede. Saa troede han, at alle kunde se, hvem han tænkte paa, for Drengene i Klassen vidste, at han sværmede for Lis, og de troede naturligvis, at det var hende, naar Hugo sagde: »Nu er det hele, Elskte, uden dig — en Blomsterkost, hvor Rosen skjuler sig.«

Om Søndagen spillede de ogsaa sommetider rigtig Komædie nede i Sangsalen. Saa kom Rektorens Frue engang imellem over og saa' paa dem. Hun og Hr. Strand sad da og var Publikum — de spillede hele »Abracadabra«, og tilsidst kunde de »Elverhøj« udenad fra Begyndelsen til Enden. Hr. Strand og Fru Müller sad stille og saa' derpaa, en Gang imellem nikkede de til hinanden og smilede. Karl spillede altid bedst, naar Hr. Strand og Fru Müller var Publikum. Han kunde gaa og staa, uden at det generede ham, han behøvede ikke engang at stikke Hænderne i Bukselommerne, han kunde slaa ud med Armene og gøre rigtige Haandbevægelser og stille sig frem foran Hr. Strand og Fru Müller og sige Monologer, uden at det rørte ham det mindste. Hugo maatte altid se i Loftet eller til Siden, naar han talte. Han kunde heller ikke le højt som Karl, naar han skulde det. Han syntes altid, det var saa flovt, selv om det stod i Rollen — de andre lo heller aldrig med, som de gjorde det, naar Karl lo. Derfor var Karl altid bedst i Sangsalen, selv om Hugo havde været det i Timerne, eller naar han spillede for sig selv hjemme i Marie Ammes Værelse. Derhjemme læste han først sagte for sig selv i Bogen, saa lagde han den og hviskede frem for sig, for at de ikke skulde høre

noget ude i Køkkenet — han syntes selv, det var saa smukt, og han sejlede i sine Tanker langt bort over By og Land, over Hav og viden Strand, indtil han kom ned til Syden, hvor Oehlenschläger havde siddet og digtet: »Underlige Aftenlufte — hvorhen vinke I min Hu — milde lune Blomsterdufte — sig, hvorhen I bølge nu?« ...

Men det allerbedste var, naar Hr. Strand bad dem komme hjem til sig om Aftenen — Karl og Hugo og sommetider Jørgen og Aage, skønt ingen af de to kunde spille andet end gammel Kone og Jeronimus. Der talte Hr. Strand da med dem og læste op af sine Bøger under den grønne Lampeskærm. Han viste dem Billeder af Digtere og Kunstnere og Skuespillere og fortalte om deres Liv. De var altid ulykkelige, og de manglede altid Penge — Hr. Strand kaldte det »Kunstens Lod« og sukkede. Karl sagde engang, at Hr. Strand var sentimental, det havde hans Fader fortalt ham. Hvad det var at være sentimental, var ingen af dem rigtig klar over. Men da Karl spurgte sin Fader, havde han sagt, at det var noget med at lide af ulykkelig Kærlighed og gaa med Havelok i Maaneskin i Stedet for at spille L'hombre med Kollegerne.

Ulykkelig Kærlighed! Og Havelok i Maaneskin! De drøftede ofte de Ord imellem sig, naar de om Aftenen gik fra Hr. Strand, og de saa' ham staa i det aabne Vindue og se over mod Skolen, hvor Rektoren boede. De andre lo og sagde, at det var kun Pigeboern, der led af ulykkelig Kærlighed. — Dr. Mügges Aage sagde ogsaa, at hans Fader engang havde sagt til Moderen, at Hr. Strand ikke var noget rigtigt Mandfolk — han trængte bare til at giftes og faa et Dusin Børn med Madammen. Men Karl sagde, at man godt kunde være

et rigtigt Mandfolk, selv om man ikke var gift — og man kunde godt faa Børn med andre end sin Kone. Deres Pige havde et Barn med en Karl ude paa Landet, han havde selv set, at det var en Dreng, der sagde Mor til hende. Gæstgiver Iversen nede paa Østergade havde ogsaa et Barn med Frøkenen i Kælderstuen, og han havde ogsaa Børn med sin Kone. Saa dét betød ikke noget. Nej, ulykkelig Kærlighed det var noget andet — saa vilde man hverken gifte sig eller have Børn. Og det med at gifte sig, det var der jo heller ikke andre end gamle Mennesker, der gjorde. Man kunde godt være Kæreste uden at gifte sig. Købmand Nielsens Kommis var Kæreste med Pigen nede hos Buntmager Skou, og Kelneren med det flotte Overskæg nede paa Hotellet var Kæreste med hele Springvandspladsen, sagde Karls Fader. Saa *han* kunde da ikke lide af ulykkelig Kærlighed, det var jo tydeligt — han var hverken sentimental som Kandidat Strand eller gik med Have-
lok. Nej, naar Karl havde set ham uden Kelnerdragt, saa gik han med høj Hat og Merskumsrør og havde Overfrakke med Silkeopslag ligesom Amtmanden ...

Ulykkelig Kærlighed — og Maaneskin! De Ord forbandt sig i Hugos Sind, og i Maaneskinnet stod altid Kandidat Strand og saa' over mod Huset, hvor Skolen laa. Hugo hørte da hans Stemme i sit Øre: »Havde jeg en Søn! Havde jeg en Søn, som kunde tage al den store Arv efter mig!« Det var jo kun noget, Hr. Strand læste, men det lød, som om han selv mente det. Hugo vilde gerne have været Hr. Strands Søn — sæt, at hans Fader var som Hr. Strand, saa kunde de gaa sammen ud i Maaneskinnet, og Faderen kunde da tale med ham om Digtere og Konger og Teatret inde i Ho-

vedstaden, og han vilde holde meget mere af Faderen, end han gjorde nu. For Hugo og hans Fader talte næsten aldrig sammen, og Hugo kunde ikke tale med ham om en eneste af de Ting, han talte med Hr. Strand om. Hvis Faderen vidste, at han sad og hviskede Vers inde i Marie Ammes Værelse, og hvis han vidste Besked om alt det, som Hugo tænkte, naar han sad ene derinde — han kunde blive rød blot ved at tænke derpaa. Nej — Faderen vidste ingenting — Moderen heller ikke, skønt han meget bedre kunde tale med hende, men alligevel ikke saadan rigtig tale. En eneste Gang var han lige ved at gaa hen til Moderen, det var en Aften, da de sad alene i Stuen, og Faderen var ude, og Søsteren var i Seng. Hugo havde været nede hos Jørgen og Lis sammen med Karl, og Lis havde drillet ham og sagt, at hun vilde have en lys Mand med gult Overskæg og solbrændt i Nakken. Saa havde hun set over paa Karl og smilet til ham fra neden opad og sagt, at de kunde jo prøve, hvem dér engang kunde faa lyst Overskæg. Da forstod Hugo, at det ikke var ham, hun mente — han gik hjem, og da han kom ud paa Gaden, var det Maaneskin — nu vidste han, hvad det var at lide af ulykkelig Kærlighed, skønt han selv gik med graa Tulup, der var altfor kort paa Ærmerne. Men han kunde ikke sige til nogen, hvor ulykkelig han var — hvor han ønskede at være død og begravet og ligge nede i Jorden, mens de andre stod og sørgede ved hans Grav! Ikke engang til Moderen kunde han sige noget — hun vilde blot tro, det var noget, han skabede sig med, som dengang han fortalte hende, at han havde skrevet et Stykke om Svend Tveskæg, og hun bare lo og sagde, at han skulde vente, til han selv fik Skæg. Nej, han

skulde ikke fortælle noget om Lis og den lyse Mand med det gule Overskæg — ikke engang Moderen vilde kunne forstaa, at det var Alvor. —

Men inde i Marie Ammes Værelse dør havde han sin Skuffe med Stilebøgerne, hvor han skrev Vers i, og Bogen med Svend Tveskæg og de andre Komedier. Han havde lavet et stort Digt om *David og Sulamith* — der var ingen, der kunde se, at han selv var David, og at Sulamith var Lis, for Sulamith var sorthaaret, og David havde lyse Lokker. Der var ogsaa et Digt om *Valdemar og Tove* og et om *Den fremmede Matros*. Det var en mørk Mand, der kom sejrende i Maaneskin og stod ved Roret og saa' ind mod Byen, hvor Lygterne var tændt, og alt var mørkt — kun i ét Vindue var der Lys. Vinduet blev lukket op, og en dejlig ung Pige stod og saa' op mod Stjærnerne og ventede i Længsel. Men de to, Matrosen og den dejlige unge Pige, kunde aldrig faa hinanden, for han var fra et fremmed Land, og hun forstod ham ikke. De saa' kun op paa den samme Stjerne — saa lukkede hun Vinduet, og han sejlede bort. Digtet havde først heddet *Ulykkelig Kærlighed*, men den Titel havde Hugo streget over med tykt Blæk, for at ikke nogen, hvis de fandt det, skulde tro, at det var ham selv. Saa kaldte han det *Den fremmede Matros* — det var der ikke andre, der kunde forstaa. —

Og Tiden gik — delt som alt mellem Jorden og Stjærnerne. I Hugos Sind begyndte Barndommens sorgløse Smil at dæmpes. Før var alting kommet udefra — Syn og Toner og Farver. Nu begyndte langsomt Livet at røre sig i hans Indre, at veje og maale, hvad han havde set og hørt, og op af de dunkle Strømme, der bølgede og boblede i hans Sind, steg fjærne Længsler og endnu fjærnere Drømme og skabte en Verden,

hans egen ensomme Verden, hvor Tanker stredes, og Følelser kæmpede — alle var de dunkle og bølgende som Dybet, hvorfra de steg — en gryende Verden, der endnu laa i Taage med Strejf af Lys, der kom og sluktes, kom og sluktes igen. Men for hver Gang var hans Blik blevet aabnet et kort Sekund for et Billede, et Genskær af Livet, der blinkede og atter gled bort, naar han søgte at holde det fast — som Stjærneskud i hans Indre. —

Saa en skønne Dag var alting glemt! Himlen stod høj og blaa over Kastanietræet i Skolegaarden. Rektorens Frue gik ude i Haven med hvid Kjole og klippede Syrener af Træet ved Laagen. Inde i Sangsalen stod Rektor og Lærerne, Rektor havde talt og uddelt Præmier. Hugo stod med »Aspasia« i sin Haand, foran stod skrevet med Skrivelærer Langhoffs fineste Haandskrift: »Til Eleven Hugo David — for Flid og Sædelighed.« Skolen var forbi for iaar — Sommerferien begyndte!

De styrtede ud af Skoleporten — farvel, farvel! Bag dem laa Støv og Slid og Angst og Spænding og Examenstidens skæbnesvangre Stilhed. Foran dem laa Livet — uendelig frit, uendelig langt. Bøgerne laa i Tornystret — naar de kom hjem, blev de smidt i Bunke ind i Skabet under Vinduet — farvel, min Ven — kom ej igen! Nu kunde de gøre, hvad de vilde, nu var det kun de Voksne, der bestilte noget — det var Sommerferie, Livet var et Æventyr!

Alting var anderledes. Ude i Køkkenet hos Marie

Amme skinnede Solen som aldrig før. Inde i Stuerne var der lyst og stille, Søster Emma legede hende paa Forhøjningen med Hugos gamle Legetøj, som han aldrig selv saa' mere til. Han hjalp hende med at stille Tinsoldater op og puttede Ærten i Kanonen, saa hun kunde skyde. Han tog Kineseren i sin Haand, trykkede den paa Maven og syntes, at det var mange, mange Aar siden, han selv sad dèr som Søster Emma og hørte Kineseren skringe.

Han gik ud og ned gennem Byen. Købmand Asmussen sad paa Disken og fløjtede, nede paa Springvandspladsen saa' han Buntmager Skou staa inde i den lumre Butik — godt at man ikke var Buntmager! Kellneren paa Hotellet med det flotte Overskæg stod oppe i Vinduet og rensede Negle — Tak for Mad! Nu kunde de blive inde og passe deres Sager allesammen, han gik her og havde fri og kunde gøre, hvad han vilde — fri, fri sang det inde i ham, og han stod stille midt i Solen og aandede smilende ud i Sommeren og Friheden.

Han gik videre, ned ad Stationsvejen, langs Vejen forbi Banen og ad den lille Sti ind i Anlæget. Ikke et Menneske — ganske, ganske stille. Han satte sig paa en Bænk i Skygge, ude over Plænen skinnede Solen, Solskinnet flimrede og dirrede for hans Øjne. Han lænede sig tilbage og lukkede Øjnene, der var ømme af Læsning og skælvede under Laagene. Fri — fri! Han behøvede ikke at huske et eneste Aarstal, ikke at være bange for en latinsk Glose eller en Læresætning i Mathematik. Der var ikke mere noget, der hed Rektor eller Skole eller tyske Ramser eller Madvigs Grammatik — der var kun Anlæget og Solskin og Ferie, naar man vaagnede om Morgen.

Hugo var inviteret ud til Proprietær Olsen paa Klitgaarden sammen med Karl, Dr. Mügges Aage, Jørgen og Lis. Jørgen og Lis tog derud med Postvognen, der gik forbi Klitgaarden, Karl og Aage og Hugo skulde møde om Aftenen paa Hotellet og køre med Hr. Olsen. [Karl og Hugo var nu atter Venner, de havde aftalt at mødes herinde i Anlæget Kl. 2, men Karl var aldrig præcis, og skønt Hugo vidste det, var han dog altid selv paa Slaget paa Pletten. Det kunde ikke hjælpe noget, saa ofte Hugo prøvede paa at være Venner med andre — Karl var altid den, han helst ønskede at være det med. Aage var aldrig til at stole paa, han brød sig i Grunden kun om at være Venner med de fine Drenge, Apotekerens Frederik, som aldrig saa' til de andre og ikke bad dem til Bal, og Amtmandens Per Adolf, som var adelig og gik med rundpuld det Hat i Skole. Nej, Tak! Saa var der jo nok Jørgen, men han var bleven saa tyk og dvask og pralede af alle de Piger, han kendte. Han legede ikke mere med nede hos Garver Svendsen og var Venner med den store Dreng, som var i Huset hos Stationsforstanderen, og som Lis gik med i Anlæget om Søndagen, naar Musikus Hartmann spillede paa Pladsen foran Konsul Henriksens Buste. Nej, Tak! Garver Svendsens røde Johannes var jo nok maaske den rareste, men han gik nu i Realklassen og skulde være Garver eller noget andet, som Hugo ikke brød sig om, og han kunde ikke mere tale med om dét, som de andre talte om. Nej, Karl var alligevel den eneste, han rigtig brød sig om at være Venner med. Karl pralede jo nok ogsaa med Piger, men saa lod Hugo blot, som om han ogsaa kendte nogle, som han ikke vilde sige, hvem var. Naar Karl sagde, at han kendte tre og var Kæreste med dem allesammen paa

én Gang, saa smilte Hugo, saa Karl blev nysgerrig og gættede paa, hvem det var. Men Hugo sagde, at han havde lovet Taushed — det havde Pigerne forlangt — saa kunde han jo gjerne holde det, naar de var saa bange for, at nogen skulde faa det at vide. —

Dér kom Karl henne fra Gangen! Han havde skubbet Kasketten i Nakken og kom rolig slentrende. Karl var den rankeste af dem allesammen, hans Ben var lange og lige. Hvordan han end stod, eller hvordan han gik, saa var der altid noget, som der ikke var ved de andre Drengene — hvad det var, eller hvorfor det var, kunde Hugo ikke sige. Men han havde engang oppe hos Kandidat Strand set et Billede af en Figur, som Hr. Strand sagde var fra det gamle Grækenland, og som de havde gravet op efter et Par Tusinde Aars Forløb. Det var en nøgen Dreng, han var nok ældre end Karl og havde tykkere Ben, men han stod akkurat som Karl stod, naar han byttede Knapper med de andre til at sjokke med — *Idolino* stod der under Billedet, Hr. Strand sagde, det var en af Guderne som lille. Ja, Karl var smuk, det vidste Hugo, det havde han ogsaa hørt Pigerne sige. Det var ogsaa noget, fordi han var saa smuk, og alle vilde have ham til Ven, at Hugo holdt af ham. Ogsaa noget, fordi man aldrig kunde stole paa, at man var Venner med ham imorgen, selv om man var det idag. Ogsaa fordi han var ligeglad med, om man var Venner med ham eller ej og aldrig holdt, hvad han lovede. Men saa kunde han pludselig en Dag gøre alting godt igen blot ved den Maade, han kom hen paa og tog Hugo under Armen og sagde, at han ikke skulde være vred paa ham, for de var jo dog de bedste Venner af dem allesammen. Og de var da sammen hele Dagen, som om de aldrig havde været Fjender. Karl fortalte

og betroede Hugo *alt* — meget mere end Hugo nogensinde kunde betro ham — han talte om, hvad han vilde være, og hvad han vilde have, naar han blev voksen. Han saa' paa Hugo med sine blaa, mærkelige Øjne, der smilede og alligevel havde noget helt andet, som slet ikke var Smil, noget, som Lis ogsaa kunde have i Øjnene, naar hun saa' paa dem og pludselig smilede, uden at der var nogetsomhelst at smile af. Hugo huskede, at Karl engang havde sagt, at Lis havde sanselige Øjne — han vilde ikke spørge Karl om, hvad det var, men naar han saa' paa Lis, fornåm han en Uro, en underlig Blanding af Hjærtbanken og Skamfuldhed, en Lyst til at nærme sig hende og en Angst for at se paa hendes Arme med de mange lyse Haar. Og naar hun da med ét saa' op paa ham, blev han rød, fordi han alligevel havde siddet og set paa hendes Arme, hvor Solen skinnede i de lyse Haar ...

Karl stod foran ham og smilede. Hugo rejste sig. Karl tog ham under Armen, og de gik sammen ud i Solen. Hvor var han lykkelig! De stod oppe paa Bakken, hvor de havde kørt med Trillevognen, som de nu foragtede. Inde over Byen laa de røde Tage i Sol-skin — Røgen stod lyseblaa tilvejs som paa Faderens Cigar, naar han sad under Lampen og tænkte. Alt var stille — det var, som om hele Byen havde Ferie og hverken tænkte paa Lektier eller Lærere. Karl saa' paa Hugo med sine mærkelige Øjne, og Hugo følte en Trang til at sige ham, hvor meget han holdt af ham, og hvor gode Venner de skulde være, naar de kom ud paa Klitgaarden. Han kunde have kastet sig om Halsen paa Karl og sagt ham, at han aldrig maatte svinge ham, aldrig maatte forlade ham. At han trængte til at have en Ven, kun en eneste, blot de saa kunde være

Venner for Livet. Men han vilde ikke sige det — det var saa flovt, saa han ikke engang turde tænke, hvad han følte. Men han vidste, at han aldrig vilde glemme denne Dag, da han havde følt sig saa lykkelig som aldrig før —

»Hvad gaar du og tænker paa?« spurgte Karl smilende.

»Ikke saadan paa noget bestemt,« sagde Hugo lidt efter og smilede igen.

De gik ned ad Bakken og ind i Anlæget. De var ganske ene. Alt var stille. Hugo kunde have gaaet med Karl til Verdens Ende.

Da Hugo om Aftenen kom ned paa Hotellet med sin Taske, sad Karl og Aage der allerede og ventede ude i Forstuen. Inde fra Restaurationen hørte de Skraal og Slag i Bordet, det var Hr. Olsens og Kæmnerens Stemmer — engang imellem hørte de Hotelejer Preisler raabe højt og nogle andre, som de ikke kendte. Ude i Porten holdt Vognen, som de skulde køre med, Hestene stampede og skrabede, og engang imellem kom Jens Kusk ind og spurgte Kelner Hansen, hvad det blev til. Men Kelneren svingede forbi med en Bakke med Flasker og Glas og sagde, at det vist blev til Spegesild i Morgenbrækningen.

De tre Drengene sad ganske stille og ventede. Hugo tænkte paa dem derhjemme, som nu laa og sov, mens han skulde rejse bort og ikke se dem i lange Tider. Han havde glædet sig til Ferien — tit og ofte, naar han

sad midt i Examenslæsningen paa Marie Ammes Værelse, havde han stirret ud i Luften, der var blaa og lys, og drømt om den Dag, da han var fri og skulde rejse — de derhjemme var da helt forsvundne, han tænkte kun paa Marker og Skove og Stranden ved Vindstrup og Feriemorgenerne, naar han kom ud paa Klitgaardens store Trappe og saa' Hestene staa ved Truget og dryppe fra Mulerne. Nu syntes han, at Klitgaarden var helt forsvundet, han saa' kun Faderen og Moderen og Søster Emma — hans egen Seng stod tom, som om han ikke mere hørte til derhjemme. Da Moderen havde kysset ham til Afsked, havde han pludselig sét hendes Ansigt — han syntes, det var længe siden, han havde set det saa tydeligt. Hun smilede nok, men Hugo vidste i samme Øjeblik, at han vilde komme til at længes. Nu sad han dør i Hotellets Forstue, hvor der lugtede af Os og Røg fra Døren, der stod aaben til Restauranten. Han hørte Proprietær Olsen raabe noget om »en Dromedar med to Pukler«, Kæmneren slog i Bordet og bandede, og Hotelejer Preislers pibende Stemme skreg gennem Larmen: »Kruk, Kruk, Kruk — du gamle Kæmnerbuk!« Saa druknede det altsammen i Skraal og Eder og tunge Slag i Bordet, saa de kunde høre Glassene danse

Drengene saa' paa hinanden, blege og benovede. Hugo ønskede, han var hjemme igen i de stille Stuer, naar han om Aftenen laa i sin Seng og lyttede til de ensomme Fodtrin ude paa Fortovet og fulgte dem saa langt ned ad Gaden, til han ikke kunde høre dem mere. Saa kom der nye Fodtrin gaaende oppe fra Boghandler Sommers Hjørne. De var hurtigere, syntes han, det var fordi det var flere, der kom .. nu hørte han Stemmerne mumle forbi Vinduet og en Stok, der slog mod

Brostenene ... saa blev ogsaa de borte og forsvandt henne ved Gartner Koch, hvor en Stemme sagde Godnat, og Dørklokken ruskede og tav igen, mens det summede videre i Hugos Øre. Og nu hørte han hele Stuen summe, der var ganske stille, kun Mørket, der summede. Han hørte sin lille Søster klynke ganske svagt i Søvn og nogen, der vendte sig inde i Sengene. Saa blev alting ganske, ganske stille, og han sank ned og blev borte i et Dyb af vigende Taager

Døren til Restauranten gik op, Proprietær Olsen stod der, rød og glinsende i det store Skæg. »Naa, er I dør, Drengene!« De havde alle rejst sig. »Saa kører vi.« Han vaklede hen til Døren til Porten. »Saa kører vi, Jens,« raabte han. Hestene sparkede i Brostenene — Kæmneren og Hr. Preisler kom nu ud. »Kør nu lige, Kæmner,« sagde Hr. Preisler og støttede Kæmneren, der gik hen efter Tøjet. »Jeg skal Fanhakkeme køre jer lige lukt ind i det hede Helvede,« sagde Kæmneren og svinglede, saa Hr. Preisler maatte holde ham. »Smaa Slag, smaa Slag,« sagde Hr. Preisler. Kelner Hansen stod bagved og strøg Overskæget.

De kom ud i Porten, hvor en Staldkarl stod og holdt Hestene med en Lygte højt løftet over deres Hoved, for at Kæmneren kunde se at stige op. Hr. Olsen sad foran hos Jens Kusk og tog selv Tømmerne, Kæmneren skreg og bandede op om, at han skulde holde stille — din Dævel! Aage fik Plads hos Kæmneren paa det andet Sæde, Hugo og Karl laa bagved i Bunden af Vognen.

»Klar til Afgang!« — raabte Hr. Preisler. Det gav et Ryk i Vognen, Hestene skramlede og stejlede ud paa Springvandspladsen. »Farvel, farvel,« sagde det inde i Hugo, han saa' op ad Gaden, hvor Forældrene boede. Saa svingede de om Hjørnet, og afsted gik det — forbi

Anlæget, forbi Skolen, forbi Md. Christensens Butik. Oppe hos Kandidat Strand var der Lys — »farvel, farvel —!» Saa hørte Brostenene op, Husene laa spredt med enkelte Lys oppe i Gavlene. Landevejen var helt lys, de kunde se langt bort — alt laa ligesom i Maaneskin, skønt der slet ingen Maane var paa Himlen.

De susede henad Vejen. Karl og Hugo holdt sig fast paa Vognsiden, men den rystede, saa det snurrede i Fingrene. Saa tog de hinanden i Haanden og laa og saa' op paa Stjærnerne, der var blege og taagede. Proprietær Olsen og Kæmneren raabte højt til hinanden gennem Larmen, nu knaldede Hr. Olsen med Pisken, saa Hestene sprang, og Hugo og Karl klamrede sig til hinanden. Naar de kom forbi et Hus ved Vejen, larmede Vognen pludselig op, og de hørte Hunden rase inde i Gaarden. Ude paa Markerne laa Køerne og sov, engang imellem kom en Mand forbi og blev staaende og saa' efter dem. Hestene prustede og ringlede med Seletøjet.

Pludselig fløj noget hvidt forbi ude paa Vejen — det gav et Ryk i Vognen, og de hørte Hr. Olsen raabe. Karl og Hugo krøb sammen i Skræk — Vognen susede og svinglede — Huse foer forbi — Træerne bøjede sig, og Stjærnerne dansede over deres Hoved. De hørte de løbske Hestes rasende Klampren, saa' hinanden ind i Ansigtet og stønnede i Rædsel. Forude hørte de Hr. Olsen skrige: »Den Nærmer, den Nærmer, Jens — for Helvede!« — »Hold lige ud, lige ud — giv los; for Satan!« — det var Kæmnerens Stemme, der druknede i Larmen. Skærverne sprang fra Vognen, det var, som om Vognen stod paa det ene Hjul, saa skurede den op mod en Skærvebunke, der raslede ned og foer bagud. »Hold lige ud, lige ud — Broen, Broen!« skreg Kæm-

neren. »Hold Kæft,« tordnede det forude. Hugo og Karl krøb sammen, Vognbunden stødte og dunkede, de laa tæt op ad hinanden. »Hugo, Hugo,« stønnede Karl — »Karl, Karl,« stønnede Hugo og holdt ham fast om Halsen. Saa dundrede og gungrede det under dem, de løftede Hovedet, stive af Skræk, saa' et Blink af Vand, der flød forbi under dem og blev borte i et Ryk. Stjærnerne svingede over deres Hoved, de hørte Hr. Olsens Stemme: »Hold fast — hold fast!« Karl havde klamret sig ind til Hugo: »Hold paa mig, hold paa mig — vi dør, vi dør!« Hugo løftede sit Hoved, Landevejen foer afsted ind mod Byen — Træer, Huse, Pæle foer med, ude paa Markerne kørte Gaarde og Haver afsted, rundt .. rundt .. Karl havde ogsaa løftet sit Hoved og stirrede hvid ud i den spøgelseslyse Nat. »Hugo, Hugo!« Et hæftigt Stød kastede ham ind imod Hugo, saa Panderne tørnede sammen, de græd begge højt af Smærte og Skræk — hørte et Raab forude, højt og hvinende — glemte Graad og Skræk for en endnu større Rædsel. Og i et Nu hvirvlede alting sammen i et Brag, som om Himlen faldt ned over deres Hoved og druknede Larm og Skrig og Skræk i et tordnende Mørke. —

Hugo laa i Grøften, et Stykke fra ham laa Karl paa Knæ og stirrede hen paa Vognen, der laa væltet med Hjulene strittende i Vejret. Lidt længere borte kravlede Kæmneren paa alle fire, bandende og lynende. Hr. Olsen og Jens Kusk stod ved Hestene, den ene havde rejst sig, den anden laa ganske stille. »Er I dèr, Drenge,« raabte Hr. Olsen. »Ja,« svarede Hugo og Karl i Kor — først nu hørte de en spæd Klynken fra Aage, der kom kravlende frem fra Bunden af Grøften. »Har I slaaet jer?« — »Nej,« klynkede Karl og Hugo og rejste sig — Aage græd og jamrede: »Jo, jo.« Hr. Olsen kom

hen, han fik Aage rejst op, følte paa hans Ben og Skuldre. »Sludder, Dreng — her er jo saa blødt som i en Møgkule.« Kæmneren var kommet paa Benene og stod og gispede efter Vejret. »Er det galt med Hjærteklapperen?« sagde Hr. Olsen, »op med Næbbet, Kæmner!« — »Din Svinepels,« gispede Kæmneren, saa Hr. Olsen stak i at le, Hugo lo med, højt og forvirret, Karl lo og græd paa éngang, og Aage faldt pludselig i med en høj Pigelatter. Der stod de alle leende og overmodige efter den bedøvende Skræk. Kun Kæmneren hvæsedede og bandede, mens han hev efter Vejret med Haanden paa Brystet.

Langt om længe fik de Vognen rejst. Jens Kusk stod med de rystende Heste. Da de kom til Klitgaarden, var det begyndt at lysne. De gik paa Tæerne gennem Stuerne og kravlede dødtrætte i Seng i det store, hvide Kammer ud til Haven.

De første Dage gik Hugo omkring i en Døs af Længsel og Hjemløshed. Han blev syg af Sorg, naar han tænkte paa, at han skulde blive derude i en lang, uendelig Maaned. Aldrig før havde han elsket sit Hjem og Forældrene og sin Søster som nu. Han mindedes tusinde Ting, som han ellers aldrig tænkte paa, selv Faderens mørke og tause Ansigt var ham hjemligt og nær — han ønskede blot, han kunde se ham, blot for en Time, et Minut. Han saa' Moderens Ansigt for sig, som han havde set hende, da hun kyssede ham til Afsked, og han sneg sig bort, ene og ulykkelig for at skjule

sine Taarer. Værst var det om Aftenen, naar de sad i Havestuens Mørke, og den lyse Taage laa som en Sø over Engene derude. Han var ganske ene. Alle var de fremmede — selv Fru Olsen, der om Dagen mindede ham om hans Moder. »Moder« ... hviskede det inde i ham — han sad i Mørket og kaldte paa hende. Det var, som om han sad paa en øde Ø i Taagen og vidste, at hun ikke kunde komme, hvor meget han end kaldte.

Naar de saa kom ind i deres Kammer, og Jørgen, Karl og Aage laa og lo og snakkede om Baadeturene i Langesø og Hestene, som de red i Marken og den vilde Leg i Laden og paa Lofterne, laa Hugo og stirrede ud ad Vinduet op mod den lyse Himmel med de blege, fjærne Stjærner. Og han drømte sig da atter hjem til de stille Stuer i den tause Nat. Sommetider tvang han sig til at tænke paa alt det morsomme, han huskede — Fru Asmussen, Fru Svendsen, alle de Mennesker, som de morede sig over i Skolen og Hjemmet. Det hjalp et Øjeblik, han glemte sig selv, hørte Karls og de andres Stemmer og laa og lyttede til deres Latter og Spilopper i Dynerne. Men snart dukkede han atter ned i sin Længsel — den førte ham bort over Himmel og Stjærner, til den sank ned foran den tomme, hvide Seng i Stuen derhjemme, hvor han hørte Søsteren klynke i Søvn og Lyden af Moderens Stemme, der hviskede: »Sover lille Emma?« Saa blev alt ganske stille — kun Fodtrinenes beroligende Lyd paa Fortovet i den stille Gade

Men alt som Dagene gik, blev Sorgen og Længslen mere fjærn, dukkede kun op i Ny og Næ, Ansigterne viskedes ud, han huskede dem nok, men de nærmede sig ikke af sig selv som før. Han og Lis havde fundet hinanden igen. De mødtes om Morgenens ved Thebor-

det, Lis var i lys blomstret Sommerkjole, de havde en Plads nede ved Bækken, der løb gennem Haven — dér sad de og saa' ned i det klare Vand, der piblede og boblede afsted. De sad ganske nær ved hinanden, Lis plukkede Græs og Blomster og lod Bladene sejle. En Gang imellem saa' hun paa ham, og de smilede begge. Luften var frisk og kølig nede ved Bækken, lagde de sig tilbage i Græsset, stod Himlen deroppe mellem Træerne dyb og blaa som ingen andre Steder. Ude paa Marken brølede en Ko langt borte. Naar den holdt op, summede det i Luften omkring dem ...

»Hvad skal du være, Hugo, naar du bliver voksen?«

»Det véd jeg ikke bestemt endnu,« sagde Hugo og stirrede op mellem Træerne.

»Hvis jeg var Dreng, vilde jeg være noget stort,« sagde Lis og rørte sig heller ikke.

»Det vil jeg maaske ogsaa,« sagde Hugo rolig og besluttet.

»Jeg vilde ud at rejse, langt langt bort.« Lis kastede en Blomst, hun havde plukket, i Bækken. Hun blev ved med at plukke Græs og Blomster mens hun talte. »Jeg vilde se alle fremmede Lande og alle fremmede Mennesker og more mig fra Morgen til Aften, hvor jeg kom hen. Moder siger altid, at det er meget bedre at blive inde i Byen og se at blive gift med en pæn Mand med mange Penge. Men der er ingen, jeg vil gifte mig med — jeg vil slet ikke gifte mig, det er bare dumt og kedeligt — det synes ogsaa Kaj Thorsen nede hos Stationsforstanderen.«

»Kan du godt lide ham?« spurgte Hugo.

»En Gang imellem er han meget rar.«

»Jeg synes, han er vigtig.«

»Ikke naar man rigtig kender ham.«

»Kender du ham da rigtig?«

»Tja — noget.«

»Kan du bedre lide ham end — Karl for Eksempel?«
spurgte Hugo nølende.

»Det ved jeg saamænd ikke. Jeg kan meget godt lide dem begge to.«

»Man kan da ikke lide to lige meget paa én Gang?«

»Hvorfor ikke det? — Kan du ikke?«

»Nej,« sagde Hugo og rystede paa sit Hoved med lukkede Øjne.

Lis rejste sig. Hun stod foran Hugo og børstede sin Kjole.

»Skal vi saa gaa hen og finde de andre?«

»Her er saa rart,« sagde Hugo og blev liggende.

»Jeg har lovet Karl at gaa med ham til Langesø. Du kan jo godt blive liggende.«

»Skal du alene med Karl?«

»Hvorfor det?«

»Naa—aa,« sagde Hugo og smilede op mod Træerne.

Hun stod lidt. Hugo troede ikke paa, at hun skulde med Karl til Langesø. Karl var ovre paa Vindstrupgaard og legede med Drengene og de to Piger. Naar han blev liggende, lagde hun sig nok ned igen. Han vidste godt, at man bare skulde lade som ingenting.

»Kom nu,« sagde hun saa og strakte Hænderne ud for at rejse ham op.

Hugo smilede ømt til hende — men han blev alligevel liggende og rystede overlegent paa sit Hoved.

»Her er meget bedre,« sagde han og rykkede sig lidt, for at hun kunde se, hvad han mente.

»Farvel,« sagde hun saa pludselig og vinkede. Hugo blev liggende, nu kunde han jo ikke rejse sig, saa troede hun blot, at han ikke kunde undvære hende.

Han laa og ventede, at hun skulde komme tilbage — ønskede, at han havde sagt ja og fulgt hende. Nu hørte han hende fløjte henne ved Huset. Han drejede sit Hoved halvt, skimtede hendes Kjole henne ved Laagen. Saa tabte hendes Fløjten sig bag Gaarden. »Jeg er ligeglad,« tænkte han og strakte sig i Græsset — han følte godt, at det ikke var sandt.

Lidt efter rejste han sig og gik gennem Haven ned til Langesø.

Da han kom ned til Søen, var Karl og Jørgen der med Drengene og Pigerne fra Vindstrupgaard. De havde trukket Sko og Strømper af og rodede med en Baad, der laa ved Bredden. Karl var Anfører og kommanderede de andre til Vikingetog og Røveri paa Normandiets Kyster. De to Dreng fra Vindstrupgaard var ganske lyse, næsten hvide i Håret, Hovedbunden var brun og solbrændt, Øjenbryn og Øjenvipper helt hvide mod de røde Ansigter. Pigerne var mørkere, den ældste, Kirsten, var helt mørk med røde Kinder, hun lo altid til Hugo, naar hun saa' ham. Hun havde vendt sig om, da Hugo kom og stod nu og smilede til ham, da han langsomt nærmede sig. Hun havde bundet Kjolen op mellem Benene og tørte sig over det varme Ansigt og Haaret med Bagen af sin Haand.

Hugo legede med, han og Kirsten var sammen, Hugo skulde forsvare Kirsten mod Normannernes Rasen. Karl og Lars Vindstrup stod i Baaden og spejdede og styrede ind mod Kysten, hvor Jørgen og Hugo var Indfødte, der var gaaet ud af deres Huler og afskød forgiftede Pile og skreg op paa fremmede Sprog — Tysk, Engelsk og Latin imellem hverandre, mens den lille Søren Vindstrup bevogtede Kvinderne bag den store Sten ved Buskene. Nu sprang Karl og Lars Vindstrup

fra Borde under vilde Kamphyl, som besvaredes af Jørgen og Hugo. Hærene stødte sammen under Brag og Vaabengny — Jørgen, der var fed og stønnede af Varme, overgav sig hurtig, blev bunden paa Hænder og Fødder og slæbt som fangen Konge ombord. Karl kommanderede nu Vikingehæren i Land til Rov og Sejerstogt. Vikingehæren, der bestod af Lars, rykkede frem, myrdende og skændende, Hugo trak sig tilbage til Borgen ved Buskene, hvor Kvinderne skreg og skjalv.

Da slog Vikingehæren ned over Borgen, hvor den lille Søren Vindstrup opløftede et Jammerskrig, og den yngste af Vindstrup-Pigerne faldt paa Knæ og bad om Naade.

Hugo havde løftet Kirsten op, han vilde flygte med hende til det indre af Landet, hun slog Armene om hans Hals og flettede de bare Ben om hans Krop. Hugo hørte Karl og Jørgen skænde og brænde, mens han bar sin tunge Byrde op over Bakken. Han følte pludselig Kirstens varme Kind mod sin og Benene, der spændte om ham. En Bølge af ukendt Fryd steg op i ham — steg og steg for hvert Skridt han gik — han var segnefærdig af Mathed, Hjærtet stormede i hans Bryst. Da stod han pludselig stille ved et Træ under den kølige Skygge. Han lod Kirsten glide ned, hun lagde sig i Græsset og smilede op til ham. Han lagde sig ned ved hendes Side, og de laa og saa' paa hinanden, saa tæt at Hugo kunde føle Kirstens Aande. En svimmel Uro fyldte hans Hjærte, mens han laa og smilede ind i hendes Øjne, der var ham ganske nær. Langt borte hørte de de andre raabe deres Navn. »Skal vi gaa derned?« spurgte Hugo og lettede sig i Græsset. »Nej,« sagde Kirsten og greb efter Hugos Haand —

I det samme løftede Hugo sit Hoved, han havde hørt Stemmer bag sig. Han saa' sig om — henne ved Vejen stod Lis og Dr. Mügges Aage og pegede hen imod dem. En hæftig Rødme skød op i ham, han vidste ikke, hvor han skulde gøre af sit Ansigt og ønskede sig selv og Kirsten mange Mile bort. »Har I det godt?« raabte Aage hen imod dem. »Sikke nogle Børn,« sagde Lis og lo højt op med løftede Hænder. Saa tog hun Aage under Armen og løb leende med ham ind over Markerne

Hugo rejste sig. Kirsten laa med de tykke bare Ben — hun saa' ud som en rigtig Bondetøs imod Lis. »Du kan hilse de andre og sige, at jeg ikke gider lege med længere,« sagde Hugo, »jeg gaar hjem.« Kirsten havde trukket Benene op under sig og laa og pillede ved Græsset uden at se op. Hugo lod hende ligge og gik op mod Vejen. Han hadede alle de Tøse

Ferien gik med Leg og Venskab, der blev til Fjendskab for at ende i et varmt og evigt Venskab igen. Karl og Hugo holdt som oftest sammen — det, der bandt dem til hinanden, var Lis. Herude paa Landet var deres første spæde Følelse begyndt at tage Form og faa Farve, de følte sig mere voksne end de andre, og det fælles Sværmeri gav deres Sind en egen dæmrende Mandighed og Trang til Ridderlighed, der udviklede sig gennem ensomme og fortrolige Samtaler, hvor Lis altid var Midtpunktet. Noget gjorde det vel ogsaa, at Lis var begyndt at gaa Ture med Aage, og

den fælles Tilsidesættelse skabte et kraftigt Sammenhold. Da deres Kærlighed til Lis ikke lod sig forvandle til Had, omformedes den til et blegt og fattet Sværmeri, der foretrak Ensomhed og talende Taushed. Men desto mere samlede deres Haan og Had sig om Aage, hvem de frakendte alle aandelige og legemlige Egenskaber. Naar de deltog i de andres Lege, kunde det jo nok hænde, at enten Hugo eller Karl eller begge som ved en ren Tilfældighed kom til at sparke til Aage eller vælte ham over Ende under Løbet. Men som oftest nøjedes de med at sé paa ham og løfte Brynene eller kom med fine Hentydninger til et eller andet i Aages Karakter eller Skabelon, der virkede dobbelt stærkt og blev nydt dobbelt dybt, fordi det var saa skjult og hemmelighedsfuldt og sprang ud af deres ubrydelige Venskabsforbund uden bestemt Aarsag eller Aftale. Mødte de Lis og Aage paa deres Ture, lod de, som om de var uhyre optaget af at drøfte et eller andet, som de andre var udenfor, og de nikkede skødesløst til Lis og saa' paa Aage med en dræbende Overlegenhed, der udtrykte deres Foragt for Spadsereture under kvindelig Led-sagelse. Naar de saa var kommet forbi, drøftede de, om Aage forstod deres overlegne Haan, og de udviklede for hinanden, hvordan de hver for sig havde haanet ham med Smil eller Blik, indtil de atter fandt Hvile i det stadige Samtaleæmne: *Lis*, der naturligvis baade forstod dem og foretrak dem begge for Aage, men bare vilde prøve dem og se, om de ikke gav efter og gjorde den første Tilnærmelse til Forklaring og Udsoning. Men de var gudskelov for stolte til at bøje sig. Vel led de under hendes Luner og Ligegyldighed. Men hun skulde se, at de kunde bære det og havde nok i hinandens Selskab og ensomme Foragt. —

Og gennem deres fælles Sværmeri for Lis omformede selve deres Venskab sig til et blidt og følsomt Sværmeri. Ting, som de aldrig før havde betroet nogen, betroede de nu hinanden, og Overensstemmelsen i deres fortrolige Meddelelser og i deres fælles Lidelse bundfældede sig i en hemmelighedsfuld og uundværlig Nydelse. De nød Samværet paa en anden Maade end tidligere — naar de om Morgenens nikkede til hinanden, betød det noget andet end de Ord, de lod falde til de andre — naar de gik sammen over Markerne, og ingen af dem talte, vidste de, at deres Venskab var evigt og uforanderligt. De var fyldt af en ustanselig Længsel efter at ofre sig — de delte broderlig alt, ja gemte Chokolade og forbudne Cigaretter for at kunne tilbyde hinanden det bedste, selv om det var den sidste Cigaret. Og op af den indre Sympati steg en ydre — Hugo beundrede det skiftende Udtryk i Karls Smil og Skæret i hans Øjne, den rene Farve over hans Hud, den blonde Solskinsglans over hans Haar og den lette Slankhed over Skikkelsens Linier. Karl blev for ham en egen blond og sommerlig Afgud, som han tilbød i sit Hjærte og længtes efter at ofre sin Æmhed og Hengivenhed — og fjærnt og hemmelighedsfuldt følte han i sit Sind, at Længslen efter Lis gav hans Venskab for Karl en Baggrund af Renhed og Ynde. —

De havde aftalt at mødes med de andre til en Tur til Vindstrup Strand. De havde hentet Drengene og Pigerne paa Vindstrupgaard og gik nu i en Klynge langs Vejen. Snart skilte de sig ud, to eller tre i Følge, som de var Venner til. Kirsten var ofte i Nærheden af Hugo, Lis gik med Aage og saa' sig nu og da tilbage med løftede Bryn. Den yngste af Vindstrup-Pigerne, der hed Maren og havde hvidt Haar som Drengene,

gik med Broderen Søren i Haanden og sagde ingenting. Begge Pigerne havde deres fine Kjoler paa — hvor var de tunge og varme mod Lis, hvis blomstrede Kjole luftede i Vinden! Forrest gik Lars med Jørgen, de strittede Skærvesten efter Telegrafstængerne og Traadene, hvor Svalerne sad og vippede med Halen. Ramte de en Traad, sang det i Luften og klirrede og kimedede langt borte. Nu og da løb Lars langt ud ad Vejen, stansede saa og telegraferede med en Pind paa Staaltraadshegnet langs Markerne. De hørte Lyden komme hen imod dem, langvejs fra som en dæmpet Snurren, og brumme bort som en Humlebi langt bagude i det Fjerne.

Da de kom til Stranden, laa Havet glat og glitrende og slaskede med smaa trætte Skvulp ind over Sandet. De trak Sko og Strømper af og kølede Fødderne i Vandkanten. Pigerne pjaskede længere ud med løftede Kjoler, sommetider skreg de op, svimle og angst for at falde, Marens Kjole hang ned bagtil og dyppede i Vandet. [Kirsten gik sammen med Lis, stak Hænderne ned og fandt Sten og Skaller, som hun gav Lis, og som Lis igen smed længere ud uden at ænse Kirsten.] Søren stod inde ved Bredden, gravede Fødderne ned i det bløde Sand og gned det rundt om Benene. Saa traskede han ud og skyllede dem rene. Naar han kom tilbage, pillede han de sidste Rester bort mellem Tæerne.

Saa blev de enige om at gaa rigtig i Vandet. —

Drengene skulde først gaa ud — saa Pigerne et Stykke længere borte. Karl var den første, der løb ud, Hugo sad og fulgte hans Løb, da han fløj over Stranden og sprang pjaskende ud i Vandet. De andre fulgte efter, slog og skreg og sprøjtede om sig, indtil de samledes i en stor, piskende Klynge. Alt var glemt. Fjendskab og Nag og ensom Fornemhed druknede i Larm

og Sprøjt. De tog hinanden i Hænderne og traskede med gispende Aandedræt længere ud, hvor Vandet slikkede dem over Maven, saa de stammede og snappede efter Vejret under de kildrende Gys. Da de var blevet hærdede og modige, dansede de i Rundkres, kastede sig ned og flød prustende og pjaskende om imellem hverandre — en Bunke sprællende Ben, der stak til Vejrs glinsende af Sol og Væde. Da raabte Lis oppe fra Klitten længere borte, at de skulde gaa op, for at de andre kunde komme til. Og kaade og vilde af Friskhed og Bevægelse stormede de ind mod Stranden, hvor de trimlede rundt i det varme Sand, der glitrede i Smaalyn over de hvide Kroppe, indtil de hede og trætte kastede sig i en Sanddyne i Klitten og faldt til Ro med Blødet kildrende gennem alle Lemmer.

De var blevet ganske stille. Hugo og Karl havde lagt sig lidt fra de andre, Hugo laa paa Ryggen med Armene strakt ud i det bløde lune Sand og gravede Hænderne ned deri, saa Sandet løb som Mel, fint og smuldrende mellem hans Fingre. Nu og da tog han en Haandfuld og lod Sandet risle som gennem et Timeglas ned over Kroppen, saa han mærkede det krible bort langs sin Side. Han hørte Pigerne skrigе ude i Vandet, men løftede ikke Hovedet, blev blot ved med at lade Sandet risle i en tynd Straale over sin Krop. Han følte et Velvære, uendelig dybt og tankeløst, Himlen var ren og blaa uendelig blaa som Glæden og Renheden i hans Sind der var ikke andet end blaa, blaa Himmel, som han aandede ud i, rolig og lykkelig ingen Længsel ingen Sorger blaa, blaa som Himlen

Da følte han, at Karl havde løftet sig — han vendte langsomt sit Hoved og saa' ham sidde og stirre ud over

Havet. Hugo drejede sig og blev liggende støttet paa Armen. Ude paa en Sandflade, der hævede sig over Vandet, stod Lis. Hun havde lagt Hænderne bag Nakken og løftede Ansigtet mod Solen. Hendes nøgne Pigekrop tegnede sig mod Havet og Himlen — Hugo hørte pludselig sit Hjærte banke. Han vilde lægge sig tilbage, for at Karl ikke skulde tro, at han 'saa' paa Lis — men naar Karl blev siddende og saa' derud, hvorfor skulde han saa ikke? Nu satte Lis det ene Ben ud i Vandet, et langt og lige Ben, der dyppede Taaen i Vandet. Hun raabte noget til Kirsten og Maren, der kom traskende inde fra Land med hinanden i Haanden — Hugo gad ikke se paa dem. Men han fulgte Lis, ængstelig og dristig paa samme Tid. Den lyse Krop bandt hans Blik og hans Hjærte — en ny og uforklarlig Længsel dæmrede i hans Sind — Lis var ikke den samme idag som igaar, han selv heller ikke — hvorfor bankede hans Hjærte — hvorfor skammede han sig og lo af sin dumme Skamfuldhed paa samme Tid? Saadan som Lis nu stod derude, vendt imod Bredden midt i Havet med Solen omkring sig — det var jo Lis, som han aldrig før havde tænkt sig, men nu vidste at han aldrig vilde glemme. Ja — nu vidste han det — aldrig, aldrig glemme ...!

IV.

DET var, som om Solen var borte, da Ferien sluttede, og Hugo atter var hjemme. Han var jo nok glad over at se Forældrene igen og høre Søsteren fortælle om de første Skoletimer hos Frøken Schütte. Men han syntes, at han var kommet ligesom bort fra dem — hans Tanker var andetsteds og vendte først langsomt tilbage fra Solen og Friheden til den tunge Formørkelse i Hjemmet og i Skolen. Han var taus og følte sig ene — murede sig mere og mere inde i sine Tanker og i sin Skolelæsning. Han brød sig ikke mere om at lege, hverken med de andre Drengene eller med Søsteren, han mærkede en underlig Sorgmodighed snige sig ind mellem ham selv og de andre, en sløv Ligegyldighed, som han maatte kæmpe imod med alle Kræfter for at lære, hvad der skulde læres, og være, som han skulde være. Det var, som om noget var forbi — en Tid, et langt Stykke Liv, syntes han. Han følte en hemmelig Uro og Angst over de Tanker, han havde, de Syner, der forvirrede hans Sans. Naar han talte med Drengene i Skolen, syntes han, at han var blevet ældre, siden han saa' dem sidst. Og han tumlede ene omkring i det Vildnis, der holdt ham fast, og hvortil han af sig selv vendte tilbage, naar han syntes, han var kommet igennem det og ud i det fri. —

De havde faaet en ny Dreng ind i Klassen. Hans Fader var kommet dertil fra en anden By — han var ansat nede i Banken og hed Hr. Hertz. Drengen hed Harry. En af de første Dage efter Ferien, da Hugo kom ind i Skolegaarden, stod han henne ved Plankeværket, mens de andre Drengene paa Afstand betragtede ham og hviskede sammen. Hugo gik hen til de andre og stod en Stund og saa' hen paa den fremmede Dreng. Han stod med et blegt Smil og saa' op over Taget langt bort i Luften. Hugo syntes ikke, han rigtig lignede nogen af de andre — skønt han var lys som de. Da hørte han Karl sige:

»Far siger, at han er en Jøde ligesom Hugo.«

Naar Hugo ellers hørte Ordet »Jøde«, følte han sig saa uendelig ene og tilovers. Ikke fordi han troede, de andre mente noget ondt dermed, de var Venner som alle andre Drengene, men der laa noget bagved, syntes han — noget som pludselig satte ham udenfor og lod ham staa om end kun et Øjeblik alene. Han sagde aldrig selv det Ord — naar han en enkelt Gang i Verdenshistorien skulde nævne det, maatte han tage sig sammen for at sige det saa rolig, som om han intet tænkte. Naar Hr. Ingversen nævnede Ordet, syntes han ogsaa, at der laa noget andet bagved, som gjorde ham utryg og urolig. Han saa' ogsaa undertiden Billeder af Jøder i et Vittighedsblad, som Karls Fader holdt — de var altid grimme og havde lange krumme Næser og talte et Sprog, som Drengene gjorde efter, naar de talte om Moses og Habakuk. Karls Fader havde engang læst et Stykke op for dem med en Jøde i — det var jo nok morsomt, og Hugo forstod godt, at Karl maatte le, saa han var nær ved at revne, men Hugo skammede sig og ønskede, at han havde kunnet le

med uden at behøve at skamme sig. Engang havde han været til en Trylleforestilling oppe paa Teatret, da var der optraadt to Jøder tilsidst, der sang og dansede i lange Kapper og med Krøller og lange Næser. Alle Mennesker havde lét — Hugo lo selv med, indtil hans Blik traf Faderen ved sin Side. Han sad bleg — smilede nok, men Hugo syntes, han saa' urolig ud, og at hans Næse var hvidere og længere, end den plejede. Da havde Hugo ønsket, at Faderen havde haft en anden Næse, saa ingen kunde se paa ham, at han var Jøde. Han følte, at han sad og skammede sig over sin Fader og dem deroppe — og han følte sig dobbelt skamfuld under sin egen Skam.

Men fra den Dag han havde set den fremmede Dreng i Skolegaarden og hørt, at han var Jøde som han selv, da var det, som om noget nyt var kommet ind i Hugos Verden — noget, der tiltrak ham og paa samme Tid holdt ham paa Afstand. Han havde hjemme hørt Forældrene tale om Hr. Hertz, der var ansat i Banken, de havde drøftet hans Familie inde i Hovedstaden, og Hugo hørte, at Hr. Hertz' Kone var en født Simon. Men Hugo fornam tillige, at Forældrene, samtidig med at de talte om de fremmede, saa alligevel ligesom trak sig tilbage. Hugo havde en Dag, da han gik sammen med Faderen, mødt Hr. Hertz og hans Kone, der kom gaaende alene med hinanden under Armen. Hugo havde tænkt sig, at Faderen vilde hilse og var selv lige ved at tage til Hatten. De saa' allesammen paa hinanden et ganske kort Sekund — saa tog de pludselig Øjnene bort og gik forbi uden at hilse. Hugo følte i samme Øjeblik, at det var ligesaadan med ham selv og Harry. De havde kun set paa hinanden, men endnu ikke talt et eneste Ord sammen. Og dog følte han, at den Dag maatte

komme — han baade længtes derefter og ønskede alligevel ikke rigtig, at den vilde komme.

Saa mødte han en Aften, da han kom fra Karl, Hr. Hertz med sin Kone og Harry. Hugo vilde hilse og gaa forbi, da Hr. Hertz pludselig stansede. Han kom smilende hen mod Hugo, han var bleg med lidt rødligt Skæg, og hans Smil var nok venligt, men det gjorde Hugo urolig. Hr. Hertz saa' paa skraa paa Hugo, idet han tog hans Haand og sagde med en blød, indsmigrende Stemme:

»Det er nok den unge Hr. David, som gaar i Klasse med Harry? Skal De hjem? Saa kan vi maaske følges? Hvor gammel er De, min Ven? Saa er De og Harry jo paa samme Alder. — Det var morsomt, ikke sandt, Harry? — Det er min Kone ... den unge Hr. David,« sagde han og lo, saa man saa' de store Tænder og de tykke, røde Læber under Skægget.

Hugo og Harry gik sammen lidt bagved de andre. Hugo saa' paa Hr. og Fru Hertz, hun var lille og rund og havde sét paa ham med store, lidt dumme Øjne. Hun satte Fødderne bredt og fladt i Gangen — Hr. Hertz var i Galoscher og trak lidt paa det højre Ben, som om han ikke rigtig turde træde til. Benene var korte og en lille Smule krumme. En Gang imellem drejede han Hovedet, sagde noget til Drengene bagved og lo højt, mens han nikkede opmuntrende.

Hugo følte sig underlig tilmode. Han var glad over at have hilst paa Harry og hans Forældre og følte sig dog underlig fremmed og utryg. Var det, fordi alle vidste, at Harry var Jøde som han selv? Var det, fordi han gennem sine Forældres Samtaler havde følt, at de helst vilde holde sig paa Afstand? Medens han ellers kunde tale med de andre Drenge uden at tænke over, hvad han skulde sige, syntes han nu, at der

var en Kløft mellem ham og Harry, som de maatte springe over for at komme over. Naar Harry saa' paa ham, var der noget baade udfordrende og indsmigrende i hans Smil, som gjorde Hugo forvirret og vagtsom. Han vilde gerne have givet sig hen og sagt Harry meget af det, han havde tænkt om ham. Men det var ligesom han blev bange for at betro sig til ham, hver Gang han mødte Harrys Blik. Det var nok venligt med et blødt, tungsindigt Skær, og dog laa der noget andet deri, noget uforklarligt, ligesom drilsk i Krogene. Men det blev saa atter helt borte, og Hugo syntes, at hans Øjne kun var bedrøvede og saa' paa ham med en underlig sørgmodig Længsel.

»Er du glad ved at bo her i Byen?« spurgte Harry.

»Ja — er du ikke?«

»Aa — jeg véd ikke rigtig. Mor siger, det er en Kemer-By. Far siger, at man skal tude med de Ulve, man er iblandt. Foreløbig tudér jeg altsaa —,« sagde han og saa' med et spottende Skuldertræk hen paa Hugo.

»Kommer du ikke sammen med nogen?«

»Der er ingen, som tiltaler mig,« sagde Harry og løftede Brynene, mens hans Øjne atter fik det sørgmodige Udtryk, som Hugo saa godt kunde lide. »Drenge i Skolen taler jo ikke om andet end dumme Sager. Dér, hvor jeg kom fra, var vi nogle Kammerater, der kom sammen og talte om Bøger og sommetider læste op for hinanden, hvad vi havde skrevet. Skriver du ikke paa noget?«

»Paa hvad for noget?« spurgte Hugo forvirret.

»Ja, hvad skriver man? Digte og Stykker og den Slags. Jeg har oversat næsten hele »Egmont« af Goethe. — Kender du noget af Goethe?«

»Nej. — Ikke meget,« tilføjede Hugo forsigtig, da Harry forundret saa' op.

»Jeg læser meget om Aftenen, naar jeg er færdig med mine Lektier,« sagde Harry og skød Munden lidt trodsig og overlegen frem. »Jeg har baade Hertz og Heiberg og Goldschmidt hjemme — du kan laane dem, hvis du har Lyst. Jeg ønsker mig altid Bøger til min Fødselsdag. Iaar fik jeg »Niels Lyhne« af Jacobsen og »Vor Tids Helt« af en Russer, der hedder Lermontov. Jeg synes bedst om den sidste. Saadan vilde jeg gerne kunne skrive. Om Kvinder og Bortførelser og vilde Heste og alt, hvad man saadan tænker paa. Det andet er saa dagligdags, synes jeg.«

Hugo vidste ikke, hvad han skulde svare. Han kendte intet af dét, Harry nævnede. Harrys trætte, overlegne Tone stødte og fængslede ham paa samme Tid. Han følte sig som en dum og uvidende Dreng ved Harrys Side og vilde have givet alt for at kunne overbyde ham. Han tænkte paa at lyve sig et Kendskab til, som han ikke havde, men opgav det af Angst for at Harry skulde opdage det og sé paa ham med det drilske Smil. Saa nøjedes han med at slaa ind i samme Tone og sagde:

»Jeg og de andre Drenge har jo nok læst en Del. Men nu interesserer det os ikke noget videre mere.«

»Det kommer selvfølgelig an paa, hvad det er, man læser.«

»Aa —,« sagde Hugo smilende og saa' overlegent op i Luften.

»Hvad vil du være?« spurgte Harry.

»Det ved jeg ikke rigtig. Mor vil helst have, at jeg skal være Læge.«

»Far vil have, at jeg skal være Jurist,« sagde Harry

og sagtnede lidt i Gangen, idet han med et Skuldertræk saa' hen mod Forældrene, der travede jævnt afsted forude. »Men jeg har nu mine egne Tanker. — Jeg vilde helst være Digter — ikke saadan som dem, vi har — jeg ved ikke rigtig endnu hvordan, men jeg tror nok, jeg kan blive det. Kender du Heine — den tyske Digter — ikke? Det er ikke, fordi jeg netop vilde være som han — han er altfor sentimental, finder jeg. Men han er vittig, og det synes jeg, at jeg forstaar, selv om dét, jeg endnu har lavet af den Slags, bare er noget umodent Vaas.«

Harry smilte og saa' paa Hugo, der smilede tilbage. Hugo følte, at hans Smil var varmt, han beundrede i dette Øjeblik Harry, der turde sige, at det var noget umodent Vaas, han lavede. Under hele Samtalen havde Hugos Sind svinget mellem Usikkerhed og Ubehag, nu følte han pludselig en Trang til Fortrolighed og Beundring. Dybt inde bag alt, hvad Harry havde sagt, mærkede han et Slægtskab med noget i sig selv, som han ikke før havde turdet vedgaa. I de ensomme Timer, han havde tilbragt med sig selv fjærnt fra Drengenes Leg og barnlige Interesser, havde han følt en Trang, en Hang i sit Sind til Fjærnhed, til Higen mod uvisse og uforklarlige Højder. En Trang til at holde sig borte og hæve sig over de andre, mens paa samme Tid hans Væsens dybe Længsel efter Hengivenhed og Venskab rejste sig kæmpende derimod. Han vidste ikke, til hvad Side han gik eller skulde gaa. Noget fremmed, der i Ensomhed farvedes fjendtligt, indsuget og næret i Hjemmet af Ord og Miner og Stilhed, kunde pludselig under Trykket af den dybe Modsætning i hans Sind slaa over i en hæftig og hensynsløs Drift til Fortrolighed og i en uimodstaaelig Blanding af Trods og Bitterhed og For-

ladthedsfølelse vende sig fra Hjemmet med aaben Favn mod alt, hvad der var udenfor. Men det var altid, som om noget dybt rodfæstet holdt ham tilbage, manende og skræmmende, mindende og tæmmende.

Nu følte han pludselig et varmt og fortroligt Fællesskab, mens han gik videre ved Harrys Side. Kunde de aabne sig for hinanden, saa alt, hvad han før havde fortiet og forvaret i Ensomhed, blev opløst og udløst i Venskab som ingensinde før? Et Væld af Forhaabning og ubrugt Æmhed strømmede til hans Hjærte og aabnede for de mange skjulte Kilder. Han gik som i Drømme — drømte om en Fremtid i fælles Haab og fælles Drømme. Var Harry den, han altid havde længtes efter — var Harry den, i hvis Nærhed han vilde kunne give sig hen uden Frygt og uden Hensyn, fordi noget hemmelighedsfuldt i deres Væsen og Udtryk forbandt dem — alt det, han hidtil havde frygtet og nu dunkelt fornam som Stolthed i Ordet *Jøde*.

Harry og hans Forældre stansede foran et Hus paa Torvet.

»Har De Lyst til en Gang at besøge Harry, er De velkommen,« sagde Fru Hertz.

»Vil du?« spurgte Harry smilende og holdt Hugo fast med sin bløde, følsomme Haand.

»Ja, Tak,« sagde Hugo dæmpet og saa' ham fast i Øjnene.

Der er intet som det første fulde Venskab. Hver Gang man ses — hver Time man mødes, er en Lykke. Intet er skjult — gammelt bliver nyt, smaat og stort

er lige vigtigt. Fra Væsen til Væsen strømmer de unge Tanker og Drømme higende mod en Fremtid, der lover alt, hvad Sindet kan drømme sig til uden Erfaring, uden Tvivl. Dag efter Dag drøftes Planer og overvejes Muligheder uden Grænse, de samme Tanker og Drømme gaar igen, vejes og vrages og vejes igen. Men for hver Gang er Stoffet blevet mere tilgængeligt, nye gensidige Impulser farver og former det og smelter det om i den flammende Esse. Og Ilden, der brænder Dag og Nat, er Ungdommens evige Trang til at flamme i Begejstring og ofre af sit Overmaal af Varme. Sol, staa stille i Gibeon! ...

Hugo og Harry var altid sammen. Begges Sind havde faaet den Udløsning, de saa længe havde savnet. De følte, at de andre Drenge med Mishag saa' paa deres udfordrende Sammenhold, men de nød Stillingen paa den udsatte Post med et hemmeligt og medvidende Smil. Mellem Hugos tidligere Venner, Karl og Jørgen og Aage, blev den nye Situation drøftet og betragtet som Frafald og Forræderi, de sluttede sig til Gengæld fastere sammen og mødte det nyskabte Forbund mellem Hugo og Harry med en Slags væbnet Passivitet. Der forefaldt ingen Excesser, der indlededes ingen aabenlyse Fjendtligheder. Man var ikke mere Drenge, der mødte Fjenden i aaben Kamp med Næve mod Næve. Man var voksne Mennesker, der saarede med Taushed og Foragt. Og selv om Naturen en Gang imellem gik over Optugtelsen, saa holdtes den dog indenfor en dæmpet Mumlen, et tilfældigt Skub paa Legepladsen eller en veludtænkt Gebærde, der ramte lydfrit og uden synlig Sigt.

Hugo og Harry mærkede ikke Pilene, eller følte dem ikke — ja, de nød med et Smil de før saa saarende

Skud. Et Skud mod to rammer ingen. Dét, at de følte sig som en fælles Skive for Drengenes Spot og Smil, hævede dem kun yderligere i deres eget Omdømme. En hemmelighedsfuld Følelse af et stolt og helligt Martyrium farvede deres Kinder. Naar de i Drengenes ildevarslende Mumlen hørte Ord, som de før havde skælvet for, og hørte de Raab paa Gaden, som tidligere havde bragt deres Kinder til at gløde og deres Hænder til at knytte sig, saa løftede de nu kun Brynene og smilede til hinanden med et Skuldertræk. De følte, at de voksede sammen, hærdedes sammen. En Anelse om Evner, som de kun dunkelt fornam gennem Sammenligningen med de andres, fyldte dem med overmodig Fryd. Men de lærte samtidig at dæmpe deres Sinds brusende Bølger, naar de tirredes saa længe, at den kunstige Overlegenhed truede med at sprænges, eller Overmodet presede paa for at komme til at funkle i Lyset. De tvang sig til at dække de hede Sind med kølig Ro og uanfægtet og smilende gaa gennem den uvejrssvangre Luft.

Naar de henad Aften var færdig med Lektierne, mødtes de efter Aftale, snart hos Hugo, snart hos Harry. De gik da lange Ture ud over Bakkerne mod Nord, hvorfra man skimtede de høje Klitter ved Vindstrup Strand, eller ad Landevejen til Taarnby, der løb lang og lige mellem flade, øde Marker. De drøftede alt og alle, og det var som oftest Harry, der førte Ordet. Han talte hurtigt, med en lidt smilende Klang i Stemmen som Faderen. Over det blege Ansigt med de graa urolige Øjne foer Lys og Skygge i evig Skiften, det var aldrig i Ro — selv naar han tav, lyste det af Smil og Spot og Kløgt i de spillende Kroge om Øjne, Næse og Mund. Ogsaa hans Krop var i evig Uro, han drejede ofte Hovedet i smaa lynsnare Ryk, understregende sine Ord

med de følsomme Hænder, og naar han blev ivrig, blev hans Gang hurtigere, Skridtene kortere og ude af Trit. Han lo da ofte, selv uden Anledning, og gik med Hatten i Haanden, saa Vinden tumlede sig frit i det rødblonde, krusede Haar. Det var, som om Harrys rastløse Uro spændte og hidsede Hugos drømmende Sind, han blev vaagen og klar under Harrys Smil og Ordstrøm, der piskede som Byger omkring ham. Og han følte sit Indre dæmre til Bevidsthed om underfulde Gerninger og Fantasier, som byggedes op for hans Øjne og atter blev blæst om som Korthuse for igen at hæve sig klarere og mere straalende end før. Som Harry altid var lidt foran ham i Gangen, saaledes følte Hugo ogsaa, at Harrys Tanker var et Stykke forude, og at han selv, tungere og trægere, luntede efter. Men han tvang sig til at følge med og være paa Vagt, selv om han ofte maatte lade Indvendinger ligge, som modstræbende skød sig frem. De sejlede bagud og drev af — Strømmen tog dem. —

De gik idag ad Vejen til Nygaard mellem Byens sidste Udløberhuse mod Vest. Det friskede ude fra Havet, nu og da følte de et vaadt Gus gaa gennem Luften, Harry rev Hatten af og stak Ansigtet trodsig op mod Vinden. Harry havde talt urolig og spredt, fuld af Spot og Modsigelse. Hugo havde lét med, mest fordi han ikke turde andet, skønt han ofte følte Trang til at forsvare dét, som Harry angreb. Der laa et Drag om Harrys Mund, som Hugo nok før havde set, men idag var det, som om det var rettet mod ham selv, uden at Hugo var klar over hvorfor eller hvordan. Det var et eget drilsk Smil, der fortrak sig til en Grimace og blev liggende haardt og forvredet i Tausheden. Da vendte Harry sig pludselig om mod Hugo og sagde:

»Du ligner i Grunden de andre. Siger man noget, de ikke synes om, eller som de ikke ved Besked om, saa bliver de fornærmede og gaar deres Vej. Har jeg Ret? Jeg kan ikke taale dem. Det er ikke, fordi de ikke har læst andet end Hostrup og Oehlenschläger — for mig gærne — men man kommer ingen Vegne. De staar og glor og kommer ikke videre. Dét, du før sagde om Heines »Atta Troll«, det var ogsaa saadan noget sædvanligt Snak. Du sagde, at du syntes, han var udfordrende, og at din Fader engang havde sagt, at en Jøde ikke maatte udfordre andre. Hvorfor ikke? Jeg selv kan ikke lade være. Saa lad dem sige, jeg er en næsvis Knægt. Det siger de jo alligevel. Du jo ogsaa.«

»Det siger jeg ikke.«

»Nej, men du tænker det. *Chrutspe* — ikke?«

»Det er ikke dét, du siger, men Maaden du siger det paa.«

»Ja, jeg kender det! Hr. Ingversen sagde det samme til mig forleden. Han spurgte mig, om jeg ikke syntes, det nye Testamente var Udtryk for en finere Kultur end det gamle. Dét syntes jeg var *Chrutspe*. Saa sagde jeg, at jeg syntes, det var Udtryk for en svagere.«

»Har du da læst det?«

»Selvfølgelig.«

»Det troede jeg ikke, vi maatte.«

»Naar man ikke har læst noget, kan man jo ikke vide noget.«

»Det er jo ogsaa netop noget, vi ikke skal vide.«

»Det er, som om jeg hørte Mor snakke,« sagde Harry og lo op i Luften. »Mor kender ikke andet end Mosebøgerne og Marryats Romaner. Hvis jeg spurgte Mor, vilde hun sige det samme som du. Derfor spørger jeg heller ikke mere.«

De gik en Stund videre i Taushed. Hugo følte sig flov og derfor krænket. Han syntes heller ikke om, at Harry lo ad sin Moder. Men paa samme Tid fyldtes hans Sind med en Blanding af Beundring og Oprørstrang, fordi Harry vidste Besked, netop fordi han ikke først havde spurgt. Hvorfor spurgte man ogsaa dem derhjemme, naar man paa Forhaand var sikker paa Svaret?

»Det var det samme, da jeg tilfældig talte med Karl forleden — ja, du kan jo godt lide ham — jeg synes, han er ubegavet — rædsom! Han vilde være Skuespiller, sagde han, og da jeg spurgte ham, hvad han kendte — hvad tror du saa, det var? »Elverhøj« og »Genboerne«. Han lo højt og fortsatte: »Ikke saa meget som »Et Dukkehjem« eller »Kærlighedens Komædie«. Han véd altsaa ingenting. Og han tænker paa engang at vise os, hvad han véd.«

»Jeg har læst om Thorvaldsen, at han heller ikke vidste noget.«

»Naa, ja —« sagde Harry med et medlidende Skuldertræk.

»Han er dog den største Kunstner, vi har haft.«

»Hvem siger det?«

»Alle.«

»Alle,« sagde Harry og løftede Brynene. »Meinetwegen,« tilføjede han og lo. »Maaske det er derfor, at han heller ikke morer mig. Hvis jeg en Gang vil være Digter, tror du saa, jeg kan blive det uden at vide Besked med alt, hvad de andre har tænkt før mig?«

»Men tror du derfor, at du bliver det?«

De gik atter videre i Taushed, Hugo saa' hen paa Harrys Ansigt — det spotske Smil var borte, Munden var strammet, fast og smal. Brynene var løftet i høje

Buer, ikke overlegent, men træt, og Laagene var halvt sænket, saa Blikket syntes mørkere og tungere. Hugo følte en varm Hengivenhed smelte det Ubehag, der havde strejft hans Sind, og gik og tænkte paa, hvad han skulde sige, men fandt intet. Han beundrede Harry, naar han talte, men holdt mest af ham, naar han tav. Og han forstod pludselig, at det var noget i Harrys Øjne, han holdt af, noget fjærnt og drømmende, som han følte beslægtet med noget fjærnt og drømmende i sit eget Sind .. hvorfra kom det .. hvor søgte det hen?

»Jeg saa' godt, du smilede før,« sagde Harry lidt efter med et Udtryk af ligegyldig Ro. »Det er selvfølgelig ogsaa latterligt — ikke? Tror du ikke, jeg selv kan se det? De Digte, jeg læste for dig for nogen Tid siden, er jo bare Drengestreger — jeg rev dem itu i aftes, da jeg læste dem igen. Men sér du — jeg kan næsten ikke vente paa den næste Dag, saadan længes jeg efter at komme fremad og videre. Jeg synes, jeg er meget meget ældre, end jeg er, og jeg kan føle mig rasende over, at jeg kun er 15 Aar, og det endnu varer længe, inden jeg for Alvor er moden. For jeg véd selvfølgelig ligesaa godt som du, at jeg er en Dreng, selv om jeg ofte, naar jeg taler med voksne, synes, at det er dem, der er 15 Aar, og at jeg allernaadigst nedlader mig til at tale med de umyndige i Aanden.«

De lo begge. Harry drejede sit Hoved fra den ene til den anden Side, naar han lo, mens han strejfede Hugo med sit Blik, der funkede af Kaadhed, Klarhed og tidlig ægget Foragt. Han var lidt forude som sædvanlig, gik fast paa de stærke, noget lave Ben og satte Fødderne fladt og stærkt udad i Gangen som Faderen. Hugo kom til at tænke paa, hvor lidt han og Harry lignede hinanden i Ydre og Indre. Skønt Harry var lys,

følte Hugo, at hvert Træk i hans Ansigt, hver Bevægelse i hans Krop udpegede ham som Jøde. Skønt hans Haar var blondt, gjorde det tætte Krus det fremmedagtigt og iøjnefaldende. Skønt hans Øjne var lysegraa, gjorde de tunge Laag og de stærkt løftede Bryn dem mørkere i Omgivelserne end Hugos. Den følsomme Næse, der ligesom vejrende stak i Luften, var fin i sin Form med en svag glidende Bue, og Næseborenes blage, konkylieagtig skære Linier løftede sig let og kløgtig. Og dog var der over dens Form eller i dens Forhold til Læbernes og Øjnenes Stilling noget tidlig understreget og udfordrende. Men kun naar han smilte. Nu vidste Hugo det — kun naar han smilte! Saa blev hver Linie forvredet — hvert Træk understreget. Saa kom der over hans Stemme den underlig hvislende, svagt læs-pende Klang, som fyldte Hugo med Ubehag, fordi den ligesom trak Harry selv ned i sin lave, lidt uædle Tone. Nej — han holdt ikke af Harry, naar han smilte. Saa maatte Hugo tænke paa Karls blide og indtagende Smil, og han ønskede sig et Øjeblik bort fra Harrys hæftige Uro til det lune Behag i Karls blonde Nærhed.

Men nu vendte Harry sig om imod ham. Hans Ansigt var blegt og roligt, og han sagde med den blideste Stemme, der kunde dirre af Ømhed og Trang til Fortrolighed:

»Der er noget andet, Hugo, som du maaske ogsaa kender. Jeg vil gerne gøre alt og helst paa éngang — derfor véd jeg godt, at det aldrig bliver rigtig færdig. Det er slet ikke i Grunden for at føle mig overlegen og vigtig, det er meget mere, fordi jeg er usikker og ikke rigtig tror paa dét, jeg føler. Forstaar du? Jeg tror selvfølgelig heller ikke, ligesaa lidt som du, paa Biblen og Gud, for Eksempel — men det generer mig slet ikke,

det ligger udenfor Sagen, jeg er færdig dermed. Ja, du sér forfærdet paa mig, fordi jeg ikke er bange for at sige dét, som vi dog begge tænker. Tror du paa Slangen i Paradis — hvem havde skabt den? Og hvorfor? Børnelærdom! Nej, dét, som generer mig, er en Angst for ikke at naa det, jeg vil, fordi jeg maaske ikke kan. Du sagde før: Tror du *derfor*, du bliver Digter? — Nej, nej, nej,« sagde han hæftig og blev staaende foran Hugo, »det er netop dét, jeg ikke tror eller rettere er bange for, at jeg skal komme til ikke at tro. Naar jeg taler med Karl, som jo i Grunden er dum og et Barn, saa er der noget hos ham, der gør mig urolig. Dét, at han tror anderledes end jeg — han véd slet ikke, hvad det vil sige at tvivle. Og saa tænker jeg: maaske var du blevet en anden, hvis du slet ingenting havde vidst! Og saa bliver jeg bange ved Tanken om, at jeg nu véd, hvad jeg véd, og aldrig kan naa til det Punkt af lykkelig Uvidenhed som han. Ja, ja,« sluttede han med smaa smilende Nik, »jeg ler nok, men det er blot Afmagt!« —

»Afmagt?« — udbrød Hugo, han kendte næppe Ordet, havde ihvertfald aldrig hørt nogen bruge det før.

»Ja,« fortsatte Harry, hans Nik var nu alvorligt, og Smilet var forsvundet — »Afmagt! Og der er ingen, der kan hjælpe mig. Jo, du gør det eller prøver ihvertfald derpaa,« sagde han hæftig, da Hugo vilde svare, »men de derhjemme? Far vil helst se mig ende som Sagfører eller Bankdirektør, saadan som han selv vil ende, og Mor er ude af Stand til at begribe andet end dét, hun begreb, da hun var i min Alder. Hvordan har du det med dine Forældre? Ja, godt naturligvis — det har jeg jo ogsaa — men kender de dig, bryder de sig om det? Alt det, jeg tænker og drømmer om, det fore-

gaar ligesom i Enrum, som noget forbudent — jeg vilde skamme mig, hvis jeg skulde tale med mine Forældre derom, fordi jeg paa Forhaand véd, at de vilde misforstaa mig. Og da jeg ikke har andre — jo, jo dig, det har jeg jo sagt dig, men du véd godt, at jeg finder dig umoden, rasende naiv og barnlig! Saa staar jeg der altsaa og trænger til nogen, der kan give mig Mod, og saa er der ikke en eneste, der begriber mig eller i det mindste tager mig alvorlig. Og jeg er ikke noget Barn længer, jeg tror i Grunden aldrig jeg har været det, jeg har aldrig leget i mit Liv, maaske fordi jeg heller ikke har haft nogen at lege med. Den eneste, der har forstaaet mig, var en Pige, som Mor havde ifjor, men hun maatte bort, fordi hun blev forelsket i mig, men jeg vilde jo kun have, at hun skulde forstaa mig, ikke alt det andet, som jeg fandt ækelt. Og da hun saa en Aften, da Far og Mor var ude, vilde trække mig ind i sit Kammer, rev jeg mig løs og sagde, at jeg vilde fortælle Mor det, hvis hun ikke rejste. Saa rejste hun. Og saa længtes jeg som en vanvittig netop efter dét, som jeg dengang havde æklet mig over. Det var dét, der laa i det Digt, som jeg læste for dig forleden, og som du sagde, du ikke forstod. Forstaar du *nu*, hvad det var, jeg mente?»

Hugo nikkede, skønt han endnu ikke klart forstod, hvad det var, Harry havde ment med sit Digt. Men han havde hos sig selv følt dunkle Drifter røre sig og ofte fornemmet en hed og fortumlet Bølge af Attraa og Angst skylle over sit Hjærte og omtaage sin Tanke. Nye Billeder og Fantasier var dukket op i hans Bevidsthed og drev ham halvt modstræbende tilbage igen, saa ofte han søgte med Vilje at unddrage sig og slippe løs. Tvang han sig ind i Læsning og Arbejde, kunde han

pludselig overraske sig selv i en Storm af Længsler og Ønsker, der susede om hans Hoved og blændede hans Blik og Sans. Han rejste sig da fra sit Arbejde og søgte ved Flugt at blive dem kvit. Han gik ensomme Ture udenom Byen ad Veje, hvor ingen kom, helst ud mod Nord, hvor den vaade Vind kom flyvende over Bakkerne. Naar han da atter kom hjem i Stuerne, hvor Lampen kogte i Stilheden, og Forældrene og Søsteren sad om Bordet i det slørede Lys, faldt han til Ro og blev glad igen i den hjemlig-kendte Fred. Men Harry havde Ret. Hvad vidste de derhjemme om ham, og hvad vilde de have sagt, hvis de vidste det? Han sad dér som en Flygtning, der havde fundet Ly og følte sig dybt taknemmelig. Men hvor han kom fra, og hvad han var flygtet for, anede ingen. Det var hans egen dybe Hemmelighed, som han gemte med en Blanding af pirrende Angst og angerfuld Fryd. Den trængte paa for at finde Vej til Befrielse. Men ingen kunde befri ham, intet kunde befri ham — han ønskede at kunne betro sig til nogen og frygtede samtidig for, at nogen med et Blik eller et Ord skulde vise, at de anede, hvad han skjulte. Indtil Sorg og Skam og Længsel slog sammen om hans bankende Hjærte, saa han ønskede, han havde en Gud, som han i Ensomhed kunde betro sig til, og for hvem han i søvnløse Nætter kunde udøse sin Smærte og sine Drømme.

Det hjalp ham, naar Harry talte, skønt han endnu ikke havde røbet noget af, hvad han selv følte. Men blot det, at Harry havde rørt derved og vist ham, at der var andre, som delte hans Nød og Kval, gjorde ham rolig og taknemmelig stille. Harry var den eneste. Nu da de gik tause ved hinandens Side hjemad, forstod han, hvad han skyldte ham, og hvor uundværlig han

var ham. Skønt Harrys skaanselsløse Spot og snærende Smil ophidsede og oprørte ham, tilgav han dog alt, fordi Harry ved sin Aabenhed lukkede op for skjulte Kamre i hans eget Sind, saa alt dét, der havde hobet sig op derinde i Ensomhed, fik Luft og strømmede ud i den fælles Lidelse og Længsel, som Harry gav Udtryk. Han følte, hvor han voksede i Mod og Styrke og Forstaaelse. Dét, der manglede ham, var ikke Hengivenhed, men Hengivelse. Han længtes efter den Dag, da han frit og aabent turde kaste al sin Varme, sin Kval, sin Glæde, sin Attraa for Harrys Fødder og give ham helt, hvad han aldrig før havde givet nogen: sit ensomme Hjertes stormende Æmhed.

De stansede udenfor Hugos Gadedør og blev staaende lidt og saa' op ad den skumrende Gade, hvor de faa Lygter blafrede og klirrede i Vinden. Hugo rakte Harry sin Haand — hvis han havde turdet, vilde han have kastet sig grædende om hans Hals. Men Harry tog hans Haand med sit skæve, lidt kølige Smil og sagde:

»Ja, du smiler. Du tror, du er saa klog, fordi du lader mig plumpe ud, og selv staar vel forvaret inde paa Bredden.«

»Det tænkte jeg ikke paa. Men jeg havde ikke troet, at du var saa dum at tro det.«

De stod et Øjeblik og saa' paa hinanden med det samme kølige Smil. Saa sagde Harry hastig og kort Farvel.

Tiden gik hurtigt med anstrængt Læsning. Fra Hjemmet til Skolen — og fra Skolen til Hjemmet. I de øverste Klasser fik de andre Lærere, Kandidat Strand var et overvundet Stadium, de vidste nu alle, at han bar paa en ulykkelig Kærlighed til Rektorens Kone. Da de tillige vidste, at hun var fyldt 35 Aar, og denne høje Alder syntes dem uforenelig med Begrebet Kærlighed, ydermere med Ulykke som Baggrund, gled han langsomt over i Komik og medlidende Foragt. De store Drengene smilede medvidende, naar han skred over Skolepladsen, bleg og stolt i den poetiske Havelok. Hugo var den sidste, der slap ham. Saa lod ogsaa han ham sejle. Og Hr. Strand stod ensom paa Legepladsen, som da Hugo første Gang saa' ham, med Blikket højtidsfuldt rettet mod Skorstenen paa Rektorens Bolig, hvorfra Røgen steg tilvejs, mens Rektorens Frue egenhændig vendte Frikadellerne til Hr. Müllers varme Frokost paa Komfuret.

Karls Fader, Hr. Ramby, var den, der kammeratlig stod dem nærmest. Mest fordi han kendte dem alle fra smaa — ikke mindst, fordi han hverken stillede Fordringer til Eleverne eller til sig selv. Hr. Ramby havde afløst Hr. Ingversen, hvor dennes Viden i Historien begyndte at svigte, og han tumlede Verdenshistorien, som han tumlede Recensionerne i Byens Avis, med store Vuer og Fugleperspektiver, der mere og mere fortabte sig i det høje Blaa, eftersom Fagkundskaben svandt bort, gemt og glemt i det lave Graa. De store Drengene tog Hr. Ramby, som han tog dem — kammeratlig. De nød med Ungdommens fintmærkende Instinkt den høje Ekstase, hvormed Hr. Ramby udviklede en af ham selv udtænkt Slagplan, der vilde have givet Verdenshistorien en anden Retning, hvis ikke Na-

poleon i sin ubegribelige Kortsynethed havde foretrukket sin egen. Men de tilgav Hr. Ramby, at han desværre var født et Aarhundrede for sent, fordi han selv var den første til at le, naar Drengene stillede ham Spørgsmaal, hvis slet skjulte Respektløshed vilde have faaet selv en Napoleon til at blegne. De følte, at der dybt inde bag Hr. Rambys storladne Pathos skjulte sig en kaad og barnlig Drengeglæde. De fleste af Lærerne havde Egenskaber, der var latterlige og lønnes i Skjul med Latter. Men Hr. Ramby var kun komisk, og det komiske Skær farvedes af hans Smil og smæltede sammen til en lun og munter Medskyld i Løjerne, der frydede Drengene ligesaa meget, som det frydede ham selv i hans 45-aarige Drengenhjærte.

I Græsk havde de faaet den gamle Hr. Faaborg, som kom vandrende fra sit lille skumle Hjem i Byens Ud-kant, kroget og støvet, med de store, spejdende Øjne bag de runde Briller. Han gik altid tæt ind mod Husene med en Stabel Bøger godt forvaret under Armen og de røde, forfrosne Hænder samlede under Bogstabelen. Han var gammel, saa' ud som han altid havde været gammel, og som om han aldrig kunde blive ældre. Han traadte lidt forsigtig prøvende, som om han valgte Brostenene, og saa' sig sky omkring som et Barn, naar han skulde over Gaden. Timerne hos ham havde en Duft af Fortid og Æventyr. Han sad aldrig paa Kathederet, men gik rundt mellem Drengene og satte sig ofte paa Bænken, bøjende sig dybt ned over Bogen, saa Drengene bagved kunde more sig over de gammeldags Flipper, der var til at knappe i Nakken, og Frakkestroppen, der strittede stædigt tilvejs. Men der var ingen, der tænkte paa Drengestreger. For det første sagde han »De« til dem, det var en Udmærkelse,

der forpligtede. For det andet var der noget ensomt og sky i hans Væsen, der holdt dem paa Afstand, samtidig med, at det ved sin Blidhed tiltrak dem — og denne hans Væsens blide Fornemhed under det sære og livsfjerne Ydre gav deres Fantasi et Stof at tumle med, som forøgedes ved den isolerede Fjernhed, hvori han levede. Og endelig steg der fra hans dybe Kærlighed til de gamle Bøger, som havde fyldt hans Liv, et eget Liv, fjærnt og blegt, men gennemlyst af Aand og Renhed. Og mens Drengene forundret og betaget lyttede til de gammeldags, snørklede Vendinger og smaa, skarpe Blink af Vid og længe tonende Rytmer af svundne Tiders Sang om Kamp og Sejr og Død og Elskov, løftede der sig gennem de taagede Slør en Verden for deres Øjne, støvet af gammel Visdom, men manende og mindende — et Ekko af Tone og Tale, der forlængst var død, men klang igen fra de Sind, der trygt og trofast havde bevaret det for Evigheden.

Men den af Lærerne, der i den følgende Tid fik størst Betydning for dem, var Dr. phil. Jens Markow.

Dr. Markow var i Slutningen af Tyverne og var først for nylig blevet knyttet til Skolen. Han var drengagtig slank — saa' man ham bagfra, vilde man anslaa ham til Elev i en af de højere Klasser. Hans Ansigt var blegt og glat, smalt om Kinderne, skarpt om Mund og Hage, Huden laa tynd og blank over Pande og Tinding — naar han tyggede sin Mad, skimtede man bag Huden talrige smaa levende Led, der arbejdede fint og støt som i en sindrig Mekanisme. Øjnene laa klare og aabne bag Næseklemmernes stærke Glas, han tog ofte Lorgnetten af, naar han læste, og Øjnenes Farve var da dyb blaa, men Skæret blev søgende og anstrængt, rykkede ligesom Blikket bort og slørede det i en Taage

af fjærn Tungsindighed. Satte han da atter Næseklemmerne paa, var det, som om alting paany vaagnede til Klarhed og morgenfrisk saa' ud i Lyset.

Der var den samme unge Klarhed og Morgenfriskhed over Dr. Markows Timer. Støvet, der ellers laa tykt og sløvende over Undervisningen i Skolen og de unge Sind, der var trætte af Læsning og unyttigt Stof, fejedes bort af den unge Iver og Varme, hvormed han tog fat og førte Drengene med sig til en nyere Tid og en yngre Verden end den, de før havde kendt. Han var Lærer i Tysk og dansk Litteratur. Navne, som de før havde hørt nævne med fjendtlig Foragt eller overlegen Spot, fik en ny og lokkende Glans — rykkede Drengenes Tanker fra lige, tilvante Veje til ukendte Stier i Naturen og i Menneskenes Sind eller førte dem op til Tinder, hvorfra de undrende og længselsfuldt stirrede ud over et vidt og aabent Land under en vid og uendelig Himmel. Deres skjulte Ønsker og Drømme fik Vinger, alt blev nu Fremtiden. Tiden, der rørte sig i de Aander, hjemlige og fremmede, som de lærte at kende, gød sin Form og Farve i deres tørstende Sind, og uden at de var sig det bevidst, vaagnede langsomt Kappelysten og Ærgerrigheden og førte deres Tanke og Syssel fra Drengens Fællesskab i Latter og Leg til Ynglingens Særliv i Drømme om Digt og Daad. De følte sig nu som unge Kavalerer, der fornemt og roligt stod i diskuterende Klynger i et Hjørne af Legepladsen uden Øre eller Tanke for de umyndiges Skraal og Løjer omkring dem. De ombyttede Kasket og Hue med bløde Hatte, der fik Skygge og Puld efter enhvers særegne Temperament og Smag. Og udenfor Skolen optraadte de med adstadig Værdighed — kun i Overgangsalderens Stemmeklang anede man Drengen, der ikke var drevet

ud af Kroppen endnu, men pludselig røbede sig i en pigelig Diskant, der klang dobbelt barnlig mod den ru og altfor mandige Bas, som fulgte efter.

Ogsaa i Forholdet til de unge Piger af deres Omgang sporedes den nye Form og det nye Væsen. De blandede sig ikke i Flok som tidligere med fælles Fjendskab eller fælles Sværmeri. De var Kavalerer, diskuterede de unge Piger enkeltvis, og følte den ene af dem, at den anden delte hans Sværmeri, angreb han hellere paa Skrømt sit Hjertes Udvalgte, end han tilstod sig medskyldig. De kappedes efterhaanden fuldt bevidst, men i dybeste Hemmelighed om den førende Plads. Kappelstriden gav sig diskrete Udslag i Slipsets Knude eller Farve, i Maaden at hilse paa, at staa paa, at smile paa. Gennem den overdrevne Forsigtighed og Mistænksomhed blev Roen overdreven, Overlegenheden overdreven. Men der kom over dem alle en ynglinge-fin Tænksomhed, som gav de endnu barnlig-bløde Træk en ny og indtagende Ynde gennem den Storm og Strid, der brødes med Foraaret i deres unge Sind. —

Karl var den af dem, der legemlig var videst. Han var høj og blond, slank som en ung Pige, men med Rejsning som en Mand. Han bar sit Hoved frit og kækt paa den ranke Hals, og hans Holdning og Gang var præget af en dybt medfødt Harmoni uden Stivhed eller Slaphed, tilfældig og bevidst paa samme Tid. Hans Ansigt var blidt og dog fast, Smilet og Blikkets bløde Blaa gjorde det blidt, men Formen var fast, fra Pandens rolige Bue til Næsens og Mundens faste, selv-sikre Linier. Hans Stemme havde en egen blød Klarhed, indsmigrende og dog aaben. Der udstraalede fra hans rene Blondhed en Duft af indbydende Ynde, som smæltede sammen med hans Væsens Farvespil, et

vekslende Spil af alle Farver, der umærkelig gled over og tabte sig igen og samlede sig til et afstemt Hele, indyndende og indtagende ved sin levende Harmoni. Han brød sig ikke om, hvem der havde Ret eller Uret — det var, som om han ikke selv vidste, hvad der var Ret eller Uret. Han kunde saare og skaane paa samme Tid, kunde samle dem alle og trække sig bort fra dem alle — han gik og kom som en Sky over Himlen, ikke til at fange, ny i sin Form for hver Gang og dog stadig den samme Sky, der fri og let svævede over Himlen.

Aage lignede Karl eller søgte at ligne ham i Gang og Holdning, undertiden i Væsen, men han virkede helt anderledes paa de andre. Hans Udtryk var smilende som Karls, indyndende som Karls, men det føltes bevidst. Han var lidt mindre end Karl, men holdt sig rank for at synes større, og hans smaa, lidt skarpe Ansigtstræk var ligesom ældre, for tidlig gamle. Han tav som oftest under de andres Samtale, mens hans smaa, vagtsomme Øjne løb fra den ene til den anden, og naar han da endelig talte, opgjorde han som oftest Resultatet uden at fastslaa sit eget Standpunkt. Men drejede det sig om et praktisk Raad, om en Manøvre i eller udenfor Skolen, blev han altid spurgt. Og han vejede og vragede da mellem de andres Meninger, indtil han køligt, men sikkert anviste den Vej, der var at vælge. Den indtog dem aldrig som Karls med en Blanding af Kløgt og Fantasi — den var lige, med Tal efter Tal i Orden som et Regnestykke. Men han sejrede altid tilsidst, fordi de alle følte, at Resultatet hverken lod sig modsige eller modbevise — det laa ordnet og tilrettelagt som efter en optegnet Plan for deres Øjne, og han nød som i en kold Rus den glasklare Følgerække, der kolonnevis ordnet stod opmarcheret for hans

Tanke. Han var ikke troløs, som Karl kunde være det, heller ikke trofast til det yderste, som Karl ogsaa kunde være. Han omgikkes ogsaa de fine Drenge, der oversaa' de andre, og som de til Gengæld betragtede som Luft. Men han gik ikke over til Fjenden — lige saa lidt som han gav Vennerne ubetinget Ret i deres skaanselsløse Dom. Han lyste af tidlig Erfaring og sejlede sin Skude mellem Skærene, smilende, naar han blev angrebet, smilende, naar det lykkedes ham at bringe Angrebet til Taushed med faa, velrettede Argumenter. Kedelig var han ikke, men han var heller ikke morsom. Han var altid fin i Tøjet og gik med Lommespejl, som han listede sig til at bruge i Timerne. Naar de andre gjorde Nar ad ham, gik han ind paa Spøgen og blev rolig ved, indtil de andre holdt op.

Naar de mødtes, var Jørgen endnu med, men da han var gaaet ud af de studerende Klasser og til Sommer skulde ud af Skolen og ind i Faderens Forretning, blev Forholdet til ham efterhaanden løst og ufortroligt. Tilmed var han blevet mere og mere uimodtagelig for aandelig Paavirkning og indskrænkede sig under de andres Samtaler til en stirrende Forbauselse. Han var sværere end de andre, sund og stærk, med røde runde Kinder og aaben Mund. Godmodig sad han med de store, lyse Øjne rettet paa den, der førte Ordet, hedere og hedere i de tykke Kinder af Anstrængelse ved at følge med. Hans Smil var smukt, undskyldende og opgivende, og de lod ham sidde og følge Udviklinger og Afhandlinger, Fantasier og Paradokser — et velvilligt Publikum, som holdt sig i ærbødig Afstand og følte sig bæret af de Optrædende. Og endelig var han jo Broder til Lis, Bindeleddet mellem Lis og de andre — Lis, der var det store, fælles Sværmeri, som de skjulte,

og hver for sig hemmelig nærede, vogtende hinandens Bevægelser, vejende hverandres Ord — en ædel Kappestrid, fuldt kavaleri-mæssig uden Baghold og Dolkestød, men med alle Sindets og Sansers Nerver spændt paa, hvem der vilde sejre i Opløbet.

Hugo havde ført Harry sammen med Lis. Han havde ofte talt med Harry om hende, mest efter at Harry havde set hende en Søndag i Anlæget, og Hugo med Stolthed havde følt, at Harry blev betaget af Synet. Lis var nu en voksen Pige med halvlång Kjole og Knapstøvler med franske Hæle. Hendes Ansigt var barnligt endnu, over Smilet og Blikket laa et Skær af nyfiken Munterhed og Vagtsomhed — men der laa i Luften om hende en Udstraaling af hendes Minespils nervøse Flimren og af hendes Legemes Rytme og Duft, der holdt Hugo paa Afstand, selv naar han var hende nær. Det var, som om alt det levende, der rørte sig i hendes Blik, om hendes Mund, i hendes Fingres rastløse Spil og i den lette Bluses bløde Skælven, gjorde ham svag og forskræmt. Og søgte han at overvinde sin Uro og nærme sig hende som før, var det, som om hun trak sig bort, ikke uvenligt, men foruroligende — hun nærmede sig og fjærmede sig, uden at Hugo kunde sige hvordan eller vidste hvorfor. Han havde aldrig før følt hende saa fjærn og urørlig som nu — han havde aldrig følt sig selv saa haabløs forvirret og forvildet som nu. Han vidste, at de andre stod paa Post som han, tause og tilbedende, i skælvende Forventning. Men han følte ogsaa, at hun fjærmede sig fra de andre som fra ham selv, mens hendes Øjne samtidig fulgte deres mindste Bevægelser, og Smilet lagde sig underfundigt paa Lur i de lyse, let opadbøjede Vige.

Den eneste, der nærmede sig hende uden Frygt, var

Harry, og Hugo saa' med en Blanding af Uvilje og Beundring, at Vennen hensynsløst og dristig indtog den Plads, som han og de andre paa Afstand drømte om. Denne Harrys aabenlyse Troløshed mod Kammeraternes Fællesfølelse førte de andre nærmere sammen, uden at Aarsagen blev berørt, endsige nævnet. Den Utryghed, som Hugo nu og da havde følt i sit Forhold til Harry, voksede efterhaanden. Harrys Hurtighed i Spørgsmaal og Svar, hans uimodstaaelige Trang til at lade sin altid vaagne Lattermildhed slaa over i Spot, selv naar det var en Ven, det galdt, ja netop naar det var en Ven, og helst naar der var Publikum tilstede — hele den usikre Disharmoni i Harrys Sind og Tale vakte en Stemning af Uvilje imod ham baade hos Hugo og de andre. Og Forholdet mellem Harry og Lis, der føltes af de andre som fræk og ufin Konkurrence, uddybede Uviljen og skabte en Spænding, som tiltog i Styrke under Trykket af den fuldkomne Tausshed, bag hvilken den holdt sig i Skjul. Hugo nærmede sig atter til Karl og fandt hos ham den Harmoni, han havde savnet hos Harry. Det var ikke, fordi han følte sig mere tryk i Karls end i Harrys Selskab, han kendte Karls flygtige Natur, der svingede og svajede for Vinden. Men han frygtede ikke Karls Smil, som han hemmelig frygtede Harrys. Karls Smil laa lunt og spillede, yndefuldt og indtagende — Hugo følte godt, at det var upaalideligt, men det var saa forunderlig besnærende i sin Upaalidelighed, blev aldrig forvredet og forvrænget som Harrys. Naar Karl bøjede sit Hoved ned mod Hugo og saa' ham i Øjnene med det indtrængende og indtagende Blik, saa glemte Hugo at tænke over, hvad der skjulte sig bagved af Upaalidelighed og Troløshed, medens Harrys Blik altid først vakte hans

Uvilje og først bagefter hans Eftertanke. Og samtidig følte Hugo, at han selv i den Tid, der var gaaet, var vokset i Viden og Indsigt, medens Karl, barnlig som altid, blandede Tanker og Fantasier, Indtryk og Stemninger uden Trang til Orden eller Sammenhæng, og han nød i sit nye Forhold til Karl Frugterne af sit dybere Kendskab og af sin Tænksomhed og aandede befriet op af den Undertrykkelse, hvori Harry saa længe havde holdt ham, til større Ro og Sikkerhed i Tanke og i Tale. —

Der skulde ved Paasketid holdes Skolebal med Komædie, og Hugos Klasse var nu den, der stod for Tur til at spille. Prøverne fandt Sted i Sangsalen under Dr. Markows Ledelse. Rektor havde bestemt Stykket, et gammelt Syngestykke, som Dr. Markow og Drengene hemmelig foragtede, men da der var Roller for dem alle, og Hovedrollerne var lagt i Hænderne paa Hugo, Karl og Aage, medens Harry blev degraderet til en inferior Gaardskarl, glemte man hurtig Foragten. Og da Lis og den ældste af Amtmandens Døtre gav Tilsagn om velvillig Assistance, løftedes den gamle Vaudeville op i en højere Sfære af Foraar og Forelskelse, og de kastede sig alle, da den første Generthed havde lagt sig, ud i Spillet som i et Eventyr af Frihed og ædel Kappe lyst. Naar de mødtes om Aftenen, var de endnu Dreng og Piger, der følte sig hemmelig adskilt og hemmelig forbundne, men saa saare Dr. Markow havde vist sig og givet Signalet til Prøvens Begyndelse, var Skranke sprængt — de fandt hinanden i Latter og Spøg, Dr. Markow var Bindeleddet og førte an, ung med de unge, syngende, dansende, knælende, sprudlende af kaade Betoning og overraskende Indfald.

Karl spillede med Lis, Hugo med Amtmandens Dat-

ter, Frøken Anna Blixen. Hugo havde ofte set hende paa Gaden eller i Anlæget sammen med Forældrene eller den yngre Søster, men da deres Omgang var forskellig, havde Hugo ikke været sammen med hende, siden de for Aar tilbage gik til Dans hos Hr. Sten paa Preislers Hotel. Hun var nu en voksen Pige, og naar han stod overfor hende, tænkte han altid med hemmelig Gysen paa, at han engang havde kysset hende i Drømme. Hendes Haar var askeblond, let brunlig kruset i den tunge Nakkeknude. Huden var ganske bleg og skær, helt hvid om Kind og Hals, og naar hun smilte, skilte hun ikke Læberne, men trak de fine, nervøse Øjenbryn tilvejs i en træt, vibrerende Bue. Hendes Øjne var som før, rolige, udholdende i Blikket, saa' hun paa nogen paa Afstand, missede hun med dem, som var hun nærsynet, og de fik da en egen sløret, baade fjærn og indtrængende Glans, som fik Hugos Hjærte til at banke ængsteligt og dristigt paa samme Tid. Hun bøjede undertiden Nakken tilbage og lukkede Øjnene, som om den tunge Nakkeknude trættede og tyngede. Naar hun da atter bøjede Hovedet frem og aabnede Øjnene, og Blikket tilfældig traf Hugos, holdt han med Vilje sine Øjne fast i hendes, for at hun ikke skulde tro, han var bange. Og dog følte han det ikke, som om hun saa' paa ham. Hendes Øjne gled ligesom ud i Rummet omkring ham, bag ham — hun saa' slet ikke, hun drømte, syntes han, om alt andet og alle andre bag Blikket, der ligesom søgte i Taage og ikke rigtig vidste, hvad det søgte.

Naar der var Scener, hvor Hugo ikke spillede med, sad han og saa' paa de andre. Han havde hurtig opfattet, at Dr. Markows Interesse samlede sig om Karl og Lis, og han følte urolig gennem deres legende Sam-

menspil, hvad det var, han selv manglede og forgæves søgte at finde. Han vidste godt, hvad han vilde, han havde tænkt sig det, sét det i sine Tanker, men han følte, hver Gang han skulde give det Udtryk, at et ubestemt Tryk, en tør og fremmed Træghed lagde sig hindrende imellem, og jo mere han følte Hindringen, des større blev Afstanden mellem Tale og Tanke. Det var ikke Mod, han manglede — han spillede tit løs, saa han pludselig hørte sine egne Ord og ligesom forskrækket trak sig tilbage. Og prøvede han da at lade Ordene gaa og komme med samme legende Lethed som Karl, saa var det, som om noget stillede sig paa Vagt og spottende listede sig ind imellem ham selv og dét, han sagde. Han blev varm og hidsig af Anspændelse, skønt det Hele jo var en Leg. Naar Dr. Markow bad ham stanse og forklarede ham hvorfor, saa forstod han det altsammen, fordi han havde forstaaet det, længe forinden Dr. Markow sagde det — men han lod, som om han ikke forstod det, og som om det var de andre, der svarede i Vest, naar han spurgte i Øst. Og Hindringen og Hæmningen udefra og indefra skabte en fjendtlig Kulde i hans Sind, en Følelse af Fremmedhed og Forladthed under de andres Leg, en Uro og Tvivl og en fjærn Fornemmelse af Fjendskab, som ikke kunde finde noget bestemt Offer og derfor tilsidst vendte sig imod ham selv, fordi han forpint og ulykkelig følte, at den Verden af Digt og Drøm, som han fra sin Barndom havde følt sig draget imod, lukkede sig for ham, naar han bankede paa. Og han stod udenfor og saa' Portene aabne sig for andre.

Mest for Karl. Han saa' ham komme ind, lægge sin Hat og Stok, gaa rolig frem med det blide, svæ-

vende Smil og Blikket rolig rettet mod et fjærnt Maal, ikke mod Gulvet eller mod Loftet som de andre, men i ubestemt Hvile ude i Rummet. Naar Karl saa begyndte at spille, var det, som om det kom til ham fra Luften, og han frit gav det tilbage. Hans Stemme var blød, blødere end ellers, de andre sad stille og lyttede til, og jo mere de lyttede, des mildere klang den, Karl selv var den eneste, der smilede. Og skønt Hugo stred imod af Krænkelse og Skuffelse, mærkede han dog samtidig, at det var forgæves. Han følte med en Blanding af Tristhed og Afmagt, at Karl langsomt sejrede, uden Anstrængelse, uden Kamp. Han sejrede, blot fordi han stod, som han stod, smilende, som han smilte, sang, som han sang. Han var den samme som altid og dog en anden. Beskeden og dog selvbevidst stod han der, blidt og dog sejrrigt smilede han, ømt og dog mandigt sang han. Der straaled fra hans Væsen det Sammenspil af Farve, Duft og Liniernes Ynde, som man dunkelt fornå, naar man var ham nær, men som man nu saa' og følte paa samme Tid. Og naar han stod overfor Lis og talte med hende, forstod Hugo, at Karl maatte vinde Spillet — deres Tale gled sammen, deres Smil og Blik gled sammen, alle andre var i det Øjeblik borte, alt andet var dumt, grimt, i en anden Verden, der hverken digtede eller drømte.

Og det hjalp ikke, at Harry nu og da hviskede Hugo sin kritiske Spot i Øret eller søgte at rose Hugo paa Karls Bekostning — tværimod. Han følte netop dobbelt stærkt, naar Harry talte, Forskellen i Karls og Harrys Væsen og fornå som en Lidelse, at hans eget Indre i visse hæftige og hastige Svingninger havde et medfødt Slægtskab med Harrys. Og langsomt trængte en Følelse sig frem, som tidligere kun svagt havde

løftet sit Hoved for atter at forsvinde. En Følelse af dyb og uhjælpelig Disharmoni, en Trang til Had og Fornægtelse af sit Udspring, en Følelse af Skam og Haan mod sin Race og Natur, en fjendtlig Drift mod Flugt og Forræderi. Naar Hugo saa' paa Harrys forvredne Smil og hørte hans listende, læspende Stemme, kunde han have slaaet ham al sin indestængte Væmmelse og Afsky i Ansigtet. Men samtidig følte Hugo en stejl og mørkladen Stolthed vende sig mod sit eget Forræderi, et Fællesskab i Lidelsen mildnede den haarde Dom over Harry og hans egen Race, og han mere skabte end fandt sig en Trøst i Forestillingen om et ensomt Stade paa en ensom Ø, imod hvis Klipper de stridende Strømme brusede og brødes. — —

Endelig oprandt da Aftenen, den første Aften, da Hugo og Karl stod sammen paa de skraanende Brædder. —

De stod bag Tæppet og hørte den kogende Mumlen nede i Salen. Hugo kiggede gennem Hullet — dér sad de alle, stirrende op mod Tæppet. Han saa' Forældrene og sin Søster, kom til at tænke paa sin Barn-dom og følte pludselig, hvor langt han var kommet bort fra Hjemmet, og hvor længe det var siden de rigtig havde talt med hinanden. Havde de nogensinde gjort det? Og hvis var Skylden? Han syntes for første Gang i lange Tider, at han rigtig saa' dem — Moders store, straalende Øjne og det omme, vemodige Smil — Faderens blege, kølige Ro over det strænge Ansigt og Søsterens fine Særthed, der mindede ham om japansk Tusch og fremmede Tungemaal. De sad dér tæt sammen alle tre, paa en ensom Ø midt i det kogende Hav — Hugo følte, hvor dybt han elskede dem, netop maaske fordi de ikke kunde se ham, saa fjærnt,

og dog var det kun et Tæppe, der skilte dem. Men Hugo vidste i et Nu, at han aldrig vilde glemme dette Øjeblik — et Tæppe skilte hans Verden fra deres — aldrig vilde de finde hinanden helt og fuldt. Og dog var de tre, som sad tæt ind mod hinanden dernede, de eneste i Verden, som hans Tanker altid vilde søge hjem til og altid finde Hvile hos, uden Ord eller Forklaring.

Han hørte Lis' Stemme og vendte sig om. Lyset var tændt paa Scenen — en lys og straalende Verden — Lis stod i Lyset, mere straalende end Lyset selv. Alt svandt bort i Hugos Sind, Forældrene og Søsteren og det uforglemmelige Nu, han før havde følt som evigt. Der var kun én Verden, den lyse, straalende Verden, han nu stod i — Fest og Farver og Lis, som stod ved hans Side, uvirkelig med den røde, sminkede Mund og de mørkttegnede Øjne og Bryn, men ligesom hedere og mere foruroligende nær end nogensinde før. Hun drejede sig foran ham, saa den fine Skikkelses slanke Profil løftede sig som en Blomst i Rummet. Saa vendte hun sit Ansigt om imod ham, saa' paa ham fra neden opad, skælmsk og henrykt som for længe, længe siden:

»Hvad synes du om mig?« spurgte hun smilende.

»Yndig,« sagde Hugo og blev staaende et Øjeblik taus og fortryllet.

Saa kaldte Dr. Markow: Tæppet skal gaa! —

Og Tæppet gik op. For første Gang i sit Liv hørte Hugo bag Scenen det forventningsfulde Sus i Stilheden, og hans Hjærte stod stille. Han stod ude i Ku-

lissen og følte sig baade beklemmt og højtidsfuld indviet. Lidt længere borte stod de andre, de turde næppe se paa hinanden, hver stod med sine Tanker og sin Angst. Alle saa' de blege og stivnede ud trods Smin-kens stærke Farve, nogle stirrede mod Loftet, andre rettede paa Dragten med en Blanding af Optagethed og Adspredthed. Karl stod alene lyttende i Baggrunden, Hugo syntes, han lignede et fint og slankt Dyr, parat til at springe frem, naar det blev sluppet løs. Saa stansede Forspillet dernede, og Karl sprang syngende frem ...

Og Spillet gik. Hugo hørte Lis' Stemme inde paa Scenen, Ordene nærmede sig mere og mere dét Punkt, da det var hans Tur at gaa frem. Alt susede sammen i en Taage, hans Tanker druknede og dukkede atter op som Vragstumper paa en rivende Strøm. Han tvang sig bort fra Tiden og Stedet, hvor han stod, tænkte et Øjeblik paa Forældrene, der sad blege og forventningsfulde dernede, tænkte paa Lis, da han laa med hende i Klitgaardens Have, og da han saa' hende solbeskinnet og nøgen mod Havet og Himlen, følte en uendelig Længsel efter at gribe det gyldne Billede og holde det fast. Da hørte han pludselig et Ord, der gik som et Stød igennem ham og gjorde ham baade lysvaagen og fortumlet. Han ønskede sig mange Mile bort og vidste, at han ikke kunde slippe. Saa gik han rolig ind ...

Og da følte han, efter at den første Forvirring var duftet bort, en ny og forunderlig Glæde. Han var fri, befriet — for første Gang i sit Liv. Han var ikke sig selv og dog heller ikke en anden, han var udenfor sig selv og dog usynlig tilstede. Noget fjærnt, som han havde følt i sit Væsen, men aldrig gjort sig klart, skyllede Overvejelse og Betænkelighed til Side, saa

han aandede ud i lykkelig Ensomhed og vidste dog, at han ikke var alene. Hvad han sagde eller gjorde, var ham ikke bevidst, og dog vidste han eller fornåm som bag et Slør, at han sejlede lykkelig paa en Strøm, der bar ham oppe og førte ham frem mod et uvist Maal. Anna Blixen stod foran ham, friskere end ellers, nærmere end ellers, de var hinanden lig, lige unge, lige frie. Det var ikke Anna Blixen, Amtmandens fornemme Datter, det var en Drøm, han engang havde haft, et Billede, han engang havde kysset i Drømme. Nej, det var slet ikke dét Billede, han tænkte paa — eller bagved det skimtede han et andet — det var Lis, han tænkte paa, mens han talte til Anna Blixen — det var paa Klitgaarden, og de sad i Haven, smilende spurgte hun ham om noget, mens hun sænkede Øjenlaagene med de lange Vipper, og han tog hendes Haand og førte den til sine Læber, taknemmelig og bevæget, undselig og befriet — alle de mange Aars tavse Sværmeri blev levende i hans Sind. Og han sagde de Ord, som han før i Tiden kun havde turdet hviske i sit Hjærte, sagde dem, saa han følte den Smærte, han erindrede, som en Fryd, der betog ham selv, mens han rettede dem til en anden. Fuglene sang i Klitgaardens Have, og langt borte rislede Bækken. Det var hans Ungdom, dén Ungdom, han aldrig havde ejet, en straalende Sommer, hvori hans Sind sang sig ud, aabent og lyst for første Gang i hans Liv — som aldrig, aldrig før.

Og langt borte, som fra en fremmed Verden, mærkede han bag sin egen lykkelige Fryd en anden Glæde, der kom svævende imod ham fra det tause Rum paa den anden Side af Rampen. En fjærn Sympati, der

bølgede omkring ham — hvorfra den kom, og hvorfor den kom, hvad vedkom det ham — den gjorde ham fri og tryk paa samme Tid. Alt var hans, dén Lykke, han følte, dén Verden, han levede i — alt andet var borte, en uendelig Taknemmelighed og Varme fyldte hans Sind. Men altsammen var det svævende som de dejlige Luftspejlinger, de kunde se ved Sommertid fra Bakkerne mod Nord. Og bag Lykken og Taknemmeligheden, der løftede hans Hjærte, fornåm han en hemmelig Angst — var det hele en Drøm, der snart var forbi? Han saa' pludselig de andre, Karl og Lis, Aage og Harry, Kulissetræernes skarpe Kanter — Ansigter, han kendte, kiggede frem mellem Kulisserne. Angsten rykkede pludselig nær som en Taage fra Havet. Da lukkede han sine Øjne. Og mens Billeder fra Drøm og Virkelighed brødes i hans Indre, knælede han for Anna Blixen og sagde sine sidste Ord med hendes Haand over de flimrende Øjne. Et kort Minut samlede alt sig, Fryd og Smærte, Angst og Lykke — det var hverken Drøm eller Virkelighed, hverken ham selv eller en anden, hverken Lis eller Anna Blixen. Elskede .. hviskede han, idet han kyssede den Haand, han holdt i sin ... og han syntes, det var som en usigelig tung Afsked med noget, der aldrig havde været og aldrig kom igen ...

Saa hørte han Tæppets Fald mod Gulvet og rejste sig. —

Da Hugo kom til sig selv, forstod han, at han havde gjort Lykke. Dr. Markow var den første, saa kom de andre, sidst Karl. Kun Harry stod henne ved Bagtæppet og talte med Lis, som om det Hele ikke vedkom ham. De andre styrtede i Flok op for at klæde sig

om til Ballet, Spændingen var forbi, nu glædede de sig til Dansen. Harry kom Hugo imøde, rakte ham Haanden og sagde:

»Jeg saa' kun saa lidt — de andre syntes, du var god.«

»Tak, Harry,« sagde Hugo med et spottende Smil.

Lis kom løbende, hun tog en Blomst fra sit Bryst og rakte den til Hugo:

»Jeg giver dig en Gave — en Blomst ud af min Have —!«

»Og hvad faar jeg?« sagde Harry smilende.

»Lamperøg!« vinkede Lis og forsvandt. Hugo stod med Lis' Blomst i sin Haand. Da Harry gik fra ham, gemte han den forsigtig i sin Lomme. —

Salen var ryddet til Dans, da de kom ned. De spillede stod i en beundrende Kres, hver i sin Familieklynge. Saa skilte de sig ud og blandedes sammen under Latter og Samtale. Nogle af Lærerne kom hen til Hugo, Amtmanden med Frue kom ogsaa hen, Hugo bukkede og følte sig dybt beæret. Fra Salens Hjørner kunde han se, at Folk betragtede ham og hviskede om ham. Han saa' hen paa Forældrene og Søsteren, der saa' paa ham med en Blanding af Æmhed og Forundring. Han kom til at tænke paa Joseph, for hvem Negene nejede sig — og skammede sig et Øjeblik over sine Tanker. Saa spillede Musikus Hartmann op, den store Tromme dundrede. Og de kastede sig, kaade og overgivne som undslupne af en Fare, ud i Dansen.

Den eneste, der ikke dansede, var Harry. Han havde ikke lært det, men svarede med et Skuldertræk, naar nogen drillende spurgte ham: »Jeg har ikke Drejesyge!« Han sad og saa' til med et spottende Smil, men han glemte, at hans Øjne ikke smilede med, de stirrede ud

i den svingende Sværm. »Narre,« tænkte han og følte sig trist og forladt bag sine Tanker. Han saa' sine Forældre sidde og tale med Hr. og Fru David, han følte, at Hugo var Midtpunktet. »Hvem tænker paa mig?« — Saa gik han smilende længere bort, nu og da puffede et Par til ham, andre raabte til ham i Forbifarten. »Kemers,« hviskede han efter dem og strammede Læberne sammen om Ordet — dér fløj de afsted, de dumme Dreng, han skulde vise dem! Naar det kom til Stykket, var de alle hans Fjender, en Gang i Fremtiden skulde de faa at føle, at han ogsaa var deres. Dér dansede Hugo med Lis, iaften var han som alle de andre, selv en Kemer, der troede, at han var deres Lige og havde glemt det Venskab, de engang havde sluttet. Hugo var ingen Jøde, ingen rigtig Jøde. han vilde kun slette sig selv ud og fornægte sit Udspring — Hugo havde svigtet ham og ladet ham i Stikken, da det kom til Stykket. Nu iaften — hvad var det, han havde spillet, andet end en sentimental Knægt? De andre overøste ham med Ros, og Hugo troede derpaa, dum og naragtig som alle de andre. Dér dansede han henne med Lis og troede, hun brød sig om ham, Karl troede det samme, Aage, den storsnude Snob, ogsaa — han skulde vise dem! »Jødedreng,« hviskede han efter Hugo, da han hørte ham le, idet han valsede forbi. Og Harry nød det Ord, som han selv frygtede mest, han hviskede det igen og skammede sig dog hemmelig over, at han selv havde brugt det. Fra den Plads, hvor han nu stod, kunde han se sin Fader bøje sig smilende over mod Fru David. Han saa' pludselig Faderens skæve Smil og følte sig saaret over, at det var hans Fader, ja dobbelt krænket nu, da Faderen

rejste sig og bukkede dybt for Amtmanden, der skred forbi og sagde nogle Ord til Hr. David. Han skulde vise dem — de kunde blot vente —!

I det samme kom Lis forbi og stansede foran Harry. Al hans Nag og Forladthed slog sammen i en Trang til Ømhed og Hengivelse. Han bød hende Plads og under den hede Trang følte han, at andre Toner begyndte at spille. Lis var Prisen, som det galdt om at vinde. Ømhed og Tristhed — Nag og Forladthed — Spot og forførende Lyst og Vilje blandedes i hans Sind til en Følelse af overmægtig Kampglæde. — Lis havde sat sig ved hans Side, han følte, at han ikke maatte miste hende, omend blot for i Aften. Han følte sig frem gennem hendes Natur, Ord og Tanker sprang frem som kælnesmidige Poter, viste de listige Kløer, trak sig atter tilbage. Deres Tale var som en Katteleg — bag Legen spillede Kløerne. Lis blev kaad og modig under Harrys dristige Ord, der hidsedes op af Musikens Larm og Dansens æggende Slæbelyd. Harry spurgte, om de ikke skulde gaa ind i et andet Værelse, hvor der var roligt. Karl kom hen og bukkede for Lis. Harry sad stolt og overlegen og saa' paa Karl med dirrende optrukne Bryn. Idet Lis tvivlraadig vendte sig om mod Harry, følte han sit Sind som en eneste hæftig Bøn om, at hun vilde blive og følge ham. Saa sagde Lis Nej til Karl — hun var træt — Karl fjærnede sig med Tænderne i Underlæben og hovne Øjne. Og Harry fornåm det, som om Gnister sprang af hans Øjne af vild og ubetvingelig Fryd, da han førte Lis gennem Salen.

»De forstaar mig godt, Lis,« sagde han, da de var kommet til Sæde, og Musikens fjærne Lyd spandt sig længselsfuldt ind mellem Ordene. — »De er ikke som

de andre. Ja, nu smiler De og tror, jeg vil sige noget dumt om Dem, men det er mere mig selv, jeg tænker paa. Som altid, mener De — naa, ja — jeg er ikke som de andre, det er dét, jeg mener. Kan De huske, jeg sagde forleden til Dem, at jeg vilde være noget stort, og jeg sagde, at De kunde hjælpe mig.«

»Hvad skulde det være med? Hør, nu spiller de *valse bleue*.«

»Savner De Karl?«

»Nej, men De gør det vist. — Hvad skulde det saa være med?«

»De er den eneste, jeg siger det til.«

»Det siger De nok ogsaa til andre, har jeg hørt.«

»Hvem har De hørt det af?«

»Ingen. Nej, ikke nogen bestemt. Det er noget, jeg tænker mig.«

»Hvorfor?«

»Aa — hvorfor tænker man?«

De sad lidt tause, et ungt Par strøg forbi og stak hviskende i Løb ud mod Restauranten.

»Den dumme Tøs,« sagde Lis. »Hun render med Amtmandens Per Adolf og tror, han vil hende noget alvorligt. Hvad synes De, Harry, om Johanne Seemann? Synes De, hun ligner mig? Jeg er forresten ligeglad.« sagde hun saa og saa' paa den fine Vrist, der løftede sig over den blanke Sko.

»De sværmer jo selv for Per Adolf, Lis — ja, nu bliver De rød.«

»Det kan De selv være.«

Harry følte hendes Ord som et Stik i Hjærtet. Han havde engang hørt Karls Fader tale med en af Lærerne om »røde Jøder«, da han gik forbi paa Legepladsen. Harry vidste, at Drengene kaldte ham rød-

haaret og mistænkte nu Lis for at tænke det samme. Hvad vilde han hende? Hvad vilde han dem allesammen? Faderen havde ofte sagt, at han skulde blande sig med de andre, saa var der ingen, der tænkte paa, om man var Jøde eller ej. Men han havde selv hørt Faderen tale med Moderen om de andre nede i Banken, og da var hans Stemme haard og hensynsløs og ikke som ellers smilende og underdanig. Nej — han var ikke som de andre — han skulde vise dem —!

»De er ellers underholdende, Harry,« sagde Lis og saa' paa ham med de skælmske Øjne. »Er der gaaet Dem noget imod? Synes De ikke, at Karl og Hugo var glimrende?«

»Vores Pige derhjemme plejer at sige: det er ingen Kunst at lave noget godt, naar man faar noget godt at lave det af.«

»Nu er De jo bare misundelig. Hvorfor taler De aldrig godt om de andre? Hugo talte saa pænt om Dem før.«

»Ja, Tak.«

»Hvorfor siger De: ja Tak? Han er jo Deres Ven.«

»Han sværmer for Dem, Lis.«

»Det kan jeg da ikke forbyde ham. — Hvem har forresten sagt det?«

»Der kan De se!«

»Hvad kan jeg se?«

»Det gør de jo allesammen.«

»Det kan da ikke genere Dem.«

»Hvis det nu alligevel gør det?«

»De syntes jo forleden, at Anna Blixen var det dejligste paa Jorden, sagde De.«

»Jamen, De er det baade paa Jorden og i Himlen, Lis.«

»Nej — hvor De kan!« sagde hun og trak Kjolen ned over Vristen.

Aage viste sig i Døren. Nu vendte han sig og saa' hen imod dem.

»Sig nej til ham, Lis, hvis han vil danse,« bad Harry hviskende.

Aage kom hen og stod foran dem med sit glatte, forslagne Ansigt.

»Undskyld, at jeg maa berøve dig din Dame,« sagde han med et ligegyldigt Buk.

»Det kommer ikke an paa mig, men paa Lis,« Harry vendte sig om imod hende med bævende Læber.

»Tak — jeg danser ikke,« sagde Lis. Og da Aage saa' fra hende til Harry med et medlidende Skuldertræk, vedblev hun: »Ikke med dig — det kan du hilse og sige fra mig.«

»Tak Lis,« hviskede Harry, da Aage gik mod Døren, »det undte jeg ham, den .. den ..« han fuldendte ikke, men tog Lis' Haand, der laa ved hans Side og trykkede den hæftig. »Jeg var saa ulykkelig iaften, Lis, nu er jeg det ikke mere.« Hendes Haand begyndte at røre sig i hans, men han holdt den fast. »Lis — De sagde engang, at jeg var ond — det er jeg ikke. Iaften i hvert Fald ikke,« lagde han til, da hun haanlig løftede Brynene. »De ved godt hvorfor,« sluttede han smilende.

»Aner det ikke,« Lis lo og saa' mod Loftet, mens hun rystede paa Hovedet, saa Forhaarets silkefine Spind dirrede i Lyset.

»Jo, De gør, Lis.«

»Skal vi saa være voksne Mennesker,« sagde hun og flyttede sig dameagtig til Side.

.... Hun er dum, tænkte Harry og listede sig til at se paa hende med Øjenkrogene. Lyset laa i en gylden Kant om hendes Profil, fra Pandens fine Bue til Hagens blødt bugtede Linie. Hun havde løftet de let svungne Øjenbryn — Harry syntes altid, de lignede de flyvende Maager, han havde tegnet som lille ... Næsefløjene rørte sig ganske svagt, som om de aandede. Han tænkte ikke mere paa, om hun var dum eller ej, han vidste blot, at hun var det lyseste og skønneste, han nogensinde havde set. Hvorfor var hun gaaet med ham fra de andre og sad her, mens Dansens Toner strøg forbi? Spidsen af hendes Sko bevægede sig ganske svagt — var hun i Tankerne derinde? Var det alligevel Karl, hun sværmede for, eller Hugo eller Amtmandens Per Adolf, og sad hun kun her med ham for at bruge ham imod de andre? Hun brød sig ikke om ham, det kunde han mærke paa hendes Haand før og se paa hendes Øjne — det morede hende at være sammen med ham, mest naar de haanede de andre. Men iaften var han selv trist og syg, de andre havde spillet, saa Folk lo og klappede, de andre dansede derinde, blandede sig sammen i en leende, drejende Klynge. Kun han stod udenfor — jo højere Musiken lød og de andre støjede, des mere ensom og bitter følte han sig. Nu sad han her med Lis, hun havde sænket Øjenlaagene, saa kun en ganske smal Linie var aaben, og derinde skimtede han hendes Øjne bag Vipperne som to smaa Dyr i Bur. Hvad tænkte hun paa — hvad vilde hun ham —?

»Lis ...« sagde han pludselig, hviskende.

Hun drejede sit Hoved om imod ham og løftede Laagene, forundret over hans Stemmes skælvende Klang.

»Hvad vil De, Harry?«

»Maa jeg hviske Dem et Digt, som jeg skrev iafte? Jeg kan kun det første Vers. Det er daarligt — men jeg kan ikke gøre det bedre.«

Hun bøjede sit Hoved tilbage mod Sofaens Ryg og lukkede sine Øjne. De var ganske ene — langt borte duvede Dansen. Harry bøjede sig hen mod hende, han kunde se den blaa Aare banke i hendes Hals og mærke den varme Duft, der aandede fra hendes Hud. Saa hviskede han skælvende og sagte, tæt ind mod hendes Øre:

Nu synger Fuglen sin blide Sang,
og alle Jomfruer smile —
alt, hvad mit Hjærte drømte en Gang,
længes mod dig efter Hvile.
Skoven staar med sin aabne Favn
og byder mig ind til Hvile —
Skønjomfru — Skoven er stor og stum,
og Foraarstimerne ile.

Hun sad et Øjeblik ganske stille. Saa drejede hun sit Hoved om imod ham. Harry flyttede ikke Blikket — de sad stumme og alvorlige og stirrede ind i hinandens Øjne. Langt borte duvede Dansen. De hørte hinandens Aandedræt — Harry skimtede Lis' blinkende hvide Tænder mellem Læberne, der endnu var røde af Sminken —

Saa holdt Musiken op derinde, Stemmer kom nærmere. Lis rejste sig pludselig og gik ind i Salen. Harry blev siddende med et dirrende Smil om de smalle Læber:

Han skulde vise dem — de kunde blot vente —!

Hugo og Karl havde lovet at følge Lis hjem. De stod nu ude paa Torvet, Karl havde sendt Aage ind for at finde Harry, der skulde samme Vej. Nu kom Harry med Aage ud paa Trappen, Aage hjalp ham Frakken paa, mens Harry drejede Hovedet om imod ham med et forvirret Smil. Hugo saa' i det samme derhen og undrede sig over deres Venlighed. Saa gik han med Lis over Torvet. De andre fulgte.

De havde aftalt at skraa gennem Anlæget. Natten var mild og stille. Alle Lys var slukket i Byen, kunde faa Gadelygter brændte. De mødte ikke et Menneske.

Hugo gik ved Lis' Side, lidt foran de andre. Han havde næsten ikke set hende hele Aftenen, hans Lykke var saa stor, at han havde danset med alle dem, han ellers aldrig tænkte paa: Jomfru Tralle, Rektorens Datter, Anna og Mary Nielsen og mange andre. Den Frihed og Tryghed, han havde følt, da han stod paa Scenen, havde ikke forladt ham, han følte sig stolt og stærk, og han havde i Grunden tænkt nok saa meget paa Anna Blixen som paa Lis. Noget gjorde det vel ogsaa, at Amtmanden og hans Frue havde talt med ham og takket ham, og at han gjerne vilde vise sine Forældre og Søsteren, hvorledes han som fuldkommen Kavalier forstod at føre selv en Amtmands Datter fri og frejdig gennem den dansende Vrimmel. Men den fornemme Stilhed, der var over Anna Blixen, dét at man ikke kom hende nærmere, selv om man havde talt og spillet og danset med hende, tiltrak noget fornemt i hans eget Væsen — smigrede ogsaa noget underdanigt deri, som han gav efter for, samtidig med at han forågtede det. Hele hans Sind var nu iaften for første Gang i hans Liv ude af Bane, ligesom ude i den aabne Natur, hvor

der var frit og højt til Himlen, ingen Uro eller Angst havde hæmmet ham, intet Nag og ingen Bitterhed forstyrret ham — han sejlede paa en rolig Flod under den blaa, uendelige Himmel, og inde paa Bredden, hvor Baaden flød forbi, stod Neg ved Neg og nejede sig ja, nu huskede han — hvor dumt og barnligt — men naar han nu følte det saadan saa Herregud!

Lis havde smilende spurgt ham, hvor han havde været. Om Anna Blixen dansede bedre, end hun spillede Komedie? Hvem Karl og Aage iaften havde sværmet for? Nej — hun havde ikke danset noget videre, Harry og hun var kommet ind i en interessant Samtale, og saa gad hun ikke danse, da Karl og Aage kom. Om de havde sagt noget til Hugo? Aa Gud, var de fornærmede, de dumme Drenge! Om Hugo ogsaa var fornærmet? Saa var det jo godt, han nu havde en anden at trøste sig med —

»Hvad talte I saa om, du og Harry?« spurgte Hugo.

»Ikke om noget, der vist kan interessere dig.«

»Sagde Harry noget om mig?«

»Hvordan?«

»Mit Spil — eller saadan?«

»Nej.«

»Hvad talte I da om?«

»Ja, hvad taler man om —« sagde Lis og saa' paa skraa op mod Hugo.

Hugo havde fulgt Harrys Forhold til Lis fra den første Dag, han havde ført dem sammen. Han huskede godt, at han havde længtes efter, at Harry skulde træffe Lis, for at han kunde se, at den Tilbedte ikke var nogen almindelig Skoletøs som Købmand Nielsens Piger, Jomfru Tralle' eller Erna fra Preislers Hotel. I de første Dage efter Mødet med Lis havde Hugo med

Ejermændens Stolthed nydt Harrys beundrende Anerkendelse. Men da han hurtig forstod, at Harrys Tanker var begyndt at sværme om Lis, og han i Harrys Digte fornam et skjult Sværmeri, der krydsede hans eget, vaagnede der i hans Sind en hemmelig Angst for, at det gryende Bekendtskab mellem Harry og Lis skulde faa skæbnesvangre Følger. Han vidste, at Harry var ham overlegen i Indsigt og Erfaring, og at Lis havde svigtet ham før, naar de større Drenge gjorde Kur til hende med voksne Miner og Tilnærmelser. Og nu saa' han, at Harry lidt efter lidt aabenlyst misbrugte hans Tillid, skød sig ind mellem ham og Lis og uden Betænkeligheder søgte at vinde hendes Gunst. Hugo troede eller overtalte sig selv til at tro, at hun hemmelig sværmede for ham, som han altid havde sværmet for hende. Men alligevel følte han Skinsygen rase, blot naar Lis smilede til Harry eller Harry til hende. Og da han paa Bunden af sit Sind frygtede Harry mest af alle, fordi han kendte hans hensynsløse Natur, der kunde ofre et Venskab for en Vittighed, begyndte han saa smaat at føle Harry som den skjulte Fjende og de andre som et Slags hemmeligt Ridderskab med ét stort og helligt Maal: at overmande Harry og slaa ham af Marken. Han havde iaften hørt Karl og Aage skumle over Lis' Forsvinden, og skønt han selv følte sig for stolt til at røbe sine egne Følelser og baade for overlegen og for usikker til at turde risikere et Afslag som de andre, fornam han dog med Glæde, at Skyerne begyndte at samle sig over Harrys Hoved. Og han ventede med en Blanding af Angst og Forventning, at Hævnens ramme Harry, uventet og frygtelig, uden Skaansel. —

»Jeg kan tænke mig til, hvad I talte om,« sagde

Hugo, og han følte, at hans Stemme skælvede af Krænkelse og Trang til at krænke.

»Saa det kan du?« sagde Lis og smilede uden at se op.

»Ja,« Hugo lo haanlig med bankende Hjærte.

»Jeg er ked af at snakke med Drengene!« — Hugo drejede sit Hoved om imod hende. »Ja — at du véd det!« sagde Lis og saa' ham skarpt i Øjnene.

I det samme hørte de et Raab inde i Anlæget. Lis greb Hugo i Armen — de stod et Øjeblik stille og stirrede ind i Mørket. Der lød nogle dumpe Ord derinde fra — Løb, der raslede i Løvet — saa atter et Raab og noget tungt, der tumlede over Ende. I samme Nu forstod Hugo, at det var Hævnen, der var kommet over Harry. Han følte først en Fryd af Befrielse, saa skyllede en Rødme af Skam og Troløshed over hans Ansigt. Skulde han blive staaende og lade som ingenting, eller skulde han løbe derhen og blande sig i Striden? Hvem skulde han hjælpe? Han undte Harry den Straf, han fik, og samtidig følte han et dybt Ubehag mod Karl og Aage, der nu væltede sig over Harry derinde, saa Kvaset knækkede med smaa skarpe Lyd, og Løvet raslede, som om det blev fejet sammen.

»Hugo — Hugo — de slaar ham ihjel!« Lis krøb ind til ham, Hugo maatte læne sig mod en Træstamme for at staa fast. »Jeg er bange, Hugo — lad os gaa.«

Nu hørte de atter et Raab og Karls høje Latter, blandet med Ord, som de ikke forstod.

»Hugo — Hugo!« — Lis trak ham ind mellem Stammerne ud mod Pladsen, der lyste imellem Træerne. Hugo fulgte. Han følte Lis' skælvende Haand i sin og hendes Legeme, der lænede sig ind mod hans — han fulgte, medens hans Sind brødes mellem Lysten til at

være hende nær og Skammen over, at han svigtede en hemmelig Drift i sin Natur, der kaldte paa hans Ære. Lis var stanset ved en Bænk, lyttende med aaben Mund. Hugo vilde slippe hendes Haand. »Gaa ikke fra mig, Hugo — hører du!« hviskede hun og trak ham ned paa Bænken ved sin Side. »Jeg bryder mig ikke om nogen af de andre — Hugo, bliv — jeg er saa bange ..!«

Hugo følte hendes Arme om sin Hals. Han trak sit Hoved bort — skamfuld og forvirret. Saa lænede hun sig ind mod ham med sin Kind mod hans Bryst. Alt brød sammen i Hugos Sind — Raabene og Løvet Raslen derinde i Mørket — lange Tiders Nag og Længsel — Aftenens Rus af Stolthed og Befrielse og Forarsnatten, der blaandede ude over Pladsen. Han følte Lis' Læber mod sine. »Lis — Lis,« aandede han ud over det hvide Ansigt med de lukkede Øjne. »Hugo — Hugo,« hviskede det som i Drømme, mens hun trykkede hans Haand mod det bløde Bryst —

I det samme hørte de Skridt og Stemmer henne fra Gangen. De aabnede Øjnene — sad en Stund tæt omslyngede, lyttende hen ad den Kant, hvorfra Lyden kom. Saa skelnede de pludselig Aages Latter og Karls Stemme, der raabte tilbage ind i Mørket:

»Kan du saa en anden Gang holde dig fra vores Piger — din Jødedreng!«

Hugo slap Lis med et Ryk. Hun sad et Øjeblik, vagtsom, vaagen. Saa rejste hun sig pludselig og uden et Ord løb hun over Pladsen hen mod Karl og Aage, flygtende som et Dyr i det blaanende Lys. Hun naaede dem henne i Gangen paa den modsatte Side, og Hugo saa' dem dukke ind i Mørket — det sidste Glimt af Lis' hvide Kjole under Kaaben. Saa var alt stille. —

Hugo lænede sig træt tilbage. Det susede i hans Hoved af Skam og Forladthed. Han hviskede Ord mellem Læberne uden at vide, hvad de betød, eller mod hvem de var rettet. Han sukkede et Par Gange, dybt, dybt af Væmmelse og Afmagt, af Had og Foragt — alt var som altid — dumt dumt, raat og ækelt. Han vendte i sin Følelse af Ensomhed og Afmagt Vreden og Foragten imod sig selv — fejj, fejj er du, indbildsk og dum, dum, dum — et Fæ, et Fjols — en Jødedreng — de har Ret — Jøde — Jøde —

Da hørte han Skridt og sad stiv og stille, stirrende hen mod Gangen, hvorfra Lyden kom. Skridtene standsede, en Næse blev pudset — det var Harry — nu hørte han ham atter gaa — hen mod Pladsen. Der kom han frem i det blege Lys med Ansigtet løftet og Lommetørklædet under Næsen. Pludselig stod han stille, ene paa den aabne, nattelyse Plads. Saa løftede han den knyttede Haand med Lommetørklædet truende hen mod Gangen, hvor Karl og Aage var forsvundet. Han stod et Øjeblik med den løftede knyttede Haand i Nattens spøgelsesagtige Lys. Saa bøjede han Hovedet og gik ind i Mørket.

Hugo sad tilbage. Intet rørte sig i den blaa Stillehed. Saa stormede hans Sorg og Harme ind over hans Hjærte. Og han bøjede sig ned over Bænken og græd ud, ene med sig selv i den ensomme Nat. —

V.

DET sidste Aar før Studentereksamen var kommet. Hugo var altid hjemme, fordybet i Læsning. Bevidstheden om, at Afskeden snart stod for Døren, havde nærmet Hugo til Hjemmet, og han følte af Forældrenes Miner og Tale, at de var ham mere nær, end han nogensinde før havde troet. Han opdagede dem først egentlig nu, deres Træk, deres Væsen. Havde nogen spurgt ham før om Tapetets Farve og Mønster i den Stue, hvor han havde tilbragt Dag efter Dag i sit Liv, vilde han have været i Vildrede med Svaret. Havde nogen spurgt ham om Forældrenes Træk eller Væsen, vilde han ikke have kunnet svare. Nu saa' han dem pludselig, fordi han Dag for Dag følte dem nær. Det var ikke blot det, at han gennem Søsterens Træk saa' sine egne og gennem sine egne saa' Forældrenes — Moderens Øjne, Faderens Næse og Mund — og hørte Tale om Lighed i Haandbevægelser og Gang, Tonefald og smaa sære Vendinger, som Forældrene havde iagttaget hos deres Forældre, og som de nu saa' gaa igen i Børnene. Det var meget mere deres Sind, der nu mødte hans med hjemlig Fortrolighed, og gennem deres Ømhed og stille, indesluttende Varme, der omgav hans følsomme Sind som med lun og lægende Luft, opfattede han Træk for Træk, be-

slægtet med hans egen Natur, modsigende som den og dog bundende i en Baggrund af dyb, urokkelig Harmoni. Han følte, at han fra Moderen havde arvet Glæden over Sol, Lys og Liv, Trangen til noget lyst og let, aabent og befriende, og samtidig hendes manglende Evne til aabent at give det Udtryk. Han følte Moderens Væsen som Stuerne, naar Solen skinnede derind — Solen var der, men dog kun i en Stue. Hos Faderen var intet Solskin — smilede han, maatte Hugo altid tænke paa Dagligstuen mod Nord, naar Solskæret fra Genbohusets Vindu strejfede Ruden. Et Genskær, der kom og gik, blegt og uden Varme. Men der var en Blanding i Faderens Væsen af noget vagt og brutalt, noget anmassende og opgivende, noget opfarende og nedtrykt, noget fordringsfuldt og dybt beskedent, som Hugo genkendte fra sin egen Natur. Og begge lignede de hinanden, baade Faderen og Moderen, i deres Mangel paa Kærtegn. Hugo mindedes de faa Gange, han havde kysset sine Forældre, en sjælden Gang sin Moder, saa godt som aldrig sin Fader. Og dog vidste han, at de var let bevægede som han selv — men aldrig strømmede noget over, hverken Glæde eller Taarer, det blev altsammen derinde i deres Væsen som i en lukket Stue. Aldrig blev Dørene lukket op paa vid Gab, aldrig kom Solen helt derind.

Og det var netop dét, Hugo savnede i Forældrenes som i sit eget Sind. Glæde lukkedes inde, Smærte lukkedes inde. Hvor let vilde ikke mangt og meget have været, hvis han aabent havde kunnet give og aabent havde kunnet faa tilbage. Det var ikke Mangel paa Hengivenhed. Hugo elskede sine Forældre, dybere, hemmelighedsfuldt dybt, som ingen af de andre elskede deres. Men mens Jørgen og Lis, Karl og Aage kunde

le og pludre med deres Forældre, kunde Hugo kun tale voksent, aldrig snakke, endsige vrøvle eller pjanke i Kaadhed. Det var heller ikke Mangel paa Forstaaelse, Hugo savnede — han følte, at Forældrene forstod ham, selv uden at han behøvede at tale, og naar han en sjælden Gang talte om eller snarere antydede noget af sit eget, lyttede de, nikkede og forstod. Men ingen af dem, hverken han selv eller Forældrene kunde springe over den Kløft, der skilte dem, de kunde ikke springe i hinandens Arme, noget sky og blufærdigt, stolt og stejlt holdt dem fornemt tilbage, mens deres Æmhed og Længsler led under Trykket af den Magt, der skilte deres Hjærte fra dét, som det dybest elskede. Og Hugo saa' paa sin Søster og forstod af hendes alvorlige Barneøjne med de urolige tuschfine Bryn, at hun, som han, aldrig havde følt sig som Barn i en Verden, der fuldt og lykkeligt var deres.

Og som Forholdet var mellem Hugo og Forældrene, saaledes følte han ogsaa Forholdet mellem Forældrene indbyrdes. Hvor ofte havde han ikke set Købmand Asmussen eller Karls Forældre le og støje op — ja, kysse hinanden, selv naar der var fremmede tilstede. Hvor ofte hørte Hugo Forældrene tale sammen — jo, i Ny og Næ ved Lampen om Aftenen i faa og korte Ord, ligesom fjærnt og aandsfraværende. De sad hver med sit, Faderen med et Blad eller en Bog, Moderen med sit Sytøj, og Lampen kogte imellem dem. Hugo løftede ofte Hovedet fra Bogen, han læste i, og saa' hen mod Forældrene. Faderen sad med det blege Ansigt i det mørke krusede Haar og Skæg, med Panden i et Lag af Rynker og den lange melankolske Næse sænket dybt over Bogen. Naar han løftede Øjnene, maatte Hugo altid tænke paa en Hund, de engang havde haft.

Den plejede at sidde ved Faderens Side — naar Faderen løftede sit Blik, løftede den ogsaa sit, et tankefuldt og tungsindigt Hundeblik, der lignede Faderens, saa Hugo maatte smile, uden at han dog følte Smilet som Glæde. Og selv naar Faderen var glad, og stille tilfreds pustede Cigarrøgen op under Lampekuplen, hvor den bølgede og rullede rundt for at stige op over Kuplen, svævende i slanke Slør og Taager, der fik Hugo til at drømme om Sommernætter og Elverdans — saa laa der dog altid et Tryk over Stuen. For Hugo vidste, at Stemningen kunde skifte, som naar en Trækvind blæste Røgen bort fra Lampen. Derfor blev Børnene usikre under Faderens Glæde. Enten sad de lidt stille og forskræmt og smilede, og Faderen kunde da skifte Sind, fordi de ikke var glade nok. Eller ogsaa blev de kaade og støjede ud over alle Grænser, og Faderen bad dem da pludselig haardt og kort om at holde op. Men lidt efter kunde han kalde dem hen og give dem en Tiøre eller et Æble, og han kyssede dem da paa Panden, varmt og ømt uden at sige noget.

Moderen saa' da over paa ham og rystede smilende paa sit Hoved, og Faderen kunde da ryste igen paa sit med et smilende Skuldertræk, rejse sig og gaa hen til hende og betragte hendes Sytøj, mens han klappede hendes Kind. Børnene elskede Moderen højest — ja, højt over alt og alle — lige fra den hjemlige Duft af lun Varme, der var i hendes Klæder — en Duft, der mindede om de tørrede Rosenblade i den blaa Potpourrikrukke — til Blikkets Blanding af Lune og Vemod og den buttede Blødhed, der var over hele hendes lille Person. Hugo var allerede større end hun — naar de maalte Højden, stod hun paa Tæerne for at naa i Linie med ham, og Søsteren Emma behøvede blot

en Skammel for at være paa Højde med de andre. De tre havde fundet hinanden i Vinteraftnernes tause Stemning, de meddelte sig ikke saa meget ad Talens Vej som gennem Smil, Nik og hemmelighedsfuld Fornemmelse, de kunde sidde Side om Side i lange Tider uden at sige andet end smaa tilsyneladende ligegyldige Ord. Men der laa noget i Ordene, noget, der var skjult indeni eller bag dem, en tryk og tillidsfuld Luftning, der strømmede imellem dem og forbandt dem. Dybt inde i deres Hjærter bankede Længslen i Stuens dæmpede Stilhed, de længtes mod hinanden i en evig Trang til Hengivelse, som de ikke kunde give Udtryk. Men gennem den bundne Varme hededes og hærdes Følelsen, brændte som Evighedslampen, de havde læst om, i Tabernaklets Allerhelligste, og de baade vogtede og nærrede Flammen i stille Tilbedelse, i dyb og hellig Inderlighed. I hede Ord og i lønlige Tanker, der brændte inde i deres lukkede Hjærter, tilbad de Moderen, svor hende evig Troskab og evig Kærlighed, svor hende højtidsfulde Løfter om Flid og Strid og Stræben for hende langt ud i en uvis Fremtid. Men de røbede intet af dét, de tænkte, de sad hver for sig, tause ved Bog eller Sytøj, hemmelig adskilte og hemmelig ti Gange forbundne gennem Adskillelsen. De vidste, at de aldrig kunde skilles, men de sad som hver paa sin Kyst og længtes over Strømmen, der skilte dem.

Hugo saa' over paa Søsteren. Hun løftede de kloge Øjne og trak smilende de lette Øjenbryn til Vejrs. Han smilede igen, og deres Blik strejfede Moderen. Moderen løftede sit Blik, som om hun havde følt sig iagttaget. De sad et Øjeblik og saa' paa hinanden, smilende og tause. Saa bøjede de alle deres Hoved over Bog og Sytøj, mens Smilet blev liggende om Læberne.

Henne i Kakkelovnen snurrede Kedelen — Trinene ude fra Gaden kom nærmere — Trin fra Livet derude, som kom nærmere, helt nær under Vinduet — saa svandt de atter bort i Aftenens Stilhed og Mørke, mens den evige Lampe brændte derinde...

Og Dagene gik — ensformige og ens som Perler, der skiftes paa en Rosenkrans. Hugo mødte Kammeraterne paa Skolen, alt var tilsyneladende som før, og dog mærkede han, at en ubestemt Kølighed, en skjult og dog aarvaagen Mistænksomhed skilte dem. Hugo maatte ofte tænke paa Adams Ord, da han svarede Gud: »Jeg hørte din Røst i Haven og frygtede; thi jeg var nøgen, og jeg skjulte mig.« Ogsaa Kammeraterne saa' han nu, og følte dem ikke som før gennem Forbindelsen, men gennem Adskillelsen. Hver stod for sig, vogtende paa sit eget og vogtende paa de andres. Noget kom det vel af, at Examen stod for Døren, og de hver for sig stræbte efter at forlade Skolen som den første i Kappestriden. Men dybest følte Hugo, at en fremmed Tone skilte dem, en Usikkerhed i Ord og Minespil, en Forskel ikke i Udseende og Afstamning, men i Væsen og Karakter. Karl var vel stadig den, der stod ham nærmest i hemmelig Sympati, forbundne som de var gennem Minder fra Drengesaarene og tidligere Tiders fortrolige Aabenhjærtighed. Paa Bunden af deres Hjærte anklagede de ogsaa sig selv for Svig og Troløshed, og Anklagen skabte en Længsel i deres Sind efter at tilgive og faa Tilgivelse. Men at anklage sig selv er som at vidne i sin egen Sag: naar Dommen skal falde,

vender man Eden mod den anden. Og saa ofte Samvittigheden rører sig, gentager man Løgnen med fastere og fastere Stemme, indtil man selv tror paa dens Sandhed.

Saaledes forvandlede i Karls og Hugos Sind Bevidstheden om egen Uret til Forsikring om egen Ret. Men da Samvittighedens Stemme altid kalder, omend fjærnt som i Drømme, blev de hundrede Forsikringer aldrig til nogen Overbevisning. En fjendtlig Holdning, der aldrig blev til Fjendskab. De følte begge, at et Ord, en Tilnærmelse vilde kunne slaa Bro over Kløften, men samtidig følte de hver for sig i deres unge, uberørte Æresfølelse, at ingen kunde gøre Begyndelsen. De holdt sig derfor hver for sig, stejle og dog usikre, ligegyldige og dog agtpaagivende. Fornam de nu og da, at et Smil eller en Vending kunde udtydes som Følere, trak de sig hurtig tilbage bag Forskanningen og lurede i Taushed paa hinandens mindste Bevægelse med fremmede og ufølsomme Øjne.

Overfor Aage havde Hugos Forhold altid været en Art væbnet Neutralitet — der var ikke indtraadt nogen Forvandling, kun en Skærpelse som en Slags Vagtpost ved Grænsen, vaagen og kampberedt. De havde aldrig været besjælet af nogen hemmelig Sympati, lige saa lidt som de nogensinde havde mødt hinanden i aabenlyst Fjendskab. De havde taalt hinanden, intet mere. Men Hugo havde ofte i Aages Øjne sét eller troet at se et foragteligt Blink og i hans Udtalelser eller blot i hans Betoninger ment at kunne føle ligesom et forudfattet Nag, uforklarligt og uafvendeligt. Det var aldrig noget bestemt, Hugo kunde hæfte sig ved, han bebrejdede ofte sig selv sin saarbare Følsomhed og sin altid vaagne Mistanke — hvor ofte

havde Aage ikke tilsyneladende kammeratlig i Ord eller Lader søgt at overskride den Grænselinie, der var afstukket usynlig og dog sikkert mellem deres Sind? Men naar Aage med Smil eller Smiger søgte at nærme sig Grænsen, følte Hugo det straks som List eller skjult Beregning — hvad vilde han bruge ham til — hvad vilde Aage hviske om ham i Krogene, naar han havde brugt ham? Og under Indtrykket af Aages utrygge Væsen med dets Blanding af Hovenhed og Svaghed, Klarhed og Underfundighed, Kammeratlighed og Overbærenhed skabtes der i Hugos Sind en stærk og trodsig Stejlhed, en kold og unærmelig Vagtsomhed, som han følte stivne sine Ord og Miner. Han troede ham ikke, fornam undertiden Aages Smil som en skjult Fornærmelse, der ikke lod sig forklare, ja maaske slet ikke i Øjeblikket var tilstede. Men netop derfor følte Hugo den instinktmæssig som dobbelt fornærmelig, fordi han ikke var i Tvivl om, at var den der ikke just nu, saa havde den været der hundrede Gange før, naar Hugo ikke selv var tilstede, og de andre Drenge derfor kunde nyde den dobbelt dybt og ubegrænset.

Og denne Hugos Følsomhed, der gennem Tiderne var næret af hvad han havde hørt derhjemme, snart stort, snart smaat, misforstaaet og forstørret, overleveret og udtydet i broget Forvirring, understøttedes af, hvad han læste sig til om det Folk, han tilhørte, og som endnu flød som en flygtende Strøm over Landene, forfulgt af en hemmelighedsfuld Forbandelse, søgende Fodfæste paa hver fremmed Strand uden at vide, naar Bølgen atter vilde tage det og føre det hjemløst ud paa det aabne Hav under de ligegyldige Stjærner. Han huskede nogle Linier af Heine, som Harry engang havde læst for ham, og som han aldrig siden kunde glemme:

Es murmeln die Wogen ihr ew'ges Gemurmeln,
 es weht der Wind, es fliehn die Wolken,
 es blinken die Sterne gleichgültig und kalt —
 und ein Narr wartet auf Antwort!

Naar han tænkte paa de Linier, saa' han som i et Syn sig selv, sin Slægt, sin Fortid, det omstridte og udvalgte Folk under de flygtende Skyer og de ligegyldige Stjærner. Og dybt inde i hans Sind, dybt inde i Hjemmets tillukkede Ensomhed, dybt inde bag Virkelighed og Fantasi, som han havde set og drømt, følte han en tung og manende Tone — var det ham, den kaldte paa — hvad kunde han svare igen? I hans bølgende Drengesind, der steg mod Stjærnerne i Ensomhedens ubegrænsede Verden og faldt til Jorden, naar det stødte mod Virkelighedens haarde Mur i Dagens ubarmhjærtige Lys, søgte den tidlig vaagne Forstand og Vilje et Holdepunkt, en Ligevægt. Og han fandt den i en Selvhævdelse, der ikke slog ud, men blev i hans Sjæl som en Glød af Stolthed, Trods og Foragt. Han fandt den i en hemmelig Fryd over at være alene blandt de mange, i et helligt Martyrium med en hellig Mission. Han svor i sit Hjærte at ville blive tro mod sig selv, sin Slægt, sit Folk, som han ikke kendte, men hvis Midler og Maal han anede. Hans Liv var ikke som de andres i Nuet og i Dagen. Langt ude i en broget Fremtid anede han det. Det var ikke mere nogen Baredrøm om gyldne Neg, der nejede sig, hvor han gik frem, det var en tidlig modnet Vilje i et Ynglingesind; en Drift mod Strid og Stræb i Storm og Kamp, født i Ensomhed og skabt til Ensomhed. Og tættere og tættere lukkede Læberne sig — tættere og tættere lukkede Sindet sig, unaturlig roligt i sin lidenskabelige Uro, unaturlig køligt i sin selvfortærende Hede.

Og selvom han dybt bag sin barnlige Selvhævdelse folte, at Ensomheden mere var skabt af hans Vilje end af hans Trang, havde han dog hverken Mod eller Kraft til at nærme sig Harry, som dog var den, der sjælelig var ham nærmest. Men netop i Forholdet til Harry folte han, at dét, som han hemmelig beundrede for sig selv og i sig selv, det samme endte han med hemmelig at fornægte og foragte, naar han tænkte paa Harry. Den Trang til Selvhævdelse, der luede i hans Indre og syntes ham stolt og skøn i hans egne Øjne, blev til et stødende Vrængbillede, naar han mødte den hos Harry. Hugos Forældre havde derhjemme i et Album nogle Billeder af Faderens Brødre, de lignede alle Faderen, men med en Lighed, der understregede Forskellen og gjorde, at Hugo folte Ligheden med et stødende Ubehag. Saaledes var det ogsaa med Harry. Og denne dybe Disharmoni, som Hugo folte, at han ikke kunde forklare, og som han samtidig folte, at han maatte forsvare overfor sig selv for at redde sit eget ud af Forvirringen, uddybede Kløften mellem ham og Harry. Hugo fornåm det, som om Harry var hans Medvider om en hemmelig Skyld, og han fjærnede sig fra ham for at undgaa Medviderskabet. Og da han ikke kunde finde nogen Forklaring, der tilfredsstillede ham, opfandt han Grunde langt ude i Periferien og borede sig fast i dem med en Viljeanspændelse, der lod ham glemme det oprindelige Centrum. Han hæftede sig ved Harrys rødlig Haarfarve, ved hans flakkende Øjne og hans skæve Smil, hans Gang, hans Krop. Derfra førtes han til Harrys Fader, hvis Udseende var ham imod og formaalstjenlig understregede og forvrængede Harrys. Og mens Harrys eget Væsen under Hugos lidenskabelige Selvforsvar gik ham af Glemme

eller bragtes i Glemme, fordybede Hugo sig i Hr. Hertz' Væsen og trak Grund paa Grund frem til Bedømmelse og Fordømmelse. Naar Hugo i tidligere Tider kom i Harrys Hjem, blandede Hr. Hertz sig ofte i deres Samtale, og han lod da hyppig sin Spot gaa ud over det jødiske Væsen og de jødiske Aander, som var Genstand for Drengenes dybe Beundring. Der var et Ord, som han altid brugte, og som Drengene frygtede og afskyede — frygtede, fordi de følte det Gran af Sandhed, der laa deri — afskyede, fordi det forræderisk krænkede noget uudsigelig blufærdigt i deres Sind. »Jøderi«, kaldte Hr. Hertz det. Han blev ikke træt af at forklare dem, at det galdt om at komme bort fra det usunde Væsen, at lade som det ikke existerede — ja, det existerede slet ikke mere! Det var en dum og farlig Overtro, der blev holdt vedlige af overspændte Narre, som gjorde Geschäft med falske Juveler. Hvem var Jøde? Kunde nogen se paa *ham*, at han var Jøde? Og Hr. Hertz stod der midt paa Gulvet med sit udprægede Ansigt og de udspilede Fingre, saa Hugo maatte bide sig i Læben for ikke at briste i Latter. Han syntes pludselig, at Hr. Hertz og Harry blev ham fjærnere end et hvilket som helst andet Menneske i Byen — han forstod nu, hvorfor hans egen Fader aldrig omtalte Hr. Hertz uden med et svagt Skuldertræk, og han huskede de Ord, Faderen engang havde brugt, da han talte med Moderen om Hr. Hertz: »Mit Jed' soll man Kugel essen und in Schul' gehn!« —

Og langsomt gik Dagene og udviklede dem langsomt hver for sig fra Dreng til Yngling. Hver stod med sit, hver stod paa sit. Dybt inde i deres Hjærter følte de alle et Savn, der bølgede gled frem og atter trak sig tilbage. Der var intet fælles udenfor dem selv, der

kunde knytte Traadene sammen: ingen Leg, intet fælles Sværmeri eller Arbejde. De stod hver for sig som unge Løbere paa Rendebanen foran Kampen: i lige Linie, lige i Alder og Udvikling. De stod dér, hver for sig og dog vogtende paa hinanden, hver med sit Haab, hver med sin Drøm. Alle med Øjnene rettet mod et fælles Maal, der vinkede ude i det uendelige Fjerne.

Naar Hugo om Aftenen gik sine ensomme Ture, og han paa Tilbagevejen 'saa', at der var Lys i Hr. Faaborgs Vinduer, bankede han sommetider paa Gadedøren og blev rolig staaende. Han vidste af gammel Erfaring, at det varede længe, inden Nøglen forsigtig blev drejet om i Laasen, og Hr. Faaborg gennem en lille Sprække dæmpet spurgte, hvem det var. Naar han da havde sagt sit Navn, blev Døren langsomt aabnet, akkurat saa meget at Hugo kunde slippe ind. Hr. Faaborg havde da mange Undskyldninger og gjorde mange Slags smaa Anstalter med Lampen og Stolene og Flytning af Bøgerne, der laa spredt overalt. Undertiden aabnede han Døren paa Klem til et tilstødende Værelse og gav en mumlende Besked til noget usynligt og urørligt derinde. Hugo sad i den haarde umage-lige Sofa og saa' ud i den halvdunkle Stue, der var fyldt med Bøger fra Gulv til Loft og mere duftede end lugtede af Støv og hengemt Visdom.

Naar da Hr. Faaborg langt om længe var kommet til Sæde, og Nervøsiteten havde lagt sig efter den sjældne, baade voldsomme og velkomne Afbrydelse i Hr. Faaborgs Tilværelse, følte Hugo et Behag, som han

kun fandt hos Mennesker, der var saa gamle, at Forskellen blev ligesom borte i den uhyre Afstand. Han kunde tale med Hr. Faaborg friere og lettere end med nogen anden, fordi Hr. Faaborg baade lyttede anderledes end andre Mennesker og aldrig røbede den mindste Utaalmodighed efter selv at komme til. Han sad lidt foroverbøjet, vendt mod Hugo med et svagt Smil af Taknemmelighed og Deltagelse. Bag de runde Briller stod de store Øjne opmuntrende aabne, og med smaa tilskyndende Nik understøttede og ansporede han Hugos dæmpede Fortrolighed. Naar Hugo længe havde kreset om en Tanke eller et Æmne, som optog og foruroligede ham, og som han derfor troede var særegen for ham — hverken tænkt eller følt af nogen anden før ham — plejede Hr. Faaborg at gaa rolig hen foran de høje Reoler med Brillerne skudt op over Panden, og naar Hugo da tav, havde han fundet et gammelt Vers eller en gammel Sentens, der sammentrængt indeholdt Essensen af, hvad Hugo havde sagt. — Hugo lærte at elske de gamle Bøger, som stod dér og gemte svundne Tiders Ungdom, der havde følt og tænkt som han og indkapslet det tænkte i en eviggyldig Form. Og naar Hr. Faaborg da selv talte, var det, som om han aabnede for sin egen længst forsvundne Ungdom, der havde den samme fjærne, lidt støvede Duft som Bøgerne i hans Stue, men indtog Hugo ved en egen Tone af Ro og Vemod, en Klang af Medfølelse og Harmoni. Han kunde sidde og lytte til Hr. Faaborg og med Undren fornemme Mindelser fra sine egne første Drengenaar, og han kunde overraske sig selv i at smile til Hr. Faaborg, som denne før havde smilet genkendende til ham. Hugo følte, at han Sind faldt til Ro, og at noget let og frisk dukkede op af de stridende

Strømme. Han aandede op af den Modstrid og Mod-drift, hvoraf hans Sind blev hærget og splittet, hans Sind blev atter ungt — kun ungt, frejdigt og haabefuldt. Og han hviskede for sig selv de Linier, Hr. Faaborg just havde læst:

— — Men husk Kalanus,
Du er endnu paa Rendebanen. Fremad!
Det gælder om at bryde ud af Fængslet,
Det gælder om at handle, før Du hviler,
Om ret at leve, førend Du vil dø!

Ja, ja .. jeg er endnu paa Rendebanen .. hviskede Hugo for sig selv, lykkelig og befriet. — Husk dét, Kalanus, tænkte han og smilede til Hr. Faaborg, der stod og ledte efter en ny Bog med de store Briller som Udkigstaarne over Panden. —

Hr. Faaborg sad atter ved Skrivebordet, bøjet over Bogen, han havde hentet i Reolen. Hans krogede Skikkelse tegnede sig skarpt mod Lyset fra Lampen ved hans Side. Hugo havde lyttende lænet sig tilbage i Sofaen med lukkede Øjne. Udenfor var alting stille — alt andet var forsvundet, kun Stuen levede og lyste som en ensom oplyst Rude i Nattens milevide Mørke. Fjernt og sløret dukkede Hr. Faaborgs Stemme op af Stilheden, brød den ikke, gled ind i Stilheden som en Aftenklokke over det tause Land. Nu hævede Stemmen sig alvorsfuldt og manende, og han læste:

Werd ich beruhigt je mich auf ein Faulbett legen,
So sei es gleich um mich gethan!
Kannst du mich schmeichelnd je belügen,
Dass ich mir selbst gefallen mag,
Kannst du mich mit Genuss betrügen:
Das sei für mich der letzte Tag!
Die Wette biet ich! — —

Og højere løftede Stemmen sig, som om den søgte at overdøve en anden, der tvivlede og klagede dybt inde:

Werd ich zum Augenblicke sagen:
Verweile doch! du bist so schön!
Dann magst du mich in Fesseln schlagen,
Dann will ich gern zu Grunde gehn!
Dann mag die Todtenglocke schallen,
Dann bist du deines Dienstes frei,
Die Uhr mag stehn, der Zeiger fallen,
Es sei die Zeit für mich vorbei!

Hugo lænede sig atter tilbage og lukkede sine Øjne, betaget og bevæget. Sejlede han ud paa det ensomme Hav under de flygtende Skyer, anraabende de kolde og ligegyldige Stjærner? Hvad hjalp det, at hans Sjæl længtes og i sin Vaande bad om et Svar! Til hvem skulde han vende sig? Hvor bar det hen? Stod han som en Nar og ventede paa Svar, mens hans Savn og Længsel blev ved med at spørge de flygtende Skyer og de ligegyldige Stjærner?

Da Hugo gik fra Hr. Faaborg og skraaede over det mørke Torv, blev en Gadedør aabnet, og i Skæret af et flakkende Lys saa' han en ung Dame smilende tage Afsked med en ung Mand, der vinkende gik ned ad Trappen. Idet Hugo gik forbi, vendte den unge Mand sit Ansigt imod ham. Hugo stansede og hilste. Det var Dr. Markow.

»Nej, Godaften!« sagde Dr. Markow og trak Hugos Haand ind mod sit Bryst — »gaar De her og spørger

alene ved Nattetid?« Han tog Hugo under Armen, og de gik sammen ned ad den dødsstille Gade, hvor en enlig Lygte blafrede. »Har De været ude at lufte al den megen Lærdom? Skal vi gaa et lille Slag op ad Bryggergade og forbi St. Olai Kirke ad Østergade og hjem? Ja — ja — De sér lidt blegnæbbet ud,« fortsatte han, idet han i Lygteskæret betragtede Hugos Ansigt gennem de skarpe Brilleglas, »nu staar jo Examen for Døren — Tordenskyen, der rykker nærmere og nærmere. Naa — De behøver ikke at se modfalden ud, naar Skyen er trukket over, er Himlen atter klar, og Verden ligger Dem aaben. Nej, tænk paa mig!« lo han med en kort, lidt bitter Latter hen i Vejret, »jeg sidder tilbage som en ensom Marius paa Ruinerne og ser Dem og de andre forsvinde ud af min Synskres til Egne, hvor jeg ikke kan følge Dem, og hvor De hurtig har glemt alt og alle i en Hvirvel af Ungdom og Fest. Jeg er en Hønemor, der ruger de fremmede Æg ud og en skønne Dag, naar jeg har givet, hvad jeg kan, og tror, at jeg skal til at nyde Frugterne, saa opdager jeg til min Rædsel, at det er Ællinger, der styrter sig paa Hovedet i Vandet og lader mig staa inde paa Bredden og vride mine Hønsefødder i Fortvivlelse. — Ja, Tak fordi De trøster mig,« vedblev han og trykkede Hugos Arm, »men De er for ung til at kunne trøste en Filosof — De skal slet ikke trøste, De skal heller ikke gaa dør og stirre bekymret op ad Bryggergade, som om Deres Vej endte ved St. Olai Kirkegaard — nu er det Dem, der har Chancen, mens vi andre rykker tilbage i Reserven og søger at vænne os til et stillesiddende Liv bag Fronten, i forholdsvis Fred og Ro ganske vist, men uden Kampens Løn eller Spænding.«

»Saadan tænker jeg slet ikke,« sagde Hugo stille.

»Hvad tænker De da?« spurgte Dr. Markow smilende.

»Jeg tænker vist slet ikke,« sagde Hugo med sænket Hoved.

»Jamen, det *skal* De,« lo Dr. Markow og trykkede Hugos Arm ind til sig. »Har jeg været saa daarlig en Lærer, at det er det eneste Resultat, jeg har opnaaet? De skal ikke gaa og tumle med Dem selv — det skal De lade Livet om. Jeg har lagt Mærke til, at De i det sidste Aarstid har faaet et Udtryk af Weltschmerz og Selvfornægtelse i Deres smukke Øjne — ja, undskyld — men pas paa! Livet har saa mange at sørge for, og De maa ikke vænne Dem til at tro, at De er den eneste, der har Krav paa dets Forsorg. Se paa mig — tror De, jeg er henrykt — — og dog kan jeg glæde mig ved Skæret af et Tællelys, der nu og da falder over mit Ansigt. Ja — De kender sikkert ligesaa godt som jeg de dumme Mennesker, der afgør det Hele med de endnu dummere Ord: »De maa tage Dem sammen — man kan ogsaa gøre noget selv!« Og dog ligger der i de tilsyneladende saa uforstaaende Ord en Tanke af en Tanke, et Memento. Man kan gaa saa længe og dække for en Uret, man har lidt, indtil man ikke kan se Aarsagen for Virkningen. Og sæt saa, at man selv var Aarsag? Eller ialtfald én af dem? Det kan være godt at isolere sig — man kan være nødt dertil, naar det gælder om at redde sin Personlighed ud af de mange Vrag, der viljeløst tumler omkring og truer med at knuse den i det fælles Skibbrud. Men det gælder om ikke at blive hængende i sin egen Ophøjethed saalænge, indtil den vandrer omkring i sine egne Pjalter, sigende med Don Ranudo: »Mit Navn og mit Slægtregister er mig Rigdom nok. Naar jeg læser udi denne Bog og

ser mine Forfædres Bedrifter, kan jeg blive saa mæt, som jeg havde været til det største Gæstebud.«

Dr. Markow lo højt op i den stille Gade. Hugo lo med, lidt stærkere end han selv følte det, for at skjule at han mærkede Brodden. Han holdt inde, mens Dr. Markow blev ved med at le i korte, afbrudte Stød, idet han samtidig opmuntrede Hugo med smaa, fortrolige Tryk mod sin Arm. Saa sagde Hugo forsigtig og prøvende:

»Jamen — hvis det nu er min Natur?«

»Hvilket?«

»Ikke just at ville isolere mig, men at føle det — være det.«

»O, Hamlet — salig Ihukommelse —« lo Dr. Markow, idet han stansede og lagde sine Hænder paa Hugos Skuldre. »Seems, madam? nay, it is — I know not »seems«!« Han tog atter Hugos Arm og fortsatte, idet han gik videre: »Kære David — undskyld, at jeg siger det — men De er et Barn. Gudskelov! De vil engang selv smile ad dét, som De nu saa højtidelig kalder Deres Natur? Tror De, jeg ved, hvad der er min? Hvis jeg nu sagde Dem, at jeg iaften har været sammen med en ung Kvinde, som jeg elsker — hvem kan saa sige, om jeg er forelsket paa samme Maade imorgen Aften ved samme Tid? Ikke engang jeg selv. Eller var jeg det i Aften? Jeg synes det, men er jeg det? Og er det ikke nok at synes? Hvad er det at være? Et Gøglespil som alt det andet. Naar De staar midt i Kampen, tror De saa, De kan se den? Ja, naar den er forbi, eller naar De staar udenfor, kan De maaske se den, og saa kommer det dog an paa ikke at lade sig vildlede af Egenkærlighed, Jalousi eller Sympati. Nej

— andre kan se, hvem De er, langt langt bedre end De selv. For saadan som De virker, saadan er De. Og hvad ved De, ulyksalige, derom — De, som ikke engang selv véd, hvad Udtryk Deres egne Øjne har, naar De ikke tilfældig har et Spejl ved Haanden. Og selvom De har Spejlet, er det saa Dem eller Spejlet, der ser? Ak nej, nej!« udbød han leende, »lad os være glade ved at synes, min kære David — lād os synes forelskede idag og ikke tænke paa Dagen imorgen med dens Tømmermænd og Sandhedsvidner og farisæiske Doktores udi Filosofien. Man skal tage Plads ved Livets Bord og ikke overveje for længe, om Ens op-højede Mave skal gøre Livet den Ære at spise med. Ellers er Bordet spist af, før man faar betænkt sig, og man sidder alene med sin fornemme og stadig lige tomme Mave mellem Levningerne.«

De var stanset udenfor et Hus, hvor der endnu brændte et svagt Lys bag et gult Gardin oppe paa Kvisten. Dr. Markow tav et Øjeblik for at tænde sig en frisk Cigaret — Hugo stod og stirrede op mod det gule Gardin. Deroppe paa Kvisten havde Lis sit Værelse — sad hun nu og læste eller drømte bag det gule Gardin — saa nær ved ham og dog saa uendelig langt borte? Hvor var det dog længe siden, han havde talt med hende — siden den Aften i Anlæget havde de kun vekslet et Par ligegyldige Ord, sky og fremmede i Miner og Væsen. Elskede hviskede han for sig selv op mod det svage Lys, der ulmede i Mørket elskede Lis, har du glemt mig? Jeg staar her under dit Vindu — den samme som før, min elskede Lis — jeg har ikke glemt dig — kan aldrig glemme dig. Hører du — hører du — Elskede

»Nej,« sagde saa Dr. Markow og gik videre, mens

Hugo langsomt fulgte, hæftende sit Blik ved det gule Gardin, indtil det svandt bort som et Stjærneskud i Natten — »Nej! Vogt Dem for Profeterne — baade dem, der er agtede i deres Fædreland, mest for dem, og ogsaa for dem, der ikke er det. De kan godt være tro mod Deres egen Natur uden derfor at tage Afstand fra andres. Naar De nu om ikke saa lang Tid forlader mig — og jeg holder meget af Dem, David, meget, ogsaa fordi De *har* en Natur — saa lov mig ét: bliv aldrig Sultekunstner! De vil uvægerlig ende med enten at forsluge Dem, naar det er for sent, eller med at fortære Dem selv. Jeg bebrejder Dem ikke, at De søger at lære Dem selv at kende, men Vejen dertil gaar gennem andre — husk det — tro hvad en gammel prøvet Filosof paa 29 Aar siger Dem — gennem de andre til Dem selv! Tænk De paa at blive Kunstner, som jeg aner at De gør, saa maa De vide, at Kunst kun er til gennem sit Forhold til Livet, som Kærlighed kun er til gennem Forholdet til den, man elsker. Alt andet er tørt og goldt, uden Næring, uden Kraft. Afmagt, kære David, Afmagt! Visnet før det har blomstret — uden Duft, uden Frugt.« —

Afmagt ... klang det igen i Hugos Sind — han huskede, at Harry engang havde brugt det Ord, og han fornåm det vaade Gus fra Havet, der i hans Erindring forbandt Ordet med den øde Efteraarsstemning over Vejen, hvor det den første Gang havde berørt hans Sjæl. Nu mødte det ham igen fra Mørket i den livløse Gade, og det var, som om klamme Fingre tog om hans Hjærte. Lis ... hviskede han, som om han søgte et oplyst Vindue i den sorte Nat ... elskede Lis, gentog han for sig selv, og han syntes, at et svagt Lys bag et gult Gardin ulmede i hans Hjærte og varmede dybt

inde. Og han følte en bølgende Glæde glide ud i et ensomt Øde, varmende, lysende — en Bølge af Ungdom og længselsfuld ventet Glæde — han saa' sig selv og Lis paa Bænken i Anlæget, mens den blaanende Nat lyste over Pladsen. Lis .. Lis ... aandede han uhørligt ud som dengang over det hvide Ansigt. Og han hørte hendes Stemme hviske fjærnt som i Drømme: Hugo .. Hugo ...

Han følte det som et Ryk, da Dr. Markow pludselig stansede og sagde ham Godnat. »Godnat,« sagde Hugo og rakte ham sin Haand. Dr. Markow trak den, som han plejede, ind mod sit Bryst og sagde smilende:

»Saaledes talte Kohélet: Nyd altsaa Livet, før Sølvsnoren springer, og Guldvasen knuses, og Kruset brister ved Brønden, og Hjulet ruller ned i Regnbrønden, og Støvet vender tilbage til Jorden og bliver, hvad det forud var: Forfængelighedens Forfængelighed!«

Dr. Markow slap Hugos Haand og gik op ad Trappen. Hugo hørte hans Nøglers Klirren — den eneste levende Lyd i den livløse Nat.

Examenslæsningens Tid var nu inde. Hugo sad i Marie Ammes lille Værelse ud mod Gaarden fordybet i Bøgerne. Han havde lukket Vinduerne, for at ingen Lyd skulde trænge ind. Fra Køkkenet naaede nu og da en svag Klirren, en dæmpet Mumlen hans Øre, mindende et Øjeblik om Barndommens længst forsvundne Timer derude. Saa stak han Fingrene i Ørene og tvang sig ind i de skumle Fængselsgange, hvor det tunge, uigennempløjede Stof laa i Bunke og ventede.

Naar hans Hoved var hedt og træt af Aarstal, Gloser og den mørke Sværm af Brokker og Stumper, der kresede loddent og lydløst som Flagermus i hans Hjerne, aabnede han Vinduet et Øjeblik og lod den milde Sommerluft stryge over de trætte, lukkede Øjne. Han følte sig som en Fange, der maa nyde de faa Minutter, dybt og smærteligt, inden Dørene atter lukker sig. Som i en Drøm gennemlevede han i de korte Minutter Dage og Tider fra de tidligste Aar til nu: Leg og Køreture i Anlæget fra Barneaarenes første Tid — Spadsere-
ture over Bakkerne mod Nord med Kløverens fine Honningduft strygende imod dem som fra fjærne Kyster — Stranden ved Vindstrup med Fodbladenes blege Aftryk, der atter gled ud som under en svag Rødme — Høsetøddernes Kineserskrift i Klitgaardens Grusgange og Lyden af Bækken i Haven, pibende mellem Smaastenene. Han følte den lille Kirstens Kind mod sin og Benene, der spændte omkring ham, da han bar hende over Bakken ... saa' pludselig Lis og Aage smile henne fra Vejen og mærkede atter Rødmen fra dengang skylle over sit Ansigt. Og ude paa den lyse Sandflade, der laa som et Lagen paa Bleg midt i det sommerblaa Hav, stod Lis med Hænderne foldede bag Nakken og Ansigtet løftet mod Solen. Nu raabte hun noget ind mod Bredden ... Solen laa i en gyldent lysende Bræmme langs hendes Krop. Saa følte han hendes Aande over sit Ansigt og hørte hendes hviskende Stemme inde i Anlæget, mens hans Hjærte bankede som den eneste Lyd i den slumrende Nat. Og Lyden blev til hendes Navn .. en Lyd af Længsel og Lykke, Savn og Smærte .. Lis, Lis .. elskede Lis ...

Han aabnede Øjnene.] Ude over Gaarden laa Sol-
skinnet og dirrede som Lyset fra Rampen oppe paa

Teatret. Inde i Gartner Kochs Have flimrede Bladene i det skærende Lys. Verden laa derude, lydløs og ufølsom — kun et Par Skridt fra hans Vindu og dog saa uendelig langt borte. Han omsluttede den i et Suk af Længsel og Tristhed. Saa lukkede han sit Vindu — Bøgerne flimrede for hans trætte Øjne — ude i Køkkenet klirrede en Ske mod en Kop — —

Og Dagene kom, da de sad i Klassen, fortumlede af Angst og Spænding, mens Examen gik sin Gang. Naar han løftede sit Hoved et Øjeblik fra den skriftlige Opgave, saa' han Kastanietræets hvide Blomster og kom til at tænke paa Moderen og det hvide Æbletræ i deres Have dengang dengang! Han kom til at tænke paa det Vers, han som lille skulde fremsige i Hr. Hjorts Time dengang stoppede han op midt i det og brast i Graad, da han følte, at han ikke kunde komme videre. Nu — saa mange Aar efter — huskede han det og smilede, da han kom til det Sted, hvor han dengang fortvivlet var stanset:

Kong Frode staar i Leiregaard,
han gav sin Broder Ulivssaar
det var stor Ynk og Smerte.
Ung Halfdan ligger krum paa Skjold
med Staalet i sit Hjerte. —

Og Dagene sneg sig afsted, dumpt og tungt, som en fjærn Mumlen i en uvejrssvanger Stilhed. Ved det grønne Bord sad Lærerne og de fremmede Censorer, højtidelig som Dommere, og rakte Sedler med de

skæbnesvangre Spørgsmaal frem mod Synderen. Og Svarene kom som i Søvn, uden Tanke og Bevidsthed, snart strygende afsted som en Baad for Vinden, snart stoppende op blafrende for pludselig at stanse — for-
tumlede, stivnende i Rædsel under Lærernes og Cen-
sorernes ubønhørlige Taushed. Stilheden voksede,
truende fra Krogene som kæmpemæssige Trolde-
skikkelser i Drømme, hængende under Loftet som en Taage
af uafvendelig Tomhed. Tanker og flimrende Billeder
brød sammen og sank til Bunds i hjælpeløs Forvirring
— druknede i et Sus af Ragnarok, der nærmede sig.
Saa skød et nyt Spørgsmaal gennem Mørket, spredte
det eller hyllede alt og alle i endnu dybere Mørke, mens
Hjertet hamrede som Raab om Hjælp i Drømme,
sprængefærdigt af Angst og Nød.

De tænkte ikke mere, de hverken saa' eller hørte.
De følte kun et: at Dommen nærmede sig. Spændingen
var blevet til Ufølsomhed, Angsten for Udfaldet til en
uudsigelig Længsel efter Lidelsernes Ende. Alt andet,
Slægt og Hjem, Venskab og Fjendskab, Drøm og Daad
drukne og blev borte. —

Og saa hvælvende Himlen sig en skønne Dag høj og
uendelig blaa som aldrig før! Alt var forbi. Examens
Fever og Rædsel laa som en rygende Hob af Brokker
og Stumper bag dem, en kæmpemæssig Autodafé, der
med et Skrig af Fryd røg i Lyset. Nu og da kunde
Skrækken ride dem som en Mare i Drømme, de støn-
nede da i Søvn som under et Bjærg af Bøger og rev

og sled for at slippe løs. Naar de saa vaagnede med et Skrig under Trykket af en uoverstigelig filologisk eller astronomisk Alpekæde, laa de først en Tid bedøvede af Rædslen, der stirrede dem imøde fra Mørket. Saa dalede lidt efter lidt Bevidstheden ned i deres Sjæl fra det himmelske Rum som en Regn af Blomster og gyldne Drømme. Og de lagde de trætte Hoveder til Hvile i deres Barndoms Senge og sov ind som dengang i et Paradis af Fryd og Lise. —

Det var den sidste Dag paa Skolen.

Lærerne og Eleverne samledes med de unge Stunder i Sangsalen til Afsked. Alle var højtidelig klædt, Studenterne stod med de hvide Huer, nogle havde krøllet dem lidt for ikke at synes altfor nybagte. De stod i en Klump, bevægede og beherskede, hviskede nu og da et Par ligegyldige Ord. Lærerne blandede sig imellem dem, deres kammeratlige Tale besvaredes med en Blanding af voksen Tilbageholdenhed og barnlig Respekt. De unge Ansigter, der var blege endnu af Læsning og Indesidden, havde et Skær af jomfruelig Sarthed og ubeskreven Nyfigenhed, de lignede hinanden i deres regelmæssige Mundering som ubeskrevne Blade, og dog anede man af hvert enkelt, hvad der vilde komme til at staa.

Nu aabnedes Døren, Rektor traadte ind. Han gik hen til de unge, trykkede hver enkelt i Haanden, højtidelig og uden Ord. Studenterne bukkede dybt som efter en Snor, stod saa famlende og drejede de hvide Huer. Saa steg Rektor op paa Kathederet, saa' et Øjeblik ligesom erindrende mod Loftet. Rømmede sig saa og begyndte.

Hugo havde bøjet sit Hoved, betaget og bevæget. Først nu gik det op for ham, at en Tid var forbi, og

at en ny begyndte. Han hørte Rektors alvorsfulde Ord om Barndomstiden, der var forbi, og Ungdomstiden, som nu kaldte paa Ansvarsfølelsen overfor Hjem og Fødeby, overfor Folk og Land. De var nu unge Soldater i det førende Regiment af Fædrelandets Hær, det stod til dem selv at vise, hvem de var, og hvad de var. »Vi har kun givet jer en Ballast med paa Vejen, I maa selv føre den i Havn og omsætte den i andre Værdier. Skolen og Hjemmet er forbundne med usynlige Baand, der atter skal binde jer til Fremtiden, hver til sin. Brister Traaden, saa brister alt, og I sejler omkring uden Ror eller Kompas. Men hvor I end stedes eller færdes, skal Landets Flag vaje over jert Hoved — husk det, mine kære unge Venner — kun under dette Tegn kan I samles til Daad og Dyst — kun under dette Tegn kan I sejre!«

Der var ganske stille i Salen, da Rektor sluttede. De unge Studenter stod med sænket Hoved, for første Gang i deres Liv samlede alt sig i en dyb og fælles Stemning — et helligt Løfte, som de svor i Taushed. Karl og Hugo stod ved hinandens Side, lidt længere borte Aage og Harry. Da Hugo løftede sit Ansigt, strejfede han et Øjeblik Karls Blik, der mødte hans, varmt og tillidsfuldt, som da de var Drenge og vandrede sammen i Anlægets skyggefulde Gange. En dyb Taknemmelighed fyldte Hugos Blik, alt var glemt i samme Nu deres Øjne mødtes. Aldrig skulde han glemme sin Barndom og Karl, som var knyttet til den saa langt han huskede tilbage. Han bøjede sig lidt frem og smilede til Aage og Harry. De smilede igen — det var, som om de alle var kommen tilbage til et hjemligt Sted fra en lang og ensom Rejse og nu mødtes igen i et Venskab, der længe havde været gemt, men aldrig

glemt. Aldrig glemt — hviskede han for sig selv — og nærmede sin Hue til Karls i en Trang til hemmelig Tilnærmelse. Karl saa' paa ham og smilede. Aldrig glemt — hviskede Hugo atter for sig selv og smilede igen. Det var, som om hans Hjærte for første Gang gav sig hen

Nu gav Hr. Hjort et Tegn ved Klaveret. Alle Skolens Drenge rejste sig. Hr. Hjort spillede Forspillet til Sangen, som afsluttede hvert Skoleaar. Der blev en kort Pause — Hugo bøjede sit Hoved, overvældet af Stilhedens bevægede Alvor. Saa slog Stemmerne sammen som en Sværm af Fugle, der steg til Vejrs. Sangen brusede over hans Hoved:

Hør et Ord, du unge Slægt,
inden Skoleaaret slutter:
Barneaar paa Livets Vægt
er som smaa Minutter;
men det Lod, der vejer til
mer end Spøg og Smil paa Læben,
er de dybe Kræfters Spil
i vort Liv og Stræben.

Voks dig stærk, du unge Slægt,
stærk i Haand og stærk i Tanke,
i en lille tiaars Knægt
kan en Fremtid banke.
Hvert et Liv har tusind Frø,
som det atter Liv kan give —
lad da ingen Evne dø,
som til Blomst kan blive!

Elsk dit Land og elsk dit Navn,
hold din Gerning højt i Ære!
Hver en Haand, der gør sin Gavn,
spreder Livets Lære:

Fremad! for hver Dag der gaar —
vind, hvad andre før jer tabte;
hver en Slægt sin Lykke naar
gennem dét, den skabte.

Nu løftede Stemmerne sig. Alle sang med, for-
bundne i Stemningens fuldt brusende Orkester:

Hør et Ord, du unge Slægt,
inden Skoletiden slutter:
maalt paa Evighedens Vægt
er et Liv Minutter.
Men den Slægt kan ikke dø,
som var tro mod Livets Love —
thi af stærke Slægters Frø
vokser Fremtids Skove!

Barndommens Tid var forbi. Som et fjærnt Syn
laa den, en drømmende Have under en evigblaa Him-
mel. Stemmer og Billeder kom og gik som i Drømme
— sprang frem, slettedes ud. Og som Tanken i Drøm-
me kan ligge vaagen bag de flygtende Syner, fri og
dog fanget i det bevidstløse Næt, saaledes drev den
forsvundne Tid forbi Hugos Bevidsthed, nu da han
stod i Skibets Forstavn, der skar sig sin skummende
Vej mod Sjællands dæmrende Kyst

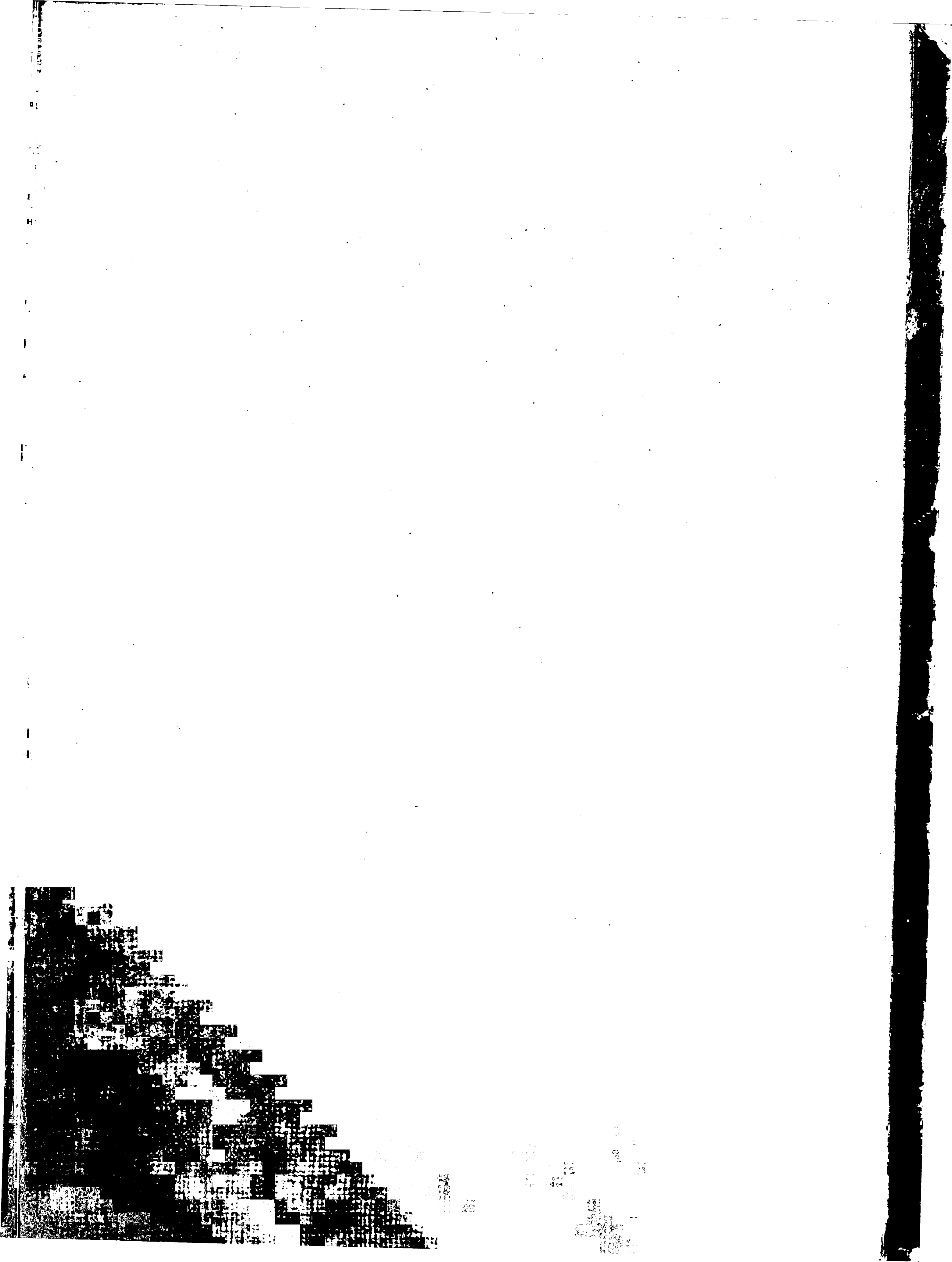
Forældrenes Ansigter dukkede op — han hørte
Moderens Stemme og følte Faderens Afskædskys
paa sin Pande. Søsteren Emma stod mellem For-
ældrene med nogle Blomster, som hun havde pluk-
ket i Haven, undselig bevæget rakte hun Blomsterne
frem imod ham og skjulte sig saa bag Moderen, for-

skræmt mellem de mange Mennesker paa Perronen. De sidste Minutter var lange, lange Pauser og faa Ord og Vendinger, som blev gentaget og atter gentaget: om at hilse Onkel Philip og Tante Martha, hos hvem han skulde bo i København — om han havde Billetten og Pengene og Sedlen paa Kofferten — om han huskede Adressen: Nørregade Nr. 32? Hugo stod og saa' hen over Mængden, der havde samlet sig — Aage, Karl og Harry stod hver i sin Klump Familie, rolig og fattet som han selv. Fjærnt fra dem alle stod Kandidat Strand i melankolsk Unærmelighed — Hugo følte pludselig en dyb og bitter Bebrejdelse snige sig over sit Sind — han havde svigtet Hr. Strand som alle de andre gennem de mange Aar — nu stod han dør, ensom og trofast, og saa' dem rejse. Hugo saa' paa Uret, gik hurtig hen og rakte Hr. Strand sin Haand. Hr. Strand greb den, trykkede den fast og taknemmelig: »Farvel Hugo — og lev vel!« Saa hørte Hugo en Stemme bag sig, det var Lis, der sagde hans Navn. »Farvel, Hugo.« — »Farvel, Lis.« De stod et Øjeblik med hinanden i Haanden, Tankerne tumlede omkring, saa Ordene druknede. »Farvel, Lis.« — »Farvel, Hugo.« Saa lød Signalklokken til Afgang — alt myldrede mellem hinanden som i en forstyrret Myretue — Hugos og Moderens Næser stødte sammen i Afskedskysset — han saa' et Strejf af Faderens vemodige Smil: Farvel, farvel! Og vinkende stod han i Kupévinduet med den hvide Hue i sin Haand og saa' dem forsvinde, fjærnere og fjærnere — nu dukkede Søsterens Ansigt frem og blev borte — i et Blink af et Sekund saa' han Lis' flagrende Slør — i et pludseligt Nu dukkede Hr. Strand frem, samlende det Hele i et Glimt af ensom Forladt-

hed. Saa drejede Banen — og Hugo stod alene med Søsterens lille Buket i sin Haand

De stod nu ind i Sundet mellem de tause Kyster, der drømte forventningsfuldt i Morgendæmringen. Passagererne dukkede op af Kahytten, blege og frysende, hyllet i Tæpper og Kapper. Karl stod helt ude i Stævnens Forspids, som en Heimdal tegnet mod Himlen. Paa en Tovrulle sad Aage og smilede frem for sig — Harry stod ved Rælingen, et Stykke fra Hugo, stirrende ind over Landet uden at se.

Og Skibet fløj brusende ind mod Byen, der skjulte sig bag en Taage af Røg i det Fjærne. Nu raabte Karl noget hen imod dem, Blæsten og Bruset tog det, han vinkede ivrigt, og de skyndte sig derhen. Dér stod de da alle fire i Skibets Forstavn, mens Byen blinkende dukkede ud af Taagen. Hundreder af Baade fløj forbi dem som de første Fugle fra en fremmed Strand. Unge og sejsikre stod de dér, hver for sig, hver med sit Maal og sine Længsler, stirrende ind mod de blinkende Taarne, der skød tilvejs over de tusinde Tage — som deres egne Drømme stormede mod Himlen over den vinkende By i det Fjærne.

KROHNS BOGTRYKKERI

